Issued on 15-11-60

Volume : II
No. 2

25th February, 1960
(Thursday)
6th Phalguna
1881 S.E.

GOVERNMENT OF ANDHRA PRADESH
सत्यमेव जयते

LEGISLATURE LIBRARY
20 FEB 1961

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

OFFICIAL REPORT

Part II —Proceedings other than Questions and Answers.

CONTENTS

	Pages
Business of the House . ..	[127-]
Privilege Motion re: Refusal by the 2nd class Judicial Magistrate, Sattenapalli to allow Sri Vavilala Gopalakrishniah, M. L. A. to visit the Sub-Jail... —Disallowed ..	[127-129]
Adjournment Motion re Alleged Speech of the hon. Chief Minister at Mandal Congress Political Conference at Bonakallu Village, Khammam District against the Communists. —Disallowed ...	[129-134]
Business of the House . ..	[134]
Government Motion . .. Amendments to Schedule III to the Andhra Pradesh General Sales Tax Act, 1957. ...	[134-135]
General discussion on the Budget for the year 1960-61 —Not concluded...	[135-163]
Announcement re Change in Party Position	[163-164]
General Discussion on the Budget for the year 1960-61 ... —Not concluded...	]164-186]

Note:- *at the commencement of the speech denotes confirmation not received in time from the Member.

The

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

(Part II—Proceedings other than Questions and Answers)

OFFICIAL REPORT.

Thirty-ninth day of the Ninth Session of the Andhra Pradesh Legislative Assembly.

Andhra Pradesh Legislative Assembly

Thursday, the 25th February, 1960.

The House met at Two of the Clock.

[Mr. Speaker in the Chair]

QUETIONS AND ANSWERS

(See Part I.)

BUSINESS OF THE HOUSE

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (సత్తెనపల్లి) :- సార్థకమిటీ రిపోర్టు మంత్రిగారు ప్రామిస్ చేసినట్లు సభ్యులకు అందజేస్తున్నారా ?

Mr. Speaker :—It is placed on the Table of the House.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:-దానికి ఒక అరగంట చర్చ అనుమతించాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—అది తరువాత చూద్దాము ముందు ఆ రిపోర్టు టేబుల్ మీద పెట్టినారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:- ఆ ప్రామిస్ నెరవేర్చినందుకు మంత్రిగారికి థ్యాంక్స్.

PRIVILEGE MOTION re :

Refusal by the 2nd class Judicial Magistrate Sattenapalli to allow Sri Vavilala Gopalakrishniah to visit the Sub-Jail.

మిస్టర్ స్పీకర్:- శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య గారు ఒక Privilege Motion యిచ్చారు. ఆయన ఒక G.O. ప్రకారం సబ్ జైలుకు విజిటర్ గా

వెళ్ళే వారు. కాని అక్కడ కొత్తగా వచ్చిన మేజస్ట్రేట్ (Magistrate) తనవద్ద ఉన్న లిస్టులో గోపాలకృష్ణయ్యగారి పేరు లేదని విజిటర్‌గా సబ్-జైలుకు రానివ్వనన్నాడు. This is the letter from Sri Vavilala Gopalakrishnayya: "I hope you are aware that all members of the Legislative Assembly were made the ex-officio visitors of the respective sub-jails within their constituencies.

Accordingly I was visiting the Sub-jail, Sattenapalli, since 1956, but today the 2nd class Judicial Magistrate who is the ex-officio Superintendent of the Sub-Jail, Sattenpalli, refused to allow me to visit the sub-jail stating that the M.L.As are *ipso-facto* not allowed to visit the sub-jails and we have no right to visit them as members of the Legislative Assembly.

As such the Judicial Magistrate of Sattenapalli has infringed my privilege and right in discharging my duties and I request you to do the needful and protect my right and privilege." అని examine చేసిన తరువాత మేజిస్ట్రేటు తప్పుచేస్తే తప్పుచేశారని చెబుతారు. శ్రీ గోపాలకృష్ణయ్యగారి వద్ద ఆ G.O. ఉన్నదని అన్నారు. అది మంత్రిగారికి చూపిస్తారు. మేజిస్ట్రేటు బుద్ధిపూర్వకంగా గా. సభ్యుని obstruct చేస్తే తప్ప దీనిలో privilege లేదు. ఆ మేజస్ట్రేటు తనవద్ద లిస్టులో గా. సభ్యుని పేరు లేదు కాబట్టి సబ్-జైలుకు వెళ్లి చూచుటకు వీలులేదని అన్నాడు. అందువల్ల మంత్రిగారు ఆ G.O. ను examine చేసి మేజిస్ట్రేటు తప్పుచేసినట్లయితే దిద్దించండి. మేజస్ట్రేటు చేసినది కరెక్ట్ అయితే ఎవరూ ఏమి చేయునది లేదు. It is a *bona fide* mistake and does not come under privileges. But the matter will be enquired into by the Hon. Minister and proper instructions will be given to the Magistrate. Therefore, no privilege exists. అక్కడ స్థానిక శాసన సభ్యులు అక్కడ ఉండే సబ్-జైలును వెళ్ళి చూడవచ్చునని ఒక G.O. ఉన్నది. జైల్సుకుసంబంధించిన మంత్రిగారు దానిని examine చేసిచెప్పండి.

*ఆర్థికశాఖా మంత్రి (శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి):—నాకు Information లేదు. ఏ మేజస్ట్రేటు ఆవిధంగా చేశాడో తెలియదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- సత్తెనపల్లి మేజస్ట్రేటు ఆ వివరం గోపాలకృష్ణయ్యగారు చెబుతారు.

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి:- వారు చెబితే తప్పక చూస్తాను. ఈ విషయమే కాదు, ఏ విషయమైనా చూస్తాను. (నవ్వు)

మిస్టర్ స్పీకర్ :- ఆ G.O. చూచి proper instructions యివ్వండి.

ADJOURNMENT MOTION RE: Alleged Speech of the hon. Chief Minister at Mandal Congress Political Conference at Bonakallu Village, Khammam District against the Communists.

Mr. Speaker: Sri P. Sundarayya has given notice of the following adjournment motion:

"That the House Stands adjourned to discuss a matter of urgent public importance, viz., the Chief Minister of Andhra Pradesh in his speech at Mandal Congress Political Conference at Bonakallu Village, Khammam District, incited his audience to beat, kill and destroy Communists wherever they are found, which means that the Chief Minister was asking his audience to take law into their own hands and telling men that killing of Communists was legitimate and thus trying to bring a state of anarchy in the country and to violate our Constitution. I am enclosing a cutting of his speech–the portion underlined."

శ్రీ సుందరయ్యగారు ఒక అడ్జర్న్‌మెంట్ మోషన్ యిచ్చారు. 15 వేల మంది ఉన్న పబ్లిక్ మీటింగులో చీఫ్ మినిస్టరుగారు ఉపన్యసిస్తూ "కమ్యూనిస్టులను అట్లా చేయండి, ఇట్లా చేయండి" అని అన్నారని ఒక పేపరులో పడినదని శ్రీ సుందరయ్యగారు చెబుతున్నారు. అయితే నేను ఇతర పత్రికలు అన్నీ తెప్పించి చూచాను; వాటిలో ఎక్కడా, చీఫ్ మినిస్టరుగారు ధూకుడుగా మాట్లాడినట్లు కనపడదు. అసలు సంగతి ఏమంటే—కమ్యూనిస్టులు కాంగ్రెసు వారిని చితక కొడుతున్నారని కంప్లయింట్ వచ్చింది. చీఫ్ మినిస్టరు గారిని తీసుకు వెళ్ళిచూపించారు. అక్కడ పరిస్థితులను గురించి చెప్పారు. అందు

మీదట చీఫ్ మినిష్టరుగారు ఏదో వార్నింగ్ ఇచ్చినట్లుగా తక్కిన పేపర్ల వలన తెలియుచున్నది. "కమ్యూనిస్టును కనపడిన చోటల్లా కొట్టండి" అని ముఖ్య మంత్రిగారు అన్నట్లుగా విశాలాంధ్రలో ఉన్నది. ఆ విధంగా 15 వేల మందిగల పబ్లిక్ మీటింగులో "కమూనిస్టును—కనపడిన వారినందరినీ, కొట్టండి" అని ఏ పిచ్చివాడైనా అంటాడేమోగాని బాధ్యత వహించిన వ్యక్తిగాని, చీఫ్ మినిష్టరు గారు గాని అనేమాటలు కావు. అవి తక్కిన పేపర్లలో కూడ ఉంటే, అది వేరు, ఆలోచించవచ్చును. అయితే ఒక విధంగా ఎవరు అనినా తప్పులేదు అది ఏమంటే "కమ్యూనిస్టు మమ్ములను కొట్టుచున్నారు, గాంధి సిద్ధాంతము ప్రకారం మేము నోరుమూసుకొని ఊరుకొనవలసినదేనా? మాకు self-defence ఉన్నదా" అనే మాట వస్తే, "self-defence ఉన్నది" అని ఏ మినిష్టరు అయినా చెప్పవచ్చును, నేను అయినా చెప్పవచ్చును, ఎవరు పడితే వారు చెప్పవచ్చును. కాంగ్రెసు వారికి, కమ్యూనిస్టులకు, అందరికి law "self-defence" కు అవకాశం యిస్తుంది. ఒకరిమీద ఆయుధాలు తీసుకొని రెండవ వారు వస్తున్నట్లయితే, కాపాడుకొనడానికి "self-defence" అనేది law యిస్తున్నది, ఆ పరిస్థితులలో గాంధిగారి సిద్ధాంతములు ఏమీ అడ్డురావు. అయితే చీఫ్ మినిష్టరుగారు ఊరికేనే "కొట్టండి, తన్నండి" అన్నారా? "అన్నాను" అని వారు ఒప్పుకుంటే నాకు అభ్యంతరంలేదు. (నవ్వు)

*ముఖ్యమంత్రి (శ్రీ డి. సంజీవయ్య):- నేను అని ఉన్నట్లయితే మిగతా పత్రికలలో పడివుండేది. "ఏపార్టీ వారైనప్పటికి—దౌర్జన్యం చేసేవారిమీద ప్రభుత్వము తీవ్రమైన చర్య తీసుకొంటుంది" అని అన్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—కనుక దానిని గురించి adjournment లేదు. వేరే చేయవలసినదేమీ లేదు. నేను examine చేశాను. తక్కిన పత్రికలన్నీ తెప్పించి చూశాను.

*శ్రీ పి. సుందరయ్య (గన్నవరం):- అధ్యక్షా, తక్కిన పత్రికలలో కూడ చూపుతాను. కాంగ్రెసు పత్రిక అయిన ఆంధ్ర పత్రికలో కూడ ముఖ్యమంత్రిగారి ఉపన్యాస వివరాలు ఉన్నవి. సరిగా ఇవేమాటలు ఆ పత్రికలో ఉండవు. వారు edit చేస్తారు. మంత్రిగారిని సంకట పరిస్థితిలో పెట్టకుండా ఉండడానికి చేస్తారు. కాని ఆ ధోరణి వచ్చే మంత్రిగారి వాక్యాలు ఆ పత్రికలో చాల ఉన్నవి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- ఏమీలేవే!

శ్రీ పి సుందరయ్య:- చూడండి చదివి వినిపిస్తాను. "...ఎంత గొప్పగా హింసాపరుడైతే అంత గొప్ప నాయకుడుగా చలామణి అవుతాడు"...

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఒకరిని గురించి చెబుతున్నారు...

శ్రీ పి. సుందరయ్య:- ఒకరిని గురించి కాదు, కమ్యూనిస్టుపార్టీని గురించి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- అవును. He has a right to criticize. It is a political thing, and has nothing to do with adjournment.

'Self-defence' కు Law అవకాశమిస్తున్నది.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:- ఆ విధంగా జరుగుతున్న ఘటనలు లేవా? అంటే ఉన్నవని మావద్దగల files బుజువుచేస్తాయి. కాంగ్రెసు వారు కమ్యూనిస్టును కొట్టిన ఘటనలు వరుసగా గ్రామాలవారీగా ఉన్నవి. మేము పోలీసు ఉద్యోగస్థులకు, మంత్రిగారు అక్కడకు రాకముందే పెట్టిన పెటిషన్సు ఉన్నవి. అటువంటప్పుడు నేను మీ దృష్టికి, శాసనసభ దృష్టికి తీసుకువచ్చినది "self-defence ఉన్నదా, లేదా, కమ్యూనిస్టును కాంగ్రెసువారిని, కాంగ్రెసువారు కమ్యూనిస్టును కొట్టితే self-defence ఉన్నదా, లేదా; చేతనైతే కొట్టవచ్చునా, లేదా, అనేవి సమస్యలు కావు. అటువంటి ఘటనలు జరుగుతున్నవని రెండు పక్షాలవారు, రెండు పక్షాల పత్రికలు చెబుతున్నవి. ముఖ్యమంత్రిగారు అక్కడికి వెళ్లి మాట్లాడుతూ "ఎవరైనా మీ మీద పడితే కొట్టండి" అని చెప్పుట సబబేనా? ముఖ్యమంత్రిగారి బాధ్యతిదేనా? విచారించి చేయనక్కరలేదా? అనేది తమరు పరిశీలించవలసిన ప్రధానాంశం. ఒక చట్టము ఉన్నప్పుడు దాని ప్రకారం కమ్యూనిస్టు తప్పుచేస్తే కమ్యూనిస్టుమీద, కాంగ్రెసువారు తప్పుచేస్తే కాంగ్రెసువారి మీద కేసులు పెట్టవచ్చు కాని ముఖ్యమంత్రిగా వెళ్ళినప్పుడు చెప్పవలసినది ఇదేనా? కాంగ్రెసు నాయకులు చేసిన అటువంటి ఉపన్యాసాలు చాల ఉన్నవి. కాని ముఖ్యమంత్రిగా వెళ్ళినప్పుడు "మిమ్ములను ఎవరైనా కొట్టితే మీరు కర్రతీసుకొని కొట్టండి" అని చెప్పడము ఏరకంగా law and orderను preserve చేయడానికి దోహదకారి అవుతుంది? ఏరకంగా constitution కు అనుగుణ్యంగా ఉంటుంది? 'Self-defence' అనేదానిని గురించి బయట వ్యక్తులైనా చెప్పవచ్చు, కాంగ్రెసు నాయకులు చెప్పుకోవచ్చును, కమ్యూనిస్టు నాయకులు చెప్పుకోవచ్చును. అది వేరే విషయం, కాని ముఖ్యమంత్రి హోదాలో వెళ్ళినప్పుడు ఈ విధంగా "ఆత్మ రక్షణ అని ఉన్నది. కాబట్టి మీరు చేసుకోనండి" అని చెప్పుట సమన్యాయం?

మిస్టర్ స్పీకర్ :- "Self-defence" అనేది పత్రికలలో లేదు. ఆ విధంగా చెప్పినా తప్పులేదు అని నేను చెప్పాను — అది చీఫ్ మినిస్టరు చెప్పినా చెప్ప వచ్చును-శ్రీ జవహర్ లాల్ నెహ్రూ చెప్పినా చెప్పవచ్చును. "కొడుతున్నారు, చస్తున్నాము, ఏమి చేయమంటారు ?" అంటే self-defence చేసుకోమని చెబు తారు. It is everybody's duty, and also the Chief Minister's duty.

శ్రీ కె. యల్. నరసింహారావు (ఇల్లెందు-జనరల్):- ఆయన మనదేశానికి ఇచ్చే సందేశం అదే అయితే మాకేమీ అభ్యంతరంలేదు. ఎవరి defence వారు చేసుకోగలుగుతారు కాని చీఫ్ మినిస్టరుగా నోటికి వచ్చినట్లు మాట్లాడడం ఎంత వరకు సబబైనది?

మిస్టర్ స్పీకర్ :- చెప్పవచ్చును.........

శ్రీ బి. ఎల్లారెడ్డి (బుగ్గారం) :- ఏమి చెప్పవచ్చునని అంటారు? 'కొట్టండి', 'తన్నండి', 'చంపండి'—అని చెప్పడం సబబు అని అంటారా ? (Interruptions)

శ్రీ పి. విశ్వేశ్వరరావు (మైలవరం) :- ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. మేము ఉన్నాము. (Interruptions)

*శ్రీ కె. సుదర్శనరావు (పాల్వంచ) :— మేము కూడా ఆ మీటింగ్ లో ఉన్నాము. ముఖ్యమంత్రిగారు అటువంటి మాటలు అనలేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు మాట్లాడిన ఆ ప్రాంతంలో కమ్యూనిస్టులు ఒక చిన్న పసికందుని తెచ్చి బజారులో వేసినారనే వాతావరణం ఉండటం మూలంగా ఉద్రిక్త పరిస్థితి ఏర్పడటం మూలంగా, ఆ పరిస్థితి దృష్ట్యా "హింసాకాండ ఎవరు జరపినప్పటికి ప్రభుత్వము సహించదు" అనే భావంగా స్పష్టంగా చెప్పారు. నేను కూడా ఆ మీటింగులో పాల్గొన్నాను. ఇంకా కొందరు M.L.As ఉన్నారు. శ్రీమతి లక్ష్మీకాంతమ్మ గారు కూడ ఉన్నారు. శ్రీ సుందరయ్య గారు quote చేసినది distorted statement. అది ఒక పార్టీకి సంబంధించిన పత్రికలో ప్రచురింపబడినటువంటిది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- నేను అన్నది అది కాదు. అట్లా చెప్పినట్లు ఇతర పత్రికలలో లేదు అని, నిజంగా అట్లా చెబితే self-defence అనేది ఉన్నది కాబట్టి self-defence చేసుకోవచ్చునని చెప్పవచ్చునని అన్నాను. అయితే వార్నింగు (warning) యివ్వడం తప్పు ఏమీ అనలేదు అంటున్నారు. శ్రీమతి లక్ష్మీకాంతమ్మ గారు ఏమి చెబుతారు?

*శ్రీమతి లక్ష్మీకాంతమ్మ (ఖమ్మం-జనరల్):-అధ్యక్షా, ఆ వేళ meeting లో మేము కూడ ఉన్నాము. అంత క్రితమే ప్రజలు కొన్ని representations submit చేశారు. అక్కడ పల్లెపాడు అనే గ్రామం ఉన్నది. ఆ గ్రామంలో కమ్యూనిస్టుల ఘోర హింసలకు బలి అయిన కొందరు ప్రజలు యిచ్చిన representation ప్రకారం అక్కడకు వెళ్ళి చూస్తే కాళ్లు, చేతులు విరగగొట్టబడిన వారు చాలమంది ఉన్నారు. ఈ పరిస్థితి అంతా చూసిన తరువాత "అహింస అంటే యివన్నీ చేస్తూ ఉంటే చేతులు ముడుచుకు కూర్చోవడం అనే అర్థం కాబోలు" అని public meeting లో అన్నారు.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:- అధ్యక్షా, కాంగ్రెసువాళ్లు చేశారా? కమ్యూనిస్టులు చేశారా? అన్నట్లయితే నాదగ్గర ఆ సమాచారం ఉన్నది. Adjournment motion యిచ్చింది నేను. ఏ కారణం చేత యిచ్చానో విని మీరు నిర్ణయిస్తే బాగుండేది. ఈ మధ్యలో యింకొకరు వచ్చి కమ్యూనిస్టులు చేశారు, వాళ్లు చేశారు, వీళ్ళు చేశారు అని చెబితే ఎట్లా? అసలు adjournment motion తెచ్చినవాణ్ణి నేను. నాసంగతి వినిపించుకోకుండా లక్ష్మీకాంతమ్మగారికి యింకొక కాంతమ్మగారికి, యింకొక కాంతమ్మగారికి మాట్లాడేందుకు అవకాశం యిస్తే...

మిస్టర్ స్పీకర్:- కమ్యూనిస్టులను కొట్టవలసిందని అన్నారా? లేదా? అనేది అసలు విషయం. ఇతర పత్రికలలో ఈ సంగతి లేదు. ఆయన 'నేను అనలేదు' అని అంటున్నారు. కనుక ఈ విరామ తీర్మానమును disallow చేస్తున్నాను.

*శ్రీ ఆర్. నారాయణరెడ్డి (భువనగిరి):-అధ్యక్షా, మా పత్రిక కూడ చాల బాధ్యతగల పత్రిక. ఇతర పత్రికలు ప్రకటించనంత మాత్రాన మా పత్రిక ప్రకటించింది అబద్ధం అని చెప్పడానికి అవకాశం లేదు. ఆ విధంగా నిర్ణయానికి రావడం మంచిది కాదని అనుకుంటాను. మన ముఖ్యమంత్రిగారు అన్నమాట యదార్థమని మా పత్రిక విశ్వసిస్తున్నది. మేము కూడ విశ్వసిస్తున్నాము. దీనికి బహిరంగ విచారణ జరపాలి. ఇతర పత్రికలు కాంగ్రెసు పార్టీకి అనుకూలమైన పత్రికలు కనుక ప్రకటించలేదని మా అభిప్రాయం. మా పత్రిక యిది ప్రకటించింది కనుక దానిని గురించిన బహిరంగ విచారణ ముఖ్యమంత్రిగారు face చేసేందుకు సిద్ధం కావాలి. లేకుంటే అబద్ధం ప్రకటించింది గనుక ఆ పత్రికమీద privilege motion ను allow చేయండి. దానిని విచారించేందుకు మేము సిద్ధంగా ఉన్నాము.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- ఏమి చేయదలచుకోలేదు. It is closed.

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణ్ దాస్ (పాతపట్నం-జనరల్):- On a point of order, Sir, తమరు ruling యిచ్చిన తరువాత ఎవరుకూడ మాట్లాడడానికి హక్కు లేదు. అలాంటప్పుడు తమరు ruling యిచ్చిన తరువాత మళ్ళ చర్చించుతున్నారు.

Mr. Speaker :—Now I have given final ruling. ఊరికే చర్చచేశాము అయిపోయింది. I have closed it.

శ్రీ ఎస్. కె. లింగం (నందికొట్కూరు-రిజర్వుడు) :- On a point of order, Sir, ఒక పార్టీకి నాయకుడైన శ్రీ సుందరయ్యగారు సభ్యులను ఆ కాంతమ్మ, ఈ కాంతమ్మ అనడం సబబేనా ?

Mr. Speaker :—It is closed.

BUSINESS OF THE HOUSE

మిస్టర్ స్పీకర్ : — శ్రీ పి ఎన్. అప్పారావుగారు Rule 74 క్రింద సంకిలి బ్రిడ్జి గురించి చాల రోజులనుంచి అడుగుతున్నారు. దానిని మార్చి 9వ తేదికి వాయిదా వేస్తున్నాను. ఈ లోగా సమాచారం తెప్పించండి.

పబ్లిక్ వర్క్సు శాఖ మంత్రి (శ్రీ అల్లూరి సత్యనారాయణరాజు) :- అలాగే

GOVERNMENT MOTION

re :-Amendments to Schedule III to the Andhra Pradesh General Sales Tax Act, 1957.

Sri K. Brahmananda Reddy :—
Mr. Speaker, Sir, I beg to move:

"That the draft notification which it is proposed to make in exercise of the powers conferred by sub-section (1) of section 40 of the Andhra Pradesh General Sales Tax Act, 1957 (Andhra Pradesh Act VI of 1957), for the purpose of levying tax under that Act in respect of butter and ghee at the point of purchase by the last dealer who buys in the State instead of at all stages of sale, be approved."

Notification

In exercise of the powers conferred by sub-section (1) of section 40 of the Andhra Pradesh General Sales Tax Act, 1957 (Andhra Pradesh Act VI of 1957), the Governor of Andhra Pradesh hereby directs that the following item and entries shall be added to Schedule III, namely :

"12. Butter and ghee.	At the point of purchase by the last dealer who buys in the State.	4 Naye paise in the rupee."

ఈ amendment అందరు ఒప్పుకున్నదే. దీనిలో ఏమి ఆక్షేపణ లేదు.

Mr. Speaker: Motion moved.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు (నందిగామ).— ఒప్పుకోవడంలేదు Leader of opposition తో సంప్రదించకుండా అందరు ఒప్పుకున్నారని చెపితే ఎలా? Leader of the opposition తో సంప్రదించి చేస్తే దానికి అందరము binding అవుతాము.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— నేను ఒప్పుకున్నారని అనడంలేదు. గవర్నమెంటువారు అట్లాగే అంటారు. వారు చేసినదంతా బాగుంది అంటారు.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:— Discussion కు time fix చేయండి

Mr. Speaker: So, you want time.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu: Yes, Sir.

Mr. Speaker: Then, we shall consider it later.

GENERAL DISCUSSION ON THE BUDGET FOR THE YEAR 1960-61.

*శ్రీ పి సుందరయ్య :—అధ్యక్షా, ఈ సంవత్సరం రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళిక యొక్క ఆఖరు సంవత్సరం. ఈ సంవత్సరం యొక్క అంచనాలను ఆధారం చేసుకునే భవిష్యత్ ప్రణాళికలు ఉంటాయి. దాదాపు 4 వేల పేజీల budget పుస్తకాలు మనముందు ఉన్నవి.

(Srimathi T. Lakshmikantamma in the Chair)

వీటన్నిటిని గురించి సమగ్రంగా చెప్పవలెనంటే ఒక గంటలో సాధ్యమయ్యే విషయంకాదు. కనీసం 4 గంటలు అయినా యిచ్చి ఉంటే budget

లోని ప్రతి item గురించి సమగ్రంగా చెప్పగలుగుతాము. శాసనసభ అంటే ప్రభుత్వానికి ఏమాత్రం కూడ లక్ష్యం లేదు. భారతదేశం స్వతంత్రదేశమై 12 ఏళ్ళు అయినప్పటికి పార్లమెంటరీ సాంప్రదాయలను ఎవరూ అనుసరించడం లేదనే విషయం స్పష్టంగా ఋజువు అవుతున్నది 1960-61 budget ను ఫిబ్రవరిలోనే మనముందు పెడుతున్నారు దీనిలో అనేక స్కీమ్సు మేము చూస్తున్నాము. ఒక్కొక్క స్కీముకు యింతంత డబ్బు ఈ సంవత్సరం ఖర్చు పెడతామని ఈ budget లో వివరాలు ఉన్నాయి. కాని వచ్చే సంవత్సరం revised budget మనిముందు ప్రవేశ పెట్టినప్పుడు budget లో యిచ్చినఅనేక schemes యొక్క అంచనాలకు revised budget కు ఒక దానికొకటికి సంబంధం ఉండదు. Revised budget అంచనాలను అయినా అమలులో పెట్టి ఆ డబ్బు అయినా ఖర్చు పెడితిరా అంటే— actual గా ఖర్చుపెట్టినదానికి revised budget కు ఏమి సంబంధం లేకుండా పోతున్నది. Budget manual లో మనకు చూపించినదానికి 5% అటోయిటో ఉండవచ్చునని budget manual ను అంగీకరిస్తున్నాము. Public Accounts Committee లో ఈ విషయాలు చర్చకు వచ్చాయి. మూడవ report లో కూడ re-appropriation పేరుతో శాసనసభ యొక్క ఉద్దేశ్యాన్ని భగ్నం గావించే రీతిగా చేయకూడదని చెప్పినప్పటికీ ప్రభుత్వం పాత పద్ధతినే కొనసాగిస్తున్నది Budget లో ప్రతి item ను గురించి ఉన్న estimation కు ఎంత తేడా ఉన్నది? Revised estimation కు actual గా ఖర్చు పెట్టేదానికి ఎంత తేడా ఉండేది నేను అన్నిటిని లెక్క వేయలేదు. ఇంకా 20 రోజులు budget మీద discussions జరుగుతాయి కనుక demands వచ్చినప్పుడు మా పార్టీ ప్రతినిధి ఎన్ని పద్దులలో శాసనసభను లక్ష్యం చేయకుండా కేటాయించిన డబ్బును కొన్నిటిమీద కొంచెం ఖర్చుపెట్టినది, కొన్నిటిమీద అసలే ఖర్చుపెట్టనిది, ఈ సంవత్సరానికి sanction చేయని స్కీములమీద ఏవిధంగా ఖర్చు పెట్టబడ్డది ఉదాహరణలతో కూడ చెపుతారు. ఇరిగేషన్ పద్దుక్రింద వున్న కొన్ని అంకెలును గమనిద్దాం. మొత్తం 214 స్కీములున్నట్లు లెక్క చూపారు. వాటిని పరిశీలిస్తే కొన్ని వివరాలు తెలుతాయి. ఈ 214 స్కీములలో 77 స్కీములలో నూటికి 50 వంతులకు మించి, తక్కువ డబ్బు ఖర్చుపెట్టి వుంటారు. లేక అదనంగా అయినా ఖర్చుపెట్టి వురటారు. అంటే—రివైజ్డు బడ్జెటులో యిందుకు సుమారు ఒక లక్ష రూపాయలు కేటాయించినట్లయితే అందులో 50 వేల రూపాయలు తక్కువగానో, అదనంగానో ఖర్చుపెట్టి వుంటారన్నమాట. ఆరకంగా వున్న స్కీమ్సు 77 అని చెప్పాను. ఇక, 25 వంతులు తక్కువగానో, అదనంగానో ఖర్చుపెట్టిన స్కీములు 24 వున్నాయి. అసలు ఒక్క దమ్మిడీ కూడా ఖర్చుపెట్టకుండా వదిలి వేసినవి— అంటే ప్రభుత్వం యిదివరకు కొంత శాంక్షను చేసిందనో, లేక కొంత

పని జరిగిందనో రివైజ్డుబడ్జెటులో ఒక్క దమ్మిడీ కూడా చూపించని స్కీములు మొత్తం 34 వరకు వున్నాయి మొత్తం 214 స్కీములకు 138 స్కీములు యిటువంటివే వున్నాయి ఈ విధంగా, బడ్జెట్ మాన్యుయల్ ప్రకారం చూసినప్పటికి, యిక్కడ మనం పాస్ చేసేదానికి ప్రభుత్వం చేసే ఖర్చుకు ఎటువంటి సంబంధం వుండడం లేదు నేను తయారుజేసిన లెక్కలు కావలయునంటే మంత్రిగారి టేబుల్ పై పెడతాను ప్రభుత్వ శాఖలన్నీ యికముందునుండి అయినా యీ విధంగా జరుగకుండా చూస్తాయని ఆశిస్తున్నాను.

అదేవిధంగా సివిల్ వర్క్సు వున్నాయి రెవిన్యూ అక్కౌంటులోని ఒరిజినల్ వర్క్సు తీసుకుంటే, అందులో వున్న 243 స్కీములలో నూటికి నూరు అదనంగానో, తక్కువగానో ఖర్చుపెట్టబడిన స్కీములు 50 వరకున్నాయి. 75 వంతులు sanction చేసిన మొత్తానికి అదనంగానో, తక్కువగానో ఖర్చుచేసినవి 10 స్కీములున్నాయి. 50 వంతులు sanction చేసిన మొత్తానికి అదనంగానో, తక్కువగానో ఖర్చుచేసినవి 21 స్కీములున్నాయి. 25 వంతులు అదనంగానో, తక్కువగానో ఖర్చుచేసినవి 12 స్కీములున్నాయి. మొత్తం 93 స్కీములు. ఇవి ఒరిజినల్ వర్క్సులోని హైవేస్‌శాఖకు సంబంధించి కమ్యూనికేషన్స్ పద్దుక్రిందివి.

అదేవిధంగా Capital Account లో కూడాను. General Administration, Police శాఖలకు సంబంధించి వున్న 76 స్కీములలో 30 స్కీములపై నూటికి నూరు పాళ్ళు sanction చేసిన మొత్తమునకు ఎక్కువగానో, తక్కువగానో ఖర్చుపెట్టబడినది. 70 పాళ్లవరకు ఖర్చుపెట్టబడినవి 2 స్కీములు. 50 పాళ్లకు తక్కువగానో, ఎక్కువగానో ఖర్చుపెట్టబడినవి 5 స్కీములు, 25 పాళ్లకు తక్కువగానో, ఎక్కువగానో ఖర్చుపెట్టబడినది ఒక స్కీము వున్నాయి.

Miscellaneous అనే దానిక్రింద వున్న 48 స్కీములలో 16 స్కీములు ఆ విధంగా వున్నవి. హాస్పిటల్సుకు సంబంధించిన 64 స్కీములలో 26 స్కీములు ఆరకంగా వున్నాయి. మంత్రిగారు ఈ విషయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొనడానికి యీ కొద్ది వుదాహరణలు చాలుననుకుంటాను. బడ్జెట్ అంచనాలకు, రివైజ్డు బడ్జెటు అంచనాలకు, ఆచరణలో ఖర్చు పెట్టేదానికి అసలు సంబంధమే లేకుండా వుంది. 1960-61 బడ్జెటు అంచనాలు మంత్రిగారు మాముందర పెట్టారు. పదో-పోచంపాడుకు యింత sanction చేశాం, తుంగభద్రకు యింత sanction చేశాం, ఈ రోడ్‌కు యింత sanction చేశాం, అని చెబుతున్నారు. అయితే యిక్కడ కూర్చున్న మేము (శాసన సభ్యులం) మా మా నియోజకవర్గాలలో ఒక రోడ్డు అయినా వస్తుందా, ఒక కాల్వ త్రవ్వబడుతుందా అని ఎంతో ఆదుర్దాతో ఎదురు చూస్తున్నాం. 1936 లోను, 1940 లోను sanction అయి యిప్పటికీ పూర్తి గాకుండ పడివున్న స్కీములనేకమున్నాయి వాటికేమైనా కేటాయించారా?

అని చూస్తే-కేటాయింపు మాత్రం వుంటుంది ఏమిలాభం? డిసెంబరు ఆఖరు నాటికి ఆ మొత్తం మరొక పద్దుకు మళ్ళించబడుతుంది డిపార్టు మెంటులోని ఆఫీసర్ల యిష్టమువలన ఆవిధంగా జరుగుతున్నదో, లేక మంత్రుల యిష్టమువలన ఆవిధముగా జరుగుతున్నదో తెలియదు. బడ్జెటులోను పూర్తిగా ప్రక్కకు నెట్టి వేసి, యిష్టం వచ్చినట్లు యిష్టమైనవాటిపై ఖర్చుచేయడం జరుగుతున్నది ఈ విధంగా శాసనసభను అగౌరవ పరచే యీ బడ్జెటు నిరుపయోగమైనదని మనవిజేస్తున్నాను. నాలుగువేల పేజీలు అచ్చువేసి, మా ప్రాణాలు తీసేబదులు, 'మా ప్రభుత్వం యిన్నికోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టాలనుకుంటున్నది, మీరు ఆమోదించండి ఎట్లా, ఎక్కడెక్కడ ఖర్చుపెడతారనేది అడక్కండి' అని సర్వాధికారాలు తీసుకుంటే సరిపోతుందిగదా! ఈ నాలుగు వేల పేజీలు యీ నాలుగు రోజులలో మేము కష్టపడి చదవడం, యిక్కడకు వచ్చి ఏదో చెప్పడం, మంత్రులేదో సమాధానం చెప్పడం, యీనాటకమంతా నిరుపయోగమని, యీ విధంగా చేయడం శాసనసభను, ప్రజలను అలక్ష్యం చేయడమేనని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ విషయాన్ని ప్రభుత్వం చాల సీరియస్‌గా తీసుకుంటుందని వారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

ఈ నాడు మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వము యొక్క ఆదాయం 90 కోట్ల దాకా వుందని, పెట్టుబడి ఖర్చు, రెవిన్యూ ఖర్చు అన్నీ కలిపి దాదాపు 120 కోట్ల వరకు ఖర్చు పెడుతున్నాం అని మంత్రిగారు చెప్పారు అందుచేత మన ఆంధ్ర ప్రదేశములోని ప్రజలు మహా సౌభాగ్యముతో తులతూగుతారని చెప్పవచ్చు. నిజమే ఇది వస్తున్నది 56 కోట్ల ఆదాయం అది 90 కోట్లకు పెరిగింది. తదనుగుణంగా 120 కోట్ల వరకు ఖర్చు పెడుతున్నాం అని చెబుతున్నారు. బడ్జెటు లెక్కలు చూస్తే — ఏ ఒక్క పద్దూ ఒక చోటవుండదు అన్నీ ఆర్డరులో పెట్టుకుని చదివితేగాని ఏదీ అర్థం కాదు. సామాన్య ప్రజలకేమీ అర్థమయే విధంగా లేదీ బడ్జెటు పుస్తకం. మొత్తం 90 కోట్లు ఆదాయం వస్తోంది అని చెప్పారు దీనినిబట్టి ప్రజలనుండి ప్రభుత్వం ఎన్ని కోట్లు అయినా వసూలు చేస్తుంది అనేది స్పష్టం అవుతుంది. ప్రతి సంవత్సరం బడ్జెటులో చూపిన అంకెలకు, ఖర్చు పెట్టే దానికీ సంబంధం లేకపోవడం మామూలు అయిపోయినది. ఖర్చు పెడుతున్నారు లేదని చెప్పడం లేదు. రోడ్లమీదో, హాస్పిటల్సుమీదో, ప్రాజెక్టులమీదో ఎక్కడో ఒకచోట ఖర్చు పెడుతున్నారు. కాని ఆ ఖర్చు సద్వినియోగ మవుతుందా, లేదా, అనేది ముఖ్యమైనది. కడం ప్రాజెక్టు కొట్టుకుపోయినట్లు, నాగావళి పోయినట్లు, అయితే ఆధనమంతా సద్వినియోగం కాకపోవడమేగదా! రోడ్లు వేస్తారు పది రోజులలో రాళ్ళుగాని, తారుగాని కనబడకుండా పోతుంది. 120 కోట్లు ఖర్చు పెడుతున్నప్పుడు అందులో ఒక వేళ 20 కోట్లు దుర్వినియోగ మయినా,

మిగతా నూరు కోట్లు వినియోగం కనబడాలిగదా! మూడేళ్ళ క్రితం 60 కోట్లు ఖర్చు పెట్టారు ఈనాడు నూరుకోట్లు ఖర్చు పెడుతున్నారు. దానినిబట్టి ప్రజల జీవిత స్థాయి పెరగాలిగదా! మంత్రిగారు లెక్కలు యిచ్చారు. స్కూల్సు పెట్టాము; నూతులు త్రవ్వాము, రోడ్లు వేశాము; యింకేదో చేశామని చెప్పారు. ఇప్పుడు మంత్రిగారితో నేను దెబ్బలాడ దలచుకోలేదు. ఎక్కడికి వెళ్ళినా రోడ్లు వుంటాయి అవి బాగుంటాయా, లేదా; అనేది వేరే విషయం నూతులుంటాయి. అది పనికి వస్తాయా, లేదా, అనేది వేరే విషయం. అయితే నీటితో మనం తృప్తి పడి వూరుకోవలసినదేనా? ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళిక ముగియనున్నది ఈనాటి ప్రజల జీవనస్థాయి ఏమిటి? నిరుద్యోగ సమస్య ఎంతవరకు పరిష్కారమయింది. ప్రజలు కడుపునిండా మునుపటికంటే ఒక పిడికెడు ఎక్కువ తింటున్నారా? ఈ విషయాలన్నీ ఆలోచిస్తే సమాధానం మాత్రం ఒకటే కోరుతుంది. అది ఎక్కడ వున్నది గొంగళి అంటే – వేసినచోటనే అనేది ఇన్ని కోట్ల రూపాయిలు ఖర్చు పెట్టినా ప్రజల జీవితస్థాయి ఎందుకు పెరగడం లేదు అనే విషయం ఆలోచించారా? మంత్రివర్గం ఈ విషయాన్ని యికనైనా బాధ్యతతో ఆలోచించవలయునని చెబుతున్నాను ఏ డిపార్టుమెంటు దగ్గరకు వెళ్ళి లెక్కలు అడిగినా– "గవర్నమెంటు ప్రెస్‌కు రెండేళ్ళ క్రితం రిపోర్టులు పంపించాము అని ఎప్పుడు, ముద్రింపబడి వస్తాయో మాకు తెలియదు" అని చెబుతారు

1960–61 బడ్జెటును మనమిప్పుడు చర్చ జేస్తున్నాం. ఈ సమయంలో 1959 మార్చి నెలవరకైనా administration report అందజేయలేని పరిస్థితితో ప్రభుత్వముండడం శోచనీయమని మనవి జేస్తున్నాను క్రిందా మీదా పడి దొరికిన లెక్కలను బట్టి చూస్తాము. అసలు లెక్కలలోనికి వెళ్ళి ప్రజల జీవిత స్థాయి, ఇతర స్థితిగతుల గురించి చెప్పడానికి ముందు ఒక ముఖ్య విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి తేవడం అవసరం.

మనకు 91 కోట్ల రూపాయల ఆదాయం వస్తున్నది. ఈ ఆదాయంలో ఎక్కువ భాగం ప్రధానంగా బీద ప్రజానీకం మీద ఎక్కువ పన్నులు వేయడం వల్లనే వస్తున్నదనేది మా వాదన. సాధారణంగా పన్నులవల్ల 13,85,00,000 రూపాయలు ... Sugarcane cess కూడ కలుపుకొంటే ... 14,65,00,000 భూమి శిస్తు ద్వారా, దానిమీద surcharge ద్వారా, సెస్సుల ద్వారా 14½ కోట్లకు పైగా వస్తున్నది. Sales tax ద్వారా 11,26,00,000 రూపాయల ఆదాయం వస్తున్నది. Motor vehicles మీద, passengers మీద, goods మీద, ఉపయోగించే petrol మీద, licences వల్ల వచ్చే మొత్తం ఆదాయం చూస్తే 4 కోట్లు ఉంటున్నది. ఇంకా ఈ విధంగా లెక్కలు ఉన్నాయనుకోండి.

"ఈ Budget లో క్రొత్త పన్నులేమీ వేయడం లేదు వేరుసెనగ, ప్రత్తి మీద అదనంగా వేసినదానిని తీసేస్తున్నాము" అని మంత్రిగారు అన్నారు ఆ తీసేసే విషయం నాతో రెండేండ్లనాడే చెప్పారు. "ఆ పన్నులు వసూలు చేయడంలో చిక్కులు ఉన్నాయి, ఎకరానికి ఎంత వేసినా...నాచేతిలో లేదు కరణం గారి ఇష్టం, వారు వ్రాసినదానిని బట్టి ప్రభుత్వానికి వచ్చే డబ్బు (సున్న) ఏమీ లేదు; అది కేవలం కరణాలు రైతులమీద పడి తినడానికి మాత్రమే ఉపయోగిస్తోంది, కాబట్టి ఆ system తీసేయాలని ఆలోచిస్తున్నాము" అని రెండేళ్ళనాడే ఆర్థికమంత్రిగారు, ముఖ్యమంత్రిగారు కూడ చెప్పారు. రెండేళ్లనాడు చెప్పిన దానిని, పార్టీలో కూడ అంగీకరించిన దానిని, కాగితంమీద పెట్టడానికి 20 ఏళ్లు పట్టకుండా, 2 ఏళ్లే పట్టినందుకు సంతోషిస్తూ దానిని కొంతవరకు ఒప్పుకొంటున్నాము ఈ విధంగా 30, 40 లక్షలు తీసేశామన్నారు. ఇంతలోనే మళ్ళా మంచి శకునం ఏమైనా కలిగిందనుకున్నారో ఏమో, 'అదనంగా పన్నులు వేసే విషయం త్వరలోనే ఆలోచిస్తున్నాము' అన్నారు సరే, అదనపు పన్నులు వేసినపుడు చూచుకుందాము. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో పన్నులు వేయడంలో మధ్య తరగతి ప్రజాసామాన్యాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. వారిమీద అదనంగా ఏమీ పన్నులు పడకుండా చేయాలి అసలు ఇప్పుడున్న భారమునే తగ్గించాలని మా వాదన. వీరిమీద అదనంగా వేయకుండా ఎక్కువ ఆదాయాలు వచ్చేవారి మీద వేయాలి. కాని, ఆ రకంగా ఎంతవరకు తేగలరో చూడవలసియున్నది.

కేంద్ర ప్రభుత్వ సంవత్సరాదాయం 900 కోట్ల రూపాయలు. అది పన్నులు, ఇతర రకాలుగా వస్తున్నది. మన జనాభా ప్రాతిపదిక ప్రకారం మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ నుంచి సుమారు 80, 90 కోట్లకు తక్కువ కాకుండా కేంద్రం వసూలు చేసుకొంటోంది. మన రాష్ట్రంనుంచి వసూలు చేసుకుంటోంది. ఆ వసూలు చేసుకున్న దానినుంచి మనకు grants మూలంగా ఇచ్చినా, మరే రూపంగా ఇచ్చినా కూడ 30 కోట్లకు మించి ఇవ్వడం లేదు. అన్ని రకాల గ్రాంటులు, మనకు రావలసిన పన్నులు అన్నీ చూచినా కూడ 30 కోట్ల కంటె ఎక్కువ లేదు. కనీసం, రు 50, 60 కోట్లు వారు అట్టే పెట్టుకొంటున్నారు. మరి, ఇతర రాష్ట్రాల నుంచి వచ్చే ఆదాయాలలో కూడ యిదే దామాషాన అట్టే పెట్టుకొంటున్నారా? 'లేదు' అని నేను గట్టిగా చెప్పవలసివుంటుంది. మొదటి పంచవర్ష ప్రణాళికలో ప్రయివేటు రంగంలో గాని, పబ్లిక్ రంగంలో గాని రు. 3,000 కోట్లకు పైగా ఖర్చు చేస్తే ఆంధ్రప్రదేశ్ అంతకూ కలిపి రు. 80 కోట్లకు మించి ఖర్చు చేయలేదు. దామాషా ప్రకారం రు. 3,000 కోట్లకు రు. 300 కోట్లు మన ఆంధ్రదేశంలో ఖర్చు చేయడానికి బదులు 80 కోట్లకు మించి ఖర్చు చేయలేదు.

రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళిక ప్రయివేటు రంగంతో కలిపి 7,200 కోట్ల ప్రణాళిక. దానిని బట్టి ప్రణాళికలో మన వాటాకు 680 కోట్లు రావలసి యుండెను. కాని మనకు ఇచ్చినది 175 కోట్ల ప్రణాళిక. కేంద్ర స్కీములు గాని, ప్రయివేటు రంగంలోని స్కీములు గాని, స్టేటు స్కీములుగాని—ఇవన్నీ చూచి మహా ఉదారంగా ఇంకొక 50 కోట్లు వేసినా మొత్తం 225 కోట్లు అవుతుంది. తప్ప 680 కోట్లు కాదు. పోనీ కేంద్రానికి ఏరూపంగానో రు. 100 కోట్లు ఇచ్చేసినా కనీసం రు. 500 కోట్ల ప్రణాళిక మనకు రావలసియుంటుంది. కాని, మనకు ఇవ్వలేదు. ఇప్పుడు మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక వస్తోంది. విశాలాంధ్రలో వచ్చే వార్తలు స్పీకరుగారికి సంతృప్తికరంగా ఉండవు; మంత్రిగారికి కూడ సంతృప్తికరంగా ఉండవనుకోండి. మా పత్రికలో వచ్చినా వారికి సంతృప్తి ఉండదు. కాని దేశంలో 1955 లో గాని, 1957 లో కాని 8వ వంతు ప్రజలు ఓటు చేసిన పార్టీ యిది. అందువల్ల, కనీసం వారి అభిప్రాయాలు ఏ రకంగా ఉన్నాయో, వారు ఏమి చెబుతారో తెలుసుకోడానికైనా అప్పుడప్పుడు యత్నిస్తూవుంటే మంచిదని ఒక సూచనగా చెబుతూ కాంగ్రెసు పత్రికలలో వచ్చిన దానిని బట్టిచెబుతున్నాను. ఢిల్లీ నాయకులు చెప్పిన విషయాలు కూడా ఉన్నవి. "రైతుల మీద ఇంకా ఎక్కువ పన్నులు వేయండి, గ్రామాలలోని వారిమీద ఎక్కువ పన్నులు వేయండి; డబ్బున్నవారి మీద ఇదివరకే ఎక్కువగా వేసేశాము, ఇక వేయడానికి వీలులేదు" అనేరకంగా ఉపోద్ఘాతాలు చాల వస్తున్నవి. 10,000 కోట్ల రూపాయల ప్రణాళికలో మన ఆంధ్రదేశ జనాభాను బట్టి మనకు 900 కోట్ల రూపాయల ప్రణాళిక ఇవ్వవలసి వుంటుంది. ఉదారంగా చూచి రూ. 300 కోట్ల రూపాయలను మనం వదిలేసినా రూ 600 కోట్ల ప్రణాళిక మనకు ఇవ్వవలసి వుంటుంది రూ 600 కోట్లలో అప్పు ఇస్తాము. ప్రజలమీద వసూలు చేస్తాము అంటే అది లాభం లేదు. 600 కోట్లు ప్రణాళిక ఇస్తేనే మంచిది. కానీ, మన ప్రణాళిక మంత్రిగారు గత రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో సంవత్సరానికి 35 కోట్లు కంటె ఎక్కువ ఖర్చు చేసుకోలేదు. ఇప్పుడు మహా ఖర్చు పెడితే రూ. 50 రూ. 60 కోట్లు ఖర్చు పెడతాము. ఇంకా కొంచెం కష్టపడితే రూ. 70 కోట్లు ఖర్చు పెట్టగలుగుతాము. కాబట్టి ఒకవేళ కేంద్రం ఇచ్చినా కూడ మనం 350 కోట్లకు మించి ఖర్చు చేసుకోలేము అని చెబుతున్నారు. పైగా 350 కోట్ల ప్రణాళికకంటె ఎక్కువ కావాలని కోరడం గొంతెమ్మ కోరికగా ఉంటుందని కూడ అన్నారు. ఎన్నికలు ఇంకా రెండేళ్లున్నాయి. ఈ రెండేళ్లు వారు ప్రజలమీద బాధ్యత తీసుకోవలసి వుంటుంది. వారు ఏ మీటింగులకు వెళ్ళినప్పుడో "తన్నండి, విరగ గొట్టండి, వారు గాడిదలు, వారికి బుద్ధిలేదు, మీకు పాలిచ్చేవికావాలి" అని ఉపన్యాసాలు

చేయవచ్చు; అది వేరు సంగతి. కాని, యీ రెండేళ్లలో ఆంధ్రదేశ సౌభాగ్యం, ఆంధ్ర ప్రజల సౌభాగ్యం చూడవలసి యున్నది వ్యవసాయ కార్మికులు ప్రజలే కాకుండా సామాన్య ప్రజానీకం కూడ ఉన్నది వారిలో కాంగ్రెసుకు ఓటుచేసిన వారు కూడ ఉన్నారని మాకూ తెలుసు. 1962 ఎన్నికలలో చేస్తారో, చేయరో అనేది వేరు సంగతి కేంద్రం ఏదో గట్టిగా చెప్పిందని ఆంధ్రదేశ ప్రజలకు నష్టం కలిగేరీతిగా ఏమీ చేయకండి అని మాత్రం నేను చెప్పవలసి వుంటుంది మనకు న్యాయంగా రావలసినది తెచ్చుకోవాలి మన దేశంలో వారు వేసే పన్నుల దృష్ట్యా చూచినా, ఇతర రాష్ట్రాలలోని ప్రణాళికలకోసం కేంద్రం ఖర్చుచేసే మొత్తాలు చూచినా—ఏ రీతిగా చూచినా కూడ మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికకు 600 కోట్లు తక్కువగాకుండా ఉండాలి. మొదటి, రెండవ ప్రణాళికలలో మన రాష్ట్రంలో ఖర్చు చేయవలసినదానికంటె తక్కువ ఖర్చు చేశారు. ఇంకా, ఎన్నో పాతబాకీలున్నాయి. రూ. 200 కోట్లు అప్పు ఉంది అన్నారు. తలకు 60 రూపాయల అప్పు ఉన్నది. మన దేశంలో పుట్టడమే 60 రూపాయల అప్పుతో పుట్టుతున్నాము. అందువల్ల ఆ బాకీలయినా రద్దు చేయాలని కేంద్రానికి చెప్పాలి. కాని, యీ ప్రణాళిక రూ. 600 కోట్లకు తక్కువ కాకూడదు. ఆలా కాకపోతే మన ప్రణాళిక నిరుపయోగమయ్యే పరిస్థితి వస్తుంది. ఏదో చేస్తున్నామని సంతోషపడవచ్చు. Provisional Estimates of State Income of Andhra Pradesh అని తాత్కాలికంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ యొక్క national income గురించి 1957, 1958, 1959 వరకు Bureau of Economics and Statistics వారు తయారుచేసిన లెక్కలు ఉన్నాయి. వీటిని ఆధారంగా చేసికొనే నేను చెబుతున్నాను. ఇవి విశాలాంధ్ర పత్రిక వ్రాసిన లెక్కలు కావు. అవి సక్రమంగా ఉన్నా మంత్రిగారికి ఉపయోగపడవు.

ప్రభుత్వ Statistical Department ఇచ్చిన లెక్కలను బట్టే 1956 కు రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో మనయొక్క అభివృద్ధి ఎంతవరకు వచ్చిందో చూపిస్తాను. 919 కోట్ల 56 లక్షల రూపాయలు మొత్తం ఆదాయం—జాతీయ ఆదాయం—మన రాష్ట్రంలో; 1956 మార్చి లెక్క ఇది. 1959 మార్చి లెక్క ప్రకారం 988 కోట్ల 98 లక్షలు. దీని ప్రకారం మూడు సంవత్సరాలలో మనం ఎంత అభివృద్ధి చెందామని చూసుకుంటే 7½% మన జాతీయ ఆదాయం పెరిగింది. ధరలు పెరిగిన దానిని బట్టి కాకుండా constant prices బట్టి చూస్తే వచ్చిన లెక్క ఇది. అంటే సంవత్సరానికి 2½% మాత్రమే ఆంధ్రదేశంలో జాతీయ ఆదాయం పెరిగింది. డబ్బు ఉన్నవారిని డబ్బు లేనివారిని అందరిని కలిపివేసిన లెక్క

తున్నామో, ప్రణాళికను ఎంతవరకు అమలు జరుపగలిగామో ఒక్కసారి ఆలోచించవచ్చును తలకు ఎంతవచ్చినది అనే లెక్క తీసుకుని చూద్దాము. 1956 మార్చిలో రు. 277.98 లు తల ఒక్కంటికి ఆదాయం అని అన్నారు. 1959 మార్చిలో రు 287.41 లు తల ఒక్కంటికి ఆదాయమని అన్నారంటే మూడు సంవత్సరాలలో 9 రూపాయిలు పెరిగిందన్నమాట సంవత్సరానికి తలకు మూడు రూపాయిలు పెంచామని అన్నారు తలకు మూడు రూపాయిలంటే కుటుంబానికి 12,15 రూపాయలు పెరిగింది సంవత్సరానికి అయితే ఈ కాలంలో ధరలు ఎంత వరకు పెరిగాయి? 1955-56 నాటి ధరలు నూటికి 50 వంతులైనా పెరిగాయి. 50 శాతమువరకు ధరలు పెరిగితే తలఒక్కంటికి రు 8 లు, కుటుంబానికి 15 రూపాయలు పెరిగాయి దీనిని బట్టే ప్రజల జీవితస్థాయి 1956 నాటికంటే నేడు పడిపోయిందని ఈ ఒక్క ఉదాహరణను బట్టే తెలుస్తుంది ఇదికూడా డబ్బున్న వాళ్లు-కోటీశ్వరులు, లక్షాధికారులు, పెద్దవారిదగ్గర వున్న డబ్బును ఏమీలేనివారితో కలిపి పంచితేనే వచ్చింది. ఆరకంగా పంచడానికి కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం పూనుకోలేదు. ఉన్న డబ్బును అంతా తీసుకుని తలకు సంవత్సరానికి రు. 280 లు ఇస్తామని చెప్పే పద్ధతి అయితే ఏ చిక్కులు లేకుండా వుండేవి. కాని ఆ రకంగా చేయడంలేదు. ఆదాయం సంగతి ఇట్లా వుండగా, నిరుద్యోగం ఏమైనా తగ్గిందా. అంటే ఆ విషయం కూడా ప్రభుత్వం లెక్కలను బట్టే చూడవచ్చును. 1951 జనాభా లెక్కల ప్రకారం 312 లక్షలు ఆంధ్రదేశం జనాభా అనుకుంటే, నూటికి 55 మంది మాత్రమే నిండు వయస్సు వుండి పనిచేయగలిగిన వారు అనుకొని లెక్క వేసుకుంటే, అంటే 14 సంవత్సరములనుంచి 54 సంవత్సరములు పూర్తి అయేవరకు మాత్రమే పనిచేస్తారని అంతకు చిన్నవయస్సువారు కాని పెద్దవయస్సు వారు కాని పనిచేయరు అని అనుకుంటే, ఇప్పటి జనాభా 360 లక్షలు అని వేసుకుంటే, 170 లక్షల మందికి మనం పని చూపించవలసి ఉంటుంది. ఇందులో 88,40,000 మంది self-supporting persons అంటున్నారు. ఆదాయం ఎంత అయినా, రెండుపూట్లా రెండుముద్దలే తింటున్నా ఈ 88,40,000 మందిని self-supporting అని అనుకున్నా, మిగతాగా 87,60,000 మందికి పని చూపించాలి. కొంత సంపాదించుకుంటూ బాగా self-supporting గా వున్న వారిమీద ఆధారపడినవారు మరొక్క 38 లక్షల మంది వున్నారని మరొక లెక్క చెప్పారు. వీరిని కూడా మినహాయించితే 54 లక్షల మందికి ఈ రోజున ఉద్యోగాలు అదనంగా ఇవ్వవలసివుంటుంది. 1951 నుంచి 1959 వరకు, అంటే 1960 మార్చి వరకు, ఆంధ్ర దేశంలో జనాభా పెరుగుదలను బట్టి నూటికి 55 మంది చొప్పున ఈ లెక్కలో చేర్చుకుంటే 30 లక్షల మంది అదనంగా పని చూపించాలని వస్తున్నారు. పనిలేకపోతే ఇంటివద్ద కూర్చుంటారు, మల్లమల మాడుతారు. అది వేరే సంగతి.

తున్నామో, ప్రణాళికను ఎంతవరకు అమలు జరుపగలిగామో ఒక్కసారి ఆలోచించవచ్చును తలకు ఎంతవచ్చినది అనే లెక్క తీసుకుని చూద్దాము 1956 మార్చిలో రు 277 98 లు తల ఒక్కంటికి ఆదాయం అని అన్నారు 1959 మార్చిలో రు 287.41 లు తల ఒక్కంటికి ఆదాయమని అన్నారంటే మూడు సంవత్సరాలలో 9 రూపాయిలు పెరిగిందన్నమాట సంవత్సరానికి తలకు మూడు రూపాయిలు పెంచామని అన్నారు తలకు మూడు రూపాయిలంటే కుటుంబానికి 12,15 రూపాయలు పెరిగింది సంవత్సరానికి. అయితే ఈ కాలంలో ధరలు ఎంత వరకు పెరిగాయి ? 1955-56 నాటి ధరలు నూటికి 50 వంతులైనా పెరిగాయి. 50 శాతమువరకు ధరలు పెరిగితే తలఒక్కంటికి రు 8 లు, కుటుంబానికి 15 రూపాయలు పెరిగాయి. దీనిని బట్టి ప్రజల జీవితస్థాయి 1956 నాటికంటే నేడు పడిపోయిందని ఈ ఒక్క ఉదాహరణను బట్టి తెలుస్తుంది ఇదికూడా డబ్బున్న వాళ్లు-కోటీశ్వరులు, లక్షాధికారులు, పెద్దవారిదగ్గర వున్న డబ్బును ఏమీలేని వారితో కలిపి పంచితేనే వచ్చింది. ఆరకంగా పంచడానికి కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం పూనుకోలేదు. ఉన్న డబ్బును అంతా తీసుకుని తలకు సంవత్సరానికి రు 280 లు ఇస్తామని చెప్పే పద్ధతి అయితే ఫ చిక్కులు లేకుండా వుండేవి. కాని ఆ రకంగా చేయడంలేదు. ఆదాయం సంగతి ఇట్లా వుండగా, నిరుద్యోగం ఏమైనా తగ్గిందా అంటే ఆ విషయం కూడా ప్రభుత్వం లెక్కలను బట్టే చూడవచ్చును 1951 జనాభా లెక్కల ప్రకారం 312 లక్షలు ఆంధ్రదేశం జనాభా అనుకుంటే, నూటికి 55 మంది మాత్రమే నిండు వయస్సు వుండి పనిచేయగలిగిన వారు అనుకొని లెక్క వేసుకుంటే, అంటే, 14 సంవత్సరములనుంచి 54 సంవత్సరములు పూర్తి అయేవరకు మాత్రమే పనిచేస్తారని అంతకు చిన్నవయస్సువారు కాని పెద్దవయస్సు వారు కాని పనిచేయరు అని అనుకుంటే, ఇప్పటి జనాభా 320 లక్షలు అని వేసు కుంటే, 170 లక్షల మందికి మనం పని చూపించవలసి ఉంటుంది. ఇందులో 83,40,000 మంది self-supporting persons అంటున్నారు. ఆదాయం ఎంత అయినా, రెండుపూట్లా రెండుముద్దలే తింటున్నా ఈ 83,40,000 మందిని self-supporting అని అనుకున్నా, మిగతాగా 87,60,000 మందికి పని చూపించాలి. కొంత సంపాదించుకుంటూ బాగా self-supporting గా వున్న వారిమీద ఆధారపడినవారు మరొక 33 లక్షల మంది వున్నారని మరొక లెక్క చెప్పారు. వీరిని కూడా మినహాయించితే 54 లక్షల మందికి ఈ రోజున ఉద్యోగాలు అదనంగా ఇవ్వవలసివుంటుంది. 1951 నుంచి 1959 వరకు, అంటే 1960 మార్చి వరకు, ఆంధ్ర దేశంలో జనాభా పెరుగుదలను బట్టి నూటికి 55 మంది చొప్పున ఈ లెక్కల్లో చేర్చుకుంటే 30 లక్షల మంది అదనంగా పని చూపించాలని వస్తున్నారు. పనిలేకపోతే ఇంటివద్ద కూర్చుంటారు, మళ్లమల పాడుతారు. అది వేరే సంగతి.

క్రొత్తగా పని చూపించమని వచ్చేవారు 34 లక్షల మంది వున్నారు. అంటే 14—55 సంవత్సరాల మధ్య వయస్సు వారే. కాని గ్రామసీమలలో సంగతి మనకు తెలుసు, 8 ఏండ్లు వచ్చిన తరువాత కూలికో ఏపనికో పోక తప్పదు. 54 సంవత్సరము లైన తరువాత డిస్మిస్ చేయవద్దని extend చేయాలని ప్రతి ఉద్యోగి గోల పెట్టడంకూడా మనకు తెలుసు. అదనంగా వచ్చిన 30 లక్షల మందిలో ఎంత మందికి ప్రభుత్వం అదనంగా ఉద్యోగం చూపించింది ? దురదృష్టవశాత్తు ఇంత వరకు ప్రభుత్వంవద్ద ఇటువంటి లెక్కలులేవు ఏ డిపార్టుమెంటు వద్దకు వెళ్లి అడిగినా అటువంటి లెక్కలను చెప్పడం కష్టం అని అంటున్నారు మరల సెన్సస్ తీసిన తరువాత తెలియవచ్చు. అవి 1961 ఆఖరుకు వస్తాయి ఇపుడు 1960 మొదట్లో మనం ఉన్నాము. కాని ఒక సూచనగా చెబుతాను, ఫాక్టరీలలో 1956 లో సగటున రోజుకు పనిచేసేవారు 180 వేల మంది వుంటే, 1958 ఆఖరుకు— 1958 డిసెంబరులో- 190 వేల మంది మాత్రమే సగటున రోజుకు పని చేస్తున్నారని అన్నారు అంటే మూడు సంవత్సరాలలో 10 వేల మందికి మాత్రమే అదనంగా ఫాక్టరీలలో పని చూపించారు. చిన్న వర్తకులవద్ద షాపులలో పని చేసే గుమాస్తాల సంగతి తీసుకుంటే, 1957 లో 74 వేల మంది వుంటే ఇపుడు 89 వేల మంది వున్నారు , 15 వేల మందికి మాత్రమే అదనంగా పని చూపించినట్లు ఇందులో లెక్కలు వున్నాయి. ఇక employment exchange వారిలెక్కలు కూడా తీసుకుంటాము 1956 లో 130 వేల మంది "అయ్యా, పని చూపించమని" రిజిష్టర్లలోనికి వస్తే 16 వేల మందికి పని చూపించాము, 1957లో 123 వేల మంది వస్తే 10 వేలకో 11 వేలకో పని చూపించాము. 1958 లో 140 వేల మంది వస్తే 14 వేల చిల్లరకు పని చూపించాము. 1959 లో 172 వేల మంది పని చూపించమని వస్తే 19 వేల మందికే పని చూపించాము. లక్షల, లక్షలలో పని చూపించమని వస్తూంటే పని - చూపించడంలో మనం వేలల్లో - వుంటున్నాము. మంత్రిగారు సంతోషపడవచ్చు. పదులలో వందలలో లేకుండా వేలల్లో వుంటున్నందుకు సంతోషించవచ్చు. 'నీవింకా విమర్శిస్తున్నావు; అసలు మా రాజ్యంలో పదులు, వందలకు మించిపోవడం చాలా కష్టం; వేలల్లో మేము ఉద్యోగాలు ఇస్తూంటే లక్షలలో ఇవ్వలేదంటావు; కమ్యూనిస్టుల గొంతెమ్మ కోరికలు ఎప్పుడూ ఇంతే' అని మంత్రిగారు చెబితే చెప్పవచ్చు. కాని వాస్తవ పరిస్థితి ఏమిటంటే పాతకాలంలో పనిలేనివారికే కాక గత 7,8 సంవత్సరాలుగా క్రొత్తగా పని చూపించాలని వచ్చినవారికి కూడా పని చూపించలేక పోతున్నామనేది చాలా స్పష్టం. ఒక్క ప్రక్క నిరుద్యోగం ఈ రకంగా పెరుగుతుంటే వారికి ఏమైనా పని చూపించడానికి ప్రణాళికలున్నాయా అంటే ప్రణాళికలు వేస్తూనే వున్నాం; వాటికి మించిన నిరుద్యోగం వస్తోంది. శాసనసభలో అనేక పర్యాయాలు

చెప్పారు. పబ్లిక్ మీటింగులలో మరీ విచ్చలవిడిగా చెబుతారు శాసనసభలో కాస్త రికార్డు, అదీ, వుంటుంది, స్టయినోగ్రాఫర్లు వదలరు. స్టయినోగ్రాఫర్లను మంత్రులు బెదిరించి 'మీరట్లా వ్రాయకూడదం'టే టేప్ రికార్డరుతో ఒక చిక్కు వస్తుంది. దానిని బద్దలు చేయవలసి వస్తుంది! అక్కడ అయితే 'విశాలాంధ్ర'లో పడింది, 'ఆంధ్రపత్రిక'లో పడలేదు, కాంగ్రెసు పత్రికలో పడలేదు — ఈ రకంగా చెప్పవచ్చును టేప్ రికార్డరు సంగతి వదిలితే- ధరలు ఏమైనా తగ్గాయా? నిరుద్యోగం తగ్గించలేదు; వున్న ధరలు ఏమైనా తగ్గాయాఅంటే ధరలు విపరీతంగా పెరిగిపోతున్నాయి. ధరలు పెరగడానికి కారణాలు ఏమిటి? Indices చూస్తే 1952-53 నాటి ధరలకు ఏ 25 శాతము చొప్పునో పెరిగినట్లు కనిపిస్తుంది. ప్రభుత్వం ఇచ్చిన లెక్కలే నావద్ద వున్నాయి. కొన్ని తమకు జ్ఞాపకంచేసి వినిపిస్తాను రెండవరకం బియ్యం ఒక మణుగు- మణుగు అంటే రైల్వే మణుగు క్రింద లెక్క- రు 15.25 లు 1948-49 వ సంవత్సరంలో, అంటే స్వాతంత్ర్యం సంపాదించిన మరుసటి సంవత్సరంలో, వుంటే, 12 సంవత్సరములు తరువాత, 1958 లో కాని 1959 లో కాని చూసుకుంటే రు. 22.82 లు ధర టోకులో వున్నది, చిల్లరకాదు. ఈవిధంగా వున్నాయి ధరలు. అన్నింటికంటె చెప్పవలసింది చింతపండు, 'అయ్యా, మాకు కూరలు లేవు, మాంసము లేదు. పాలు లేవు, కాస్త మిరపకాయ, చింతపండు వేసుకుని ఉప్పు కలుపుకుని తింటాము' అంటే ఈ విధంగా వున్నాయి ధరలు! ఉత్త కారం తింటే కడుపులో కురుపులు లేస్తాయి. నాకు లేచిన కురుపు అట్లాంటిది కాదు అనుకోండి, ఢిల్లీలో మురుగు నీటిని తీసుకువెళ్ళి మంచినీటితో పెట్టడంవల్ల వచ్చిన జాండిస్ ఫలితంగా వచ్చింది అనుకోండి అంతదూరం అవసరం లేదు, చింతపండు ఖరీదు ఎక్కువచేసి వేస్తే మిరపకాయలు తిని కడుపులో 'చక్కని' కురుపులు తయారు చేసుకోవచ్చునని అనుకున్నారేమో! మణుగు అంటే 8 వీసెల మణుగు, 25 పౌనుల మణుగు కాక 82 పౌనుల చిల్లర రైల్వే మణుగుగా తీసుకుంటే, మణుగు రు. 14.20 లు వుంటుండే చింతపండు డిసెంబరు 1959 లో రు. 57.12 లు వున్నది. అందుచేత, ఈ రకంగా ధరలు పెరిగిపోతున్నాయి. Indicesలో వున్న దానికన్న actual గా ధరలు నూటికి 50 వంతులు చొప్పున, పెరిగిపోతుంటే ప్రజలస్థితి అధ్వాన్నమవుతున్నది. జీతాలు ఎక్కువ చేయవలెనంటే, "ఎక్కడ సాధ్యమవుతుందిలే కాదు" అంటారు. పే కమీషను వేశామంటారు. ఏదో చేశాము. వాళ్ళు "మాకు చాలదయ్యా" అని చెబితే "చాలదని చెప్పడానికి ఏముంది? ప్రతిపక్ష నాయకుడు కూడా అంగీకరించారు కదా?" అంటారు. ప్రతిపక్ష నాయకుడు అంగీకరిస్తే సరిపోతుందా? ప్రతిపక్ష నాయకుడు కూడా ఆ కమిటీలో ఉండవచ్చు. వచ్చినంత వరకు రాబట్టుకోవచ్చు, కాని అవతల, వాళ్ళు 'చాలలేదు' అన్నప్పుడు మరల

కూర్చోవాలి మరల ఆలోచించాలి. గవర్నమెంటు ఆలోచించారు మొదట. అయితే ఆలోచించి ఏమిచేశారు? కాస్త ఎక్కువ ఆదాయము వచ్చేవారికి ఇంకో పదిరూపాయలు అదనముగా వస్తే బాగుంటుందని ఆ స్కేల్సు కొంత పెంచారు. కాని వాస్తవముగా బాధపడుతున్న వారి విషయము, క్రింది తరగతుల వారికి చేయాల్సిన రీతిగా చేయలేదు. వాటి వివరాలు తీరిక ఉంటే చూడవచ్చు అనేక డిమాండ్సులో చెప్పవచ్చు ముఖ్యంగా ఉపాధ్యాయుల విషయం. హయ్యరుగ్రేడు టీచర్సుకు, సెకండరీ గ్రేడు టీచర్సుకు, గ్రాడ్యుయేటు టీచర్సుకు మిగిలిన అన్ని డిపార్టుమెంటులలో అయా ఎడ్యుకేషనల్ క్వాలిఫికేషన్సు గల వారికి ఇచ్చే జీతాలు కూడా వారికి ఇవ్వడంలేదు అది ఇవ్వాల్సిఉంటుందని ప్రభుత్వానికి మరల ఒక పర్యాయము జ్ఞాపకం చేయాల్సిఉంటుంది. పైగా మేము పే కమిటీ నివేదికను తయారుచేసేటప్పుడు "హయ్యరుగ్రేడు టీచర్సు ఉండనే ఉండరికముందు ఉన్నవాళ్లు ఉంటారు తప్పితే సెకండరీ గ్రేడు టీచర్సునే పెడతాం" అన్నారు మరల ఈ ప్రభుత్వమే ఏమి చేసినది అంటే ఎక్కువ జీతాలు ఇవ్వవలసి వస్తుందని "తగినంత మంది సెకండరీ గ్రేడు టీచర్సు మాకు రారు. అందుకని మూడవ ఫారం చదివినవారికి ముప్పయి రూపాయలు జీతం, ముప్పయి రూపాయలు అలవెన్సు మొత్తం అరవై రూపాయలుతో సంతృప్తి పెడతాము" అని చెప్పి హయ్యరు గ్రేడు తిరిగి మొదలు పెట్టారు. అందుచేత యీ దృష్టిలో చూసుకున్నప్పుడు కూడా హయ్యరు గ్రేడు అదనంగా చాల సంవత్సరాల వరకు భవిష్యత్తున కూడా ఉంచుకోదలచు కొన్నపుడు వాళ్లకు కూడా న్యాయమైన జీతాలు ఇవ్వవలసి ఉంటుందనే సంగతి వారి దృష్టిలోకి తీసుకొని వస్తున్నాము. ఇది జనరల్‌గా ప్రజల స్థితి. నిరుద్యోగము పెరుగుతూ ఉన్నది. ధరలు పెరుగుతూ ఉన్నవి. ప్రజల జీవిత స్థాయి తగ్గి పోతుంది. డబ్బు ఉన్న వాళ్ళకు మాత్రము బ్రహ్మాండంగా ఆదాయము వస్తుంది. కోట్లు, కోట్లు లాభాలు వస్తున్నాయి. అవన్నీ లెక్కలు చెప్పడానికి ఇప్పుడు తీరిక లేదనుకోండి. మంత్రిగారు అంటారు "మేము పెంచాం కదా" అని. నేను మంత్రుల నష్టపరిహారం అడిగేది ఒకటే, "మీ మీ జీవిత స్థాయి చూడండి — అంటే ఒక ప్యూనుకి ఇచ్చే జీతం మంత్రికి ఉండాలని నా వాదన కాకపోయినా మంత్రు లకు అయ్యే ఖర్చులు; ఇపుడు వాళ్ళ కోటలు, ఎలక్ట్రిసిటీ అవన్నీ ప్రభుత్వమే పెట్టుకుని ఇండ్లకు అద్యే ఖర్చులు అన్నీ కలుపుకొంటే, గత సంవత్సరం వేసిన అంచనా సుమారు ప్రతి మంత్రికీ కూడా సగటున మూడు వేల రూపాయలు అవుతూ ఉన్నది. ఇన్‌కంటాక్సు వాళ్లు కట్టుకోవలసిన అవసరం లేదు ఇన్‌కంటాక్సు కూడా వాళ్లు కట్టుకుంటే — — మామూలు ఉద్యోగస్థులు మూడు వేలు తీసుకుంటే ఎంతో అంతకు తక్కువ కాకుండానే ఖర్చు అవుతుంది. అదనంగా ప్రతి మంత్రికి వస్తుందనే విషయం స్పష్టం. "మీరు" మూడు వేల రూపాయలతో "మీ"

జీవితాన్ని గడుపుకోడానికి కష్టపడుతూ ఉంటే అరవై రూపాయలతో ఒక ప్యూను ఏ రకంగా గడుపుకుంటాడు ? ఒక హయ్యరు గ్రేడు టీచరు ఏ రకముగా గడుపుకుంటాడు అనే సంగతి ఆలోచించాలి అందుచేత ముందు ఎక్కువ ఆదాయము వచ్చే వారి మీద సీలింగు పెట్టి ఆ డబ్బుతో వీళ్ళకు పని చూపించడానికి పూనుకోక తప్పదు లేకపోతే ప్రణాళికలు అన్నీ సున్న అవుతూనే ఉన్నాయని చెప్పవలసి వస్తుంది. ఇంక ఒక్కొక్క డిపార్టుమెంటు మీద broadగా తీసుకుందాం.

మొదట వ్యవసాయ ఉత్పత్తి. పాపం, మంత్రిగారు చేసిన మంచి పనులు చెప్పక పోతే వారికి కష్టంగా ఉంటుంది. ఈ వ్యవసాయోత్పత్తికి గాను అన్ని రకాల పంచాయితీ సమితులలో ఖర్చు పెట్టింది, కమ్యూనిటీ డెవలప్ మెంటులో (ఇరిగేషను కాకుండా) అన్నిటిలో ఖర్చుపెట్టింది చూస్తే దాదాపు 10 కోట్లు రూపాయలు కనిపిస్తున్నది. అడవులు, (animal husbandry) పశువుల పెంపకం వీటికి దాదాపు 9,12,00,000 రూపాయలు— అంటే ఇది బడ్జెటు లెక్కలతో సంబంధం ఉన్నవి కావు. బడ్జెటు లెక్కలను తిరిగి వ్రాసి Miscellaneous పద్దుక్రింద ఏమి ఉందో, కమ్యూనిటీ డెవలప్ మెంటు క్రింద ఏమి ఉందో, ట్రైబల్ ఏరియాక్రింద ఏమి ఉందో, ఇంకొటి ఏమి ఉందో—తెనాలి రామలింగని కథ చెబుతారే ఆ రకంగా— అన్ని స్థలాలలో వెతికి వెతికి చూస్తే 9,12,00,000 రూపాయలు అయినది. కో—ఆపరేటివ్స్ ద్వారా మార్కెటింగ్ ఫెసిలిటీస్ అనీ ఎరువులు అనీ ఎన్నో చెబుతూ ఉంటారు. ఇవన్నీ చూసినతరువాత ఇంత ఘనకార్యంచేసి ఎంత అదనంగా ఆహారాన్ని తయారు చేశారని ఆంధ్రపత్రికలో శ్రీ పిడతల రంగారెడ్డిగారు చెప్పినట్లు పడిన వార్త చూశాను— విశాలాంధ్ర కాదండి— ఆయన మంత్రిగా ఇంతవరకు దానిని contradict చేయలేదు. స్పీకరు గారి రూలింగు ప్రకారం ఆంధ్రపత్రికలో వచ్చి ఉంటే దాదాపు correct గా ఉండాల్సి ఉంటుందని assume చేయాల్సి ఉంటుంది. ఒక లెక్క ఇచ్చారు. 1960వ సంవత్సరం ఆఖరుకి 16 లక్షల 54 వేల టన్నులో, ఎన్నో, అదనంగా 1950 సంవత్సరం కన్న 1961 వచ్చేటప్పటికి ఆహారోత్పత్తి చేయాలి అనుకున్నాం. 10 లక్షల టన్నుల పైగా ఇదివరకే చేసేశాము. ఇంక 5 లక్షల టన్నులు పైగా 60—61లో చేసేస్తాము అన్నారు. ఎట్లా చేసేస్తారో మేమూ చూస్తాము. అంతవరకు చెబితే బాగుండేది. 56 కన్న 10 లక్షలు ఎక్కువైనదని చెబితే సంవత్సరానికి 25 లక్షల టన్నులు అని చెబితే చిక్కులేకుండా పోయేది. కాని పత్రిక్కవే 1956 మార్చి కంటె 78 లక్షల టన్నుల ఆహార ధాన్యాన్ని ఆంధ్రప్రదేశ్ లో తయారు చేశామని ఇంకో పత్రికన లెక్కలు ఇచ్చారు. అంటే శ్రీ రంగారెడ్డిగారు చెప్పలేదంటే చెప్పలేదని చెప్పి సెయ్యండి అది వేరే సంగతి. ఇంకోక మంత్రిగారు చెప్పినట్లు "నేను అనలేదు. అసలా మాటనే అనలేదు" అంటే అది వేరే సంగతి. కాని 78

లక్షల టన్నులు అంటే లెఖ్ఖలు క్రిందా మీదా పడాల్సి వచ్చింది. 1955-56లో ఆహార ధాన్యాలు మాత్రం 55,32,000 టన్నులు,—పప్పు దినుసులు, జొన్నలు, సామలు, కొర్రలు అన్నీ కలుపుకొని ఉత్పత్తి చేస్తే 1958-59లో ప్రకటించిన లెక్కల ప్రకారం 62 లక్షల టన్నులకు (కొద్దిగా తగ్గుతుంది అనుకోండి) తయారు చేశామని ఉంది ఇప్పుడు మంత్రిగారు-- శ్రీ పిడతల రంగారెడ్డిగారు— చెప్పారని ఆంధ్రపత్రికలో పడిన వార్త చూసుకున్నప్పటికి కూడా 10 లక్షల చిల్లర 55 కి కలిపితే 66 లక్షలు అవుతుందిగాని 78 లక్షలు ఎట్లా అవుతుందో నాకు తెలియదు. క్రొత్త గణిత శాస్త్రాన్ని ఆంధ్రపత్రిక సంపాదకుడు, శ్రీ రంగారెడ్డిగారు కలిసి తయారుచేస్తుంటే చెప్పలేను 10 లక్షల చిల్లర కలిపితే 66 లక్షల టన్నులు అయినది. కాని 78 లక్షల టన్నులు కాలేదు. అందుచేత తీసివేశాము. 16 లక్షల చిల్లర కలిపి 71 లక్షల 75 వేల టన్నులు 1961 సంవత్సరమునకు ఉత్పత్తి చేయవలసి ఉన్నది అంటే ఇంకా 5 లక్షల టన్నులు పూర్తిచేయవలసి ఉంటుంది. వారు చెప్పినదానిని బట్టి తీసేసినా 66 లక్షలే వచ్చింది. కలిపినా 66 లక్షలే వచ్చింది. అందుచేత 78 లక్షలు తయారుకాలేదు. ఇప్పుడు 62 లక్షల టన్నులు 1959 మార్చికి తయారైనది. 66 లక్షల టన్నులు తయారు చేస్తామంటున్నారు. డిపార్టుమెంటుని అడిగాం ఫోనుచేశాము సెక్రటరీలకు ఫోనుచేశాము. డైరెక్టర్లకు ఫోను చేశాము. గెజెట్లు తిరగవేశాము. ఆఖరుకి మాకు దొరికినది. ఆహారపంటలు పండించడానికి మొదటి forecast. ఇన్నివేల ఎకరాలలో పంటవేస్తారని మాత్రమే ఉంది కాని వాళ్ళు వేసిన పంటకు -- ఫిబ్రవరిలో వచ్చిన forecast చూస్తే ప్రతి సంవత్సరం 2,20,000 టన్నులు సగటున ఆహారధాన్యాలు పప్పుదినుసులు వేస్తుంటే యీ సంవత్సరం ఆ లెక్కలు చూస్తే ఒకకోటి పదమూడు లక్షలే వచ్చింది. అయితే forecast తప్పు అని వెంటనే దానిని అక్కడ పెట్టేశాము అనుకోండి. గెజెటులో వచ్చింది కాబట్టి అది correct అని కాకుండా లెక్కలు తయారు చేయడంలో ఏదో ఉంటుంది; మొదట పంటవేసినది మాత్రమే వేసుకున్నట్లున్నారు. ఇంకా చాలా రావలసి ఉంటుందని అనుకున్నాము. ఏమైనాసరే ఆహారధాన్యాల ఉత్పత్తి పెరిగే సమస్య లేదు. ఎట్లా పెరుగుతుంది? "మేము ఎరువులు ఇస్తున్నాం, నీటిపారుదల సౌకర్యాలు ఎక్కువచేశాము, అందుచేత వస్తుంది" అని చెప్పారు లెక్కలన్నీ— నాలుగేండ్ల క్రితం లెక్కలు కాదు— మూడేండ్లలోపల అదనంగా ఎన్ని ఎకరాలకు నీటిపారుదల తీసుకువచ్చారని చూస్తే లెక్కలు లేవు. కాని తుంగభద్రలో లెవెల్ కెనాల్ క్రింద లక్ష ఎకరాలకు 1959-60 లో అదనంగా నీటిపారుదల ఇచ్చి సాగులోకి తీసుకొనాలంటే 59 వేల ఎకరాలకు మాత్రమే తెచ్చారు. "41 వేల ఎకరాలకు మమ్ములను అడక్కండి" అంటున్నారు. ఖైరవాని తిప్ప ప్రాజక్టు క్రింద 15 వేల ఎకరాలు సాగుచేయాలంటే 2933 ఎకరాలు

మాత్రమే ఈ దినం సాగుచేశారు అప్పర్ పెన్నార్ ప్రాజెక్టు క్రింద 5 వేల ఎకరాలు సాగుచేయాలంటే 1167 ఎకరాలు మాత్రమే సాగుచేశారు. ఈ రకంగా చూసుకుంటే అన్నిటికీ కురదలాలు తప్పితే ఏమీ లేదు. కురదలాలు అయితే ఇంకా నీరు ఎక్కువ పారి పంటలు ఎట్లా ఎక్కువ అవుతవి? అది సాధ్యం కానే కాదు. వ్యవసాయం సంబంధించినంతవరకు ఇంతకన్న ఎక్కువ లెక్కలు అవసరం వస్తే వ్యవసాయం పద్దుపై చర్చ వచ్చినపుడు ఎంత అద్భుతంగా పంటలు పండించగలుగుతున్నారో, ఎంత అద్భుతంగా అదనపు ఎకరాలను నీటి పారుదల క్రిందకు తీసుకువచ్చారో వివరాలు ఇవ్వగలను కనీసం కేంద్రప్రభుత్వం మంచి వేయి టన్నుల ఉక్కు తెచ్చుకోలేక 1958వ సంవత్సరములో పూర్తి కావలసిన కృష్ణా బారేజి (చిన్న ఉదాహరణంగా చెబుతున్నాను) 1960వ సంవత్సరంకి ఇంకా పూర్తి కాలేదు. బహుశః జూన్‌కి పూర్తి అవుతుంది అనుకోండి మంత్రులు మాత్రం జూన్‌లో అయ్యేదానికి కూడా ఒక సంవత్సరం నాడే వెళ్ళేసి పూర్తయి పోయిందని ప్రకటించారు. కాని నేను రోజూ బెజవాడపోయే రైలు బండిలో అటూ ఇటూ పోతుంటే ఇంకా కొన్ని తలుపులు పెట్టాల్సే ఉంది. అప్పుడే తలుపులు పెట్టినట్లుగాను, నీటిపారుదల శాఖా మంత్రి వెళ్ళి open చేసినట్లుగాను పత్రికలలో వుంటూ వుంటాయనుకోండి

ఇక పశుసంపద గురించి తీసుకొందాము. దానికి సంబంధించిన లెక్కలు లేవు. ఎన్ని పశువులకు శాస్త్రజ్ఞులు వైద్యము చేశారు. చేసిన తరువాత ఎన్ని చచ్చినవి, చేయకుండా ఎన్ని చచ్చినవి, కర్నూలులో 1953-54 లో ఆ లెక్క లిచ్చారు. అప్పుడు ఆ పశువులకు వచ్చిన జబ్బులతో నూటికి 90 చచ్చినవి. ఇప్పుడు నూటికి 70 చచ్చినవో, 80 చచ్చినవో, 60 చచ్చినవో మాదగ్గర లెక్కలేమీలేవు. డిపార్టుమెంటు యొక్క లెక్కలు వస్తాయి, వస్తాయి అంటున్నారు. చూస్తాము. ఆ లెక్కలలో కొన్ని చిక్కులుంటాయనుకోండి. మంత్రిగారు బడ్జెటులో appendices ఇచ్చారు. 1958-59 లో 5 వేల చిల్లర ఆఫీసర్లు వున్నారని చెపుతారు. ఈ సంవత్సరము చూస్తే 3 వేల చిల్లరే వున్నారు. మిగిలిన 2 వేల మందిని ఏమి చేశారో ఎవ్వరికి తెలియదు. బహుశః శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు 5 వేల ఆఫీసర్లు ఎందుకని 2 వేల మందిని retrench చేసి పారవేసి చిన్న ఉద్యోగస్థులు జీతాలు చాలక బాధపడుతున్నారని వీరికి పెంచారనా! కాని మన శాసనసభ ముందు పెట్టిన దానిలో 15 మంది బంట్రోతులను, 8 మంది గుమాస్తాలను తీసి వేసినట్లు లెక్క చూపించారు. పెద్ద ఆఫీసరులను తీసివేసినట్లు Economy Committee వారు మనముందు లెక్కలు పెట్టలేదు. వారు లెక్కలతో మాత్రము 2 వేల మందిని తగ్గించినట్లుగా చూపిస్తున్నారు. Finance Secretary గారి దగ్గరకు వెళ్ళి ఇది ఏమిటంటే పొరపాటు వచ్చిందో ఏమో, విచారించి తెలియ చేస్తాను

మాత్రమే వున్నారు Primary stage వరకు చూసుకొన్నా వెనుకకు పోక పోయినా "నువ్వు ఎక్కడున్నావంటే—ఏమీ ఆలోచించనక్కరలేదు ఎక్కడ వేసేవో అక్కడే వున్నాము ఎంత శాతము చదువులేనివారుగా వున్నామో అంతే వున్నాము" అనేమాదిరిగా వుండి మొదటి సంవత్సరములో చేరినవారిలో 5వ వంతు మాత్రమే 5వ క్లాసులో వుండడము. ఆ 5వ వంతులోను పురుషులలో సగము మాత్రమే స్త్రీలు వుండడముగాను ఉన్నది. మన సంప్రదాయాలను బట్టి స్త్రీలు చదువుకోకుండా వుండాలి ఇంటికాడే వుండాలి అంటారు. ఆ సంప్రదాయాలను కమ్యూనిస్టులు వచ్చి చెడగొట్టాలనుకొన్నా, స్త్రీ పురుషులకు సమానముగా హక్కులివ్వవలెననుకొన్నా— "—గాంధిగారు స్త్రీలు కూడ జైళ్ళకు రావాలి పని చేయాలని చెప్పే రోజులు పోయినవి—" "మా సామ్రాజ్యములో స్త్రీలకు విద్యచెప్పే బాధ్యత మేము తీసుకోవడము లేదు" అనేది ఈ లెక్కలవల్ల రుజువు అవుతుంది. చదువు విషయములో అంతకంటె ఎక్కువ చెప్పలేను.

ఇక ఆరోగ్యానికి సంబంధించి కొన్ని విషయాలను చెబుతాను. మెడికల్‌కు సంబంధించి ఇప్పటి లెక్కలు ఇక్కడ ఇవ్వబడలేదు. మాకు ఇచ్చిన లెక్కలలో 1956 ఆఖరువరకే ఇవ్వబడ్డాయి ఆ లెక్కలను చెబితే ప్రభుత్వానికి అన్యాయం చేసిన వాడిని అవుతానేమోననే ఉద్దేశంతో వాటిని ఇప్పుడు చెప్పటంలేదు. ఒకవేళ చెప్పినా "1956 లోని పరిస్థితులు 1960 లో చెబితే ఏమిలాభం? ఈలోగా ఎంతో అభివృద్ధి చేశాము" అని ప్రభుత్వం వారు అనవచ్చు 1956 చివరలో వచ్చిన health report లో గత సంవత్సరంకంటే యీ సంవత్సరం small pox వల్ల కొంతమంది అదనంగా చనిపోయారని, అలాగే కొందరు కలరావల్ల, కొంతమంది స్త్రీలు, ప్రసవించేముందు అదనంగా చనిపోయారని తెలుపబడింది. "ఇప్పుడు 1956 లోని విషయాలు ఎందుకు చెబుతావు? ఇప్పుడు చాలా అభివృద్ధి చెందాము!" అని మంత్రిగారు తెల్పినా ప్రస్తుతపు లెక్కలు వారిక్కడ ఇవ్వలేదు. మెడికల్‌కు సంబంధించిన లెక్కలన్నీ ఆ డిమాండు వచ్చే సమయానికి శాయశక్తులా ప్రయత్నించి అయినావసరే తెచ్చి ఇస్తామని చెప్పారు. అప్పుడు ఈ వివరాల గురించి చెబితే బాగుంటుందని అనుకొంటున్నాను. కాని దీనికి సంబంధించి ఒక ఉదాహరణ ఇస్తాను. మొన్నీమధ్య మన ఆరోగ్యశాఖామంత్రిగారు కొందరు శాసన సభ్యులను, ఇతరులను పిలచి, మన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో పెద్దమ్మవారు (small pox) అనేది లేకుండా చేయటానికి ప్రణాళికలు వేస్తామని చెప్పారు. వారు ఇచ్చిన లెక్కల ప్రకారం మొత్తం 1,25,00,000 రూపాయలు వుంటే. కాని ఈ అయిదు సంవత్సరాలలో అది పూర్తి కాదు, కాని Social Service Sub-committee వారు ఆరోగ్యానికి సంబంధించి మూడవ ప్రణాళికలో అదనంగా

రు. 5 కోట్లు మాత్రమే ఖర్చుపెట్టవచ్చు అని చెప్పారు. అలాంటప్పుడు ఒక్క small pox నివారణకే 1 కోటి 25 లక్షలు కావలసివస్తే, మిగిలిన రోగాల సంగతి ఏమిచేస్తారని నేను మంత్రిగారిని అడిగాను. దానికి వారు 'ఏమైనాసరే డబ్బుచూసి దీనిని ఎట్లాగైనా మాన్పిస్తాం' అన్నారు 'చాలా మంచిది అలా చేయండి' అన్నాను. కాని ఇప్పుడు ఖర్చుపెట్టే డబ్బుకు యింకా రెండు మూడు రెట్ల డబ్బు అదనంగా ఖర్చుపెడితే గాని ప్రజల ఆరోగ్యాన్ని కాపాడటం సాధ్యంకాదని మనవి చేస్తున్నాను షెడ్యూల్డ్ కాస్టులవారికి, ట్రైబ్స్‌కు, బ్యాక్‌వర్డు క్లాసెస్‌వారికి ఈ హయాంలోనే ఎక్కువ డబ్బు ఖర్చుపెట్టటం జరుగుతుందని ఆశించాము. కాని బడ్జెటు లెక్కలను జాగ్రత్తగా పరిశీలిస్తే ఇదివరకు వున్నదానికంటె తక్కువ ఖర్చు పెడుతున్నారని చెప్పటానికి విచారపడవలసి వస్తున్నది. ఇప్పుడిచ్చిన లెక్కలను చూస్తే పూర్వం రోడ్లువేసిన దానిని కూడ కలిపి అభివృద్ధిగా చూపి నేడు రోడ్లకు కేటాయించినదానిని తీసివేసి చూపించటంవల్ల కొంత తగ్గినట్లుగా కన్పించినా షెడ్యూల్డ్ ట్రైబ్స్‌కు పెద్దగా తగ్గించినది లేదు. కాని ఇక్కడ ఒక విషయం మనవిచేయవలసి వుంది. కోఆపరేటివ్స్ అనేవి ఏర్పాటుచేసి వారికి సదుపాయం చేస్తామని ప్రభుత్వం గట్టిగా వాదిస్తూ చెబుతోంది. కాని ఈ కోపరేటివ్ మేనేజర్లు ప్రజలనుండి తక్కువ ధరకు కొని విపరీతమైన లాభాలకు అమ్ముకోవటం జరుగుతున్నది. కాని ఆ ప్రాంతంలోని షెడ్యూల్డ్ ట్రైబ్స్‌కు, గిరిజనులకు, ఆదిమ నివాసులకుఇవ్వటంలేదు. కాలనైజేషన్ పేర కోఆపరేటివ్స్‌కు ఖర్చుపెడతున్నదంతా వారికి ఉపయోగపడటంలేదు. విద్యకోసం, ఆరోగ్యం కోసం, వృత్తి కల్పించటానికి డబ్బు ఖర్చు పెట్టాలి కాని నిరుపయోగమైన పనుల కొరకు డబ్బును ఖర్చుపెట్టటం పనికిరాదని మనవి చేస్తున్నాను. షెడ్యూల్డు కాస్టులకు, హరిజనులకు కలిపి యిచ్చినడబ్బులో గత సంవత్సరం కంటె ఈ సంవత్సరం రూ. 14 లక్షలు తక్కువ ఖర్చు పెట్టారు. స్కాలర్‌షిప్ బోర్డులో గత సంవత్సరం రూ. 14 లక్షల పైచిల్లర ఖర్చు పెడితే ఈ సంవత్సరం రూ 12 లక్షల పై చిల్లర మాత్రమే ఖర్చు పెట్టారు. అదే విధంగా విద్యలో 5,32,000 రూపాయలు తగ్గిస్తామని చెప్పారు. కుటీర పరిశ్రమలకు రూ. 1,90,000 లు తగ్గించటం జరిగింది. ఇదివరకు backward classes కొరకు రూ. 17,51,000 లు ఖర్చు పెడితే ఈ సంవత్సరం రూ. 13,52,000 లు మాత్రమే ఖర్చు పెట్టటం జరుగుతున్నది. అంతేగాక బ్యాక్‌వర్డ్ కమ్యూనిటీకి కొంత డబ్బు ఖర్చు పెడతామని చెప్పారు. వారి విద్యకు ఖర్చు పెట్టేదానిలో 3 లక్షల రూపాయలు తగ్గించారు. ఆర్థికంగా వెనుకబడిన వర్గాలలో కాకుండా, అభివృద్ధి చెందిన వర్గాలలో ఆర్థికంగా వెనుకబడినవారి కోసం 3 లక్షల రూపాయలు కేటాయించామని మంత్రిగారు చెప్పారు. ఆ వార్త నేను పత్రికలో చూచి ఇతర కులాలలో ఆర్థికంగా వెనుకబడిన పేద ప్రజల చదువుకొరకు

ప్రభుత్వం 3 లక్షలు అదనంగా కేటాయించినందుకు నేను చాలా సంతోషించాను. కాని చివరకు చూస్తే పేదలకు కేటాయించిన దానిని తగ్గించి, వెనుకబడిన కులాల వారి అభివృద్ధికి కేటాయించిన దానిలో 3 లక్షలు తగ్గించి వీరికి ఇవ్వటం జరిగింది. కనుక అది సరైన పద్ధతి కాదని వారికి ప్రత్యేకంగా కేటాయించిన దానిని తగ్గించకుండా వీరికి అదనంగా కేటాయించాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ విధంగా ప్రభుత్వం తన పద్ధతిని దిద్దుకోకపోతే ప్రజలలో అలజడి, ఆందోళన కల్గుతాయి కనుక ప్రభుత్వం ఆ పద్ధతిని మానుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇక పంచాయితీ సమితులకు సంబంధించి షెడ్యూల్డ్ కాస్ట్స్ ట్రైబ్స్ వెనుకబడినవారి "చదువుకొరకు ఇంత" అని "వైద్యానికి ఇంత" అని "వ్యవసాయానికి ఇంత" అని ప్రత్యేకంగా డబ్బు కేటాయించటం జరిగింది. ఇప్పుడు సమితులకు మొత్తం గ్రాంటుగా ఇచ్చాము. ఆ విషయాలన్నీ వారే చూచుకొంటారు' అని ప్రభుత్వం చెబుతున్నది. ఈ విషయం ప్రభుత్వం గట్టిగా ఆలోచించాలని నేను చెబుతున్నాను. పంచాయితీలకు స్థానిక స్వపరిపాలనాధికారం వుండాలనే దానిని నేను ఒప్పుకొంటాను. కాని ఈ పరిపాలనలో డబ్బుగలవారికే ఎక్కువ ప్రాబల్యం వుంటున్నది కాబట్టి, రహస్య ఓటింగ్ లేదు కాబట్టి, indirect election లో చాలా వ్యవహారాలు జరుగుతున్నాయి కాబట్టి, ఎక్కువ గ్రామాలలో భూస్వాములు పెత్తందార్లుగా వుంటున్నారు. కాబట్టి వారే నేడు పంచాయితీ సమితులలో వుంటున్నారు. ప్రభుత్వ విధానం వల్ల నేడు వారు తమకు కేటాయించిన డబ్బును తమ ఇష్టం వచ్చినట్లుగా ఖర్చు పెట్టుకొనే అవకాశం వున్నది. దానిని మేము పూర్తిగా వ్యతిరేకిస్తున్నామని మనవిచేస్తున్నాను.

ముఖ్యంగా వెనుకబడిన ప్రజానీకం యొక్క చదువులకోసం, హరిజనులకు నూతులు వగైరాలకోసం, లేకపోతే వారి యొక్క ఇతర స్కీములకోసం— (Interruption)

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— వీటికి అన్నింటికీ separate గానే ఉన్నది. Social Welfare క్రింద హరిజనులకు House-sites కోసం ఇచ్చినా, hill tribes కు ఇచ్చినా, వీటి అన్నింటికీ వేరు వేరుగా amounts earmark చేయబడినవి.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:— అయితే చాలా సంతోషమే. కాని బడ్జెటులో ఆ విధముగ చెప్పలేదు. పంచాయతీ సమితులకు, వీటికి అన్నింటికి కలిపి వీలును బట్టి దామాషా ప్రకారము కేటాయిస్తారని అనుకోవచ్చు. కొంత అదనముగా ఇచ్చారు. ఆ విధంగా ఇచ్చినప్పుడు education కు health కు, ఇళ్ళ సౌకర్యాలు వగైరాలకు ఎంతెంత కేటాయించారో స్పష్టముగ చెప్పలేదు. అన్నింటికి కలిపి

కేటాయించారు. ఆ విధముగ కాకుండా సొమ్మును general pool లోనికి తెచ్చి దానిని మరల ఇష్టమువచ్చినట్లుగా పంచటము మొదలుపెట్టితే చాలా గందరగోళము జరుగుతుంది ఈ విధానమువల్ల ఉన్నవాటినే తీసివేయటానికి అవకాశము కలుగుతూ ఉంటుంది. వాటికి వేరువేరుగా కేటాయించాలని సూచిస్తున్నాను ఈ బడ్జటులో చూస్తే హరిజనుల ఇళ్ళకోసము, వారికి యితర స్కీములకోసము 36 లక్షలు ఖర్చుచేయబోతున్నట్లుగా చెప్పబడింది. ఇదివరకు కొంత ఖర్చు చేశారు. ఇప్పుడు ఇంకను కొంత ఖర్చు చేయబోతున్నామని చెబుచున్నారు ఈ వివరముల కోసము నేను అనేక పర్యాయములు వ్రాశాను నేను ప్రత్యేకంగా మంత్రిగారికి వ్రాశాను కాని ఇంతవరకు ఆ వివరములు ఏవీ మాకు అందజేయలేదు. పోనీ శాసనసభ ద్వారా నైనా సమాధానము తెచ్చుకొనవచ్చునని అనుకుని మరల, నేను individual గా వ్రాశాను దానికి ఎంత మర్యాదగా జవాబు వస్తుందని అనుకున్నానో, అంతకంటే హీనముగ జవాబు శాసనసభ ద్వారా వస్తుందన్నట్లుగా నాకు మంత్రిగారి వద్దనుంచి జవాబు వచ్చింది. 1948-49 నుంచి అనగా మనకు స్వాతంత్ర్యము వచ్చినప్పటి నుంచి హరిజనుల నుంచి ప్రభుత్వానికి ఇళ్ళ స్థలములకోసము ఎన్ని దరఖాస్తులు వచ్చినవి ? అందులో అప్పటినుంచి ఇప్పటివరకు ఎంత మందికి ఎక్కడెక్కడ ఇచ్చారు ? ఈ వివరములు, ఖర్చు అయిన సొమ్ముకు లెక్కలు అడిగాను. జవాబు రాలేదు. ఈ ఎసెంబ్లీ prorogue అవుతున్నప్పుడల్లా కూడ వ్రాశాను. దానిని గురించిన డిమాండ్లు వచ్చినప్పుడల్లా వ్రాశాను. నాకు ఆ లెక్కలను ఇంతవరకు ప్రభుత్వం అందజేయలేదు. ఎంత సొమ్ము ఖర్చు అయినదో, ఆ వివరాలలోనికి నేను పోవడము లేదు. అప్లికేషనులు ఎన్ని వచ్చినవి, ఎంతవరకు dispose of చేశారు అన్న దానికైనా జవాబు ఇవ్వవచ్చునుగదా. దానికి కూడ సమాధానము చెప్పలేదు దీనిని బట్టి ప్రభుత్వము ఈ సమస్యను ఏ విధముగ పరిష్కారము చేస్తున్నదో కన్పిస్తున్నది. ఉత్తరము వ్రాస్తే సమాధానము రాకపోతే, ఈ బడ్జటు సమావేశము ద్వారానైనా మంత్రిగారిని అడిగితే, వారికి స్వయముగ తెలుస్తుందని అడిగాను. దాని ఫలితముగ తగినచర్య వారు వెంటనే తీసుకోటానికి అవకాశము ఉంటుందన్న ఉద్దేశ్యముతో అడిగాను. జవాబు ఇవ్వక పోవడము ఆశ్చర్యముగ ఉన్నది. దీనికి మంత్రిగారు కారణము ఏమి చెబుతారని అడుగుతున్నాను— ఏమైనప్పటికినీ, నేను ఇప్పుడు ఆ వివరములలోనికి పోవడము లేదు.

మొత్తము మీద ఈ బడ్జటును చూస్తే ఒక్క విషయము నాకు కనబడ్డది. దానిని మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను— రానురాను ప్రజలలో నిరుద్యోగ సమస్య హెచ్చు అగుచున్నది. దీనికి మంత్రులు కాదని చెబితే లాభము లేదు. ఈ సమస్యను గురించి వారి అంతరంగికముగా వారి [illegible]

కంటే చెప్పవలసిన అవసరము లేదు. ఈ సమస్యను గురించి 'కమ్యూనిస్టు పార్టీవారు చెప్పేదేమున్నది? మనకే తెలుసును' అని ప్రభుత్వమే అనుకుంటున్నది. ఇవిగాక దేశములో ఆహార పదార్థములకు, ధాన్యమునకు ధరలు హెచ్చు పెరిగి పోతున్న సంగతి ప్రభుత్వానికి తెలుసును, ఈ విషయము ప్రభుత్వము ఒప్పుకోక తప్పదు. ధరలను control చేయుటానికి ప్రభుత్వము ఎలాంటి చర్య తీసుకోలేదు. ధాన్యానికి ధర పెరిగిపోతున్నదని ఈ మధ్య పత్రికలలో వచ్చింది ధర యింతగా పెరిగి పోయిన పరిస్థితిలో రైతుల వద్దనుంచి ధాన్యమును కొని, చౌక డిపోల ద్వారా ప్రజలకు అందజేయడము అసంభవమని ప్రభుత్వము ఊరుకున్నది. పరిస్థితి చూస్తూంటే, రోజురోజుకు అధ్వాన్నస్థితికి దిగుతున్నది ధరలు ఈ విధముగ పెరిగి పోతున్నప్పుడు చిన్న చిన్న ఉద్యోగస్తులు గాని, సామాన్య ప్రజానీకము గాని ఏ విధముగా జీవించగలుగుతున్నారని ప్రభుత్వము ఆలోచించిందా? ఈ సమయములో వారికి జీతాలు అయినా తగినంతవరకు పెంచారా అంటే. అదీ లేదు. Factories లో పని చేసే కార్మికులకు జీతాలు పెంచే విషయము తీసుకోండి Factory Inspector యొక్క రిపోర్టు ప్రకారము 1958 సంవత్సరపు లెక్కలు అడిగితే 1959 వ సంవత్సరము మార్చి నెల ఆఖరుకు గాని ఇవ్వలేమని చెప్పారు. 1958 ఆఖరువరకు ఆంధ్రదేశములో ప్రతి ఒక్క కార్మికునకు వచ్చే జీతము నెల ఒకటికి 41 రూపాయలు మాత్రమే. అంటే సంవత్సరమునకు ఒక్కొక్క కార్మికుని ఆదాయము 492 రూపాయలకంటే హెచ్చు లేదు. ఇంత కొద్ది ఆదాయముతో అతను తను కుటుంబ పోషణ ఏ విధముగ జరుపుకోగలడు అనేది ప్రభుత్వము ఆలోచించలేదు. కార్మికుల జీతాలననేమి, టీచర్ల జీతాలననేమి, చిన్న ఉద్యోగస్థుల జీతాలననేమి, ఇవి అన్నీ ఒకే లెవల్ లో ఉన్నవి. వీరిందరి జీతాలు పెంచవలసిన అవసరము ఉన్నది. జీతాలు పెంచకపోగా, తృతీయ పంచవర్ష ప్రణాళిక ఖర్చు కొరకు ప్రజానీకమునుంచి పన్నులు వేసి వసూలు చేయాలని చూస్తున్నది. ఇప్పటికే పన్నులభారము ఎక్కువై ప్రజలు ఇబ్బంది పడుతున్నారన్న సంగతి ప్రభుత్వము గుర్తించలేదు. ప్రజలు—అందులో ముఖ్యంగా సామాన్య కుటుంబాలు ఏవిధముగ జీవిస్తున్నారన్న సంగతి ప్రభుత్వము గుర్తిస్తే, పన్నులు ఇకమీదటనైనా పెంచరని నా అభిప్రాయము. ఇకమీదట పన్నులు వేయుట అసంభవమని మాత్రము చెప్పగలను. దేశములో ఎవరికైతే ఎక్కువ ఆదాయము వస్తున్నదో వారివద్ద నుంచి ఈ ప్రణాళిక ఖర్చు వసూలుచేయడము న్యాయము. కేంద్ర ప్రభుత్వము వసూలుచేసే పన్నులో మనకు రావలసిన కోటా సక్రమంగా తెచ్చుకొన్నప్పుడే ఈ మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక సక్రమంగా నిర్వహించగలము అని ప్రభుత్వము గుర్తించాల్సి ఉన్నది. కాబట్టి ఇంకను పన్నులు వేసి పేద ప్రజానీకమునుంచి వసూలు చేయకూడని వారి పరిస్థితిని ఇంకా అధ్వాన్నపు స్థితిలోనికి తేవద్దని నా మనవి.

బాగా డబ్బుఉన్న వారివద్ద, అధిక ఆదాయమువచ్చే వారివద్ద వసూలు చేయడమనేది సమంజసముగ ఉంటుంది. ప్రభుత్వము ఈ సూచన అంగీకరిస్తుందనుకుంటున్నాను. ఆవిధముగ చేయకుండా పేద ప్రజలను పీడించి పన్నులు వసూలు చేయరని ఆశిస్తున్నాను. జీతములు పెంచకపోగా, వారి ఆర్థికస్థితి బాగుచేయకపోగా, ప్రభుత్వము ఈ విషయములో ఏలాంటి ప్రయత్నము చేయకపోగా, పేదప్రజలను పన్నులకొరకు బాధించడము అన్యాయము. ఈ విధముగా చెబుతున్నారని కమ్యూనిస్టుపార్టీ వారిని ఎన్నితిట్టినా, ఇప్పుడు మాకు బాగా హెచ్చు మెజారిటీ ఏర్పడిందని కమ్యూనిస్టులను ఎక్కడపడితే అక్కడ నల్లులమాదిరిగా రాచివేస్తామని బహిరంగసభలలో వారు, వారియొక్క కాంగ్రెసు కార్యకర్తలు గొంతులు ఎంత చించుకున్నప్పటికినీ పేదప్రజలకు వచ్చే ఆదాయము చాలక, ఆకలిబాధతో నానాఅవస్థలు పడుతున్న సమయములో ప్రభుత్వము ఈ పన్ను వేసే ఎడల, అది మన దేశమునకేగాదు, ఏపార్టీవారికైనను ముప్పువస్తుందని చెప్పక తప్పదు. ప్రభుత్వము ఉపయోగించే విధానము ఇదికాదు. దేశములో ప్రజలందరు కడుపునిండా భుజిస్తూ, అభివృద్ధిచెందాలని ఈ ప్రభుత్వానికే వాస్తవముగ మంచి ఉద్దేశ్యము ఉంటే, ముందు ఆహారసమస్యకు పరిష్కారమార్గము ఆలోచించండి. ఇదే నేను చెప్పే సలహా. "లేదు మేము పన్నులు వేసేది వేసేదే, మాకు మెజారిటీ ఉన్నది, మాకు పోలీసుబలం, సైన్యబలము ఉన్నది, అడ్డము వచ్చినవారిని తన్నటానికి పోలీసులను ఉపయోగిస్తాము" అని అనుకోవచ్చు. ప్రజలకు మేము ఇదిచేస్తాము, అదిచేస్తాము అని చెబితే ప్రజలు నమ్మవచ్చునని ప్రభుత్వము ఆశపడవచ్చు. లేకపోతే కమ్యూనిస్టులపైన ఇష్టమువచ్చినట్లుగా మాట్లాడుతూ ఉందాము, బైట బహిరంగ సభలలో మా ఇష్టమువచ్చినట్లు మాట్లాడినప్పటికినీ, ఎందువల్ల చెప్పారు అని అడిగితే, చెప్పలేదని సమర్థించుకుందాము, చిక్కువచ్చినప్పుడు మేము అనలేదని చెప్పుదాము, కావాలంటే సాక్ష్యము ఎవరిచేతనైనను చెప్పించుదాము అని అనుకోవచ్చు. ఇలాంటి పద్ధతులవల్ల లాభము లేదు.

తరువాత Law and order ను గురించి క్లుప్తముగ చెప్పదలచుకున్నాను. ఈ మంత్రివర్గము ఏర్పడిన తరువాత సంజీవయ్యగారు ముఖ్యమంత్రి అయినారు. ఈ విషయమును గురించి మేము మా పార్టీ వారము చర్చించుకున్నాము. ఇటీవల ఖమ్మం జిల్లాలో ముఖ్యమంత్రి సంజీవయ్యగారు ఉద్యోగస్థులను, కాంగ్రెసు కార్యకర్తలను పిలిచి conference జరిపిన సందర్భములో కాంగ్రెసు కార్యకర్తలు చెప్పిన విధముగ నడుచుకోండి అని చెప్పిన విషయము ఇదివరకు ఒకసారి శాసనసభ దృష్టికి తెచ్చాము. వారు ఈనాడు ముఖ్యమంత్రిగా వచ్చారని, వారు కూడ వెనుకబడిన జాతికి చెందినను బాగుగ చదువుకున్నవారు గనుక వారు పేద

కాని, ఇలాంటి విషయములు శాసనసభ ఎదుటకు తీసుకుని వచ్చేముందు మేము facts అన్నీ వారి దృష్టికి తీసుకుని రావాలని చాలా జాగ్రత్తగా ఆలోచించి తీసుకుని వస్తున్నాము విశాలాంధ్ర రాకముందే Indian Express Paper లో చూచి, నేను మా పార్టీ కార్యకర్తలకు టెలిగ్రాము పంపించాను పల్లెకోట ఘటనలను గురించి ఆ Paper లో వచ్చింది అక్కడ ఏమిజరిగిందీ వాస్తవిక వివరాలు చెప్పమని వారిని కోరియున్నాను ఏడు ఎనిమిది రోజులు అయిన తరువాత—విచారణ జరిగిన తరువాత నే—అన్ని పత్రికలలో కూడ వచ్చింది అంతవరకు విశాలాంధ్ర పత్రికలో ప్రచురించలేదు. 15 వ తేదీదాకా facts వ్రాయలేదు కారణమేమిటంటే, facts ను గురించి వాస్తవముగ ఏమిజరిగిందో తెలుసుకున్న తరువాతనే వేయవచ్చునని ఆపబడియున్నది. అక్కడ నిజముగ ఏమిజరిగిందో, విచారించి వేయటానికి ఆపబడింది మా పార్టీలో బాధ్యులైన వారు, Communist party Secretariat లో ఉన్న వారు, ఖమ్మం జిల్లాకు చెందిన ముగ్గురు సభ్యులు వ్రాసిన తరువాతనే, దానిమీద సంపాదకీయము వ్రాశాము. అన్ని facts తెలుసుకున్న తరువాత నే విశాలాంధ్రలో ప్రచురించడము జరిగింది Secretariat లో ముఖ్యమైన సభ్యుడు, మా కామ్రేడ్ హనుమంతరెడ్డి ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ విధముగ చెప్పారని, ముఖ్యమంత్రి లాంటివారు ఈ విధముగ చెప్పడము న్యాయము కాదని అన్నారు. Adjournment Motion గురించి రెండు గంటలు తీసుకుందామని, general discussion లో అన్ని సంగతులు చెప్పవచ్చునని అనుకున్నాము. అప్పుడు ఈ గొడవలు నిజముగ జరిగినవా లేదా, ముందు కమ్యూనిస్టులు కొట్టారా? ఎవరు కొట్టారో విచారించుదాము. ఎవరు కొట్టారు, ఎప్పుడు కొట్టారు? ఈ విషయములు విచారిద్దాము రమ్మనమని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను, అంతకుముందు కాంగ్రెసు నాయకులు జరిపిన చర్యలను గురించి Papers లో వచ్చినవి. వాటి యొక్క cuttings నావద్ద ఉన్నవి. 28—10—59 నుండి paper cuttings అన్నీ పోగుచేసి ఉంచాను. నావద్ద ఒక పెద్ద file ఉన్నది అందులో విశాలాంధ్ర cuttings కూడ ఉన్నవి. ప్రభుత్వ ఉద్యోగస్థులతో ఫలానా కాంగ్రెసు నాయకులు మమ్మలను గురించి ఈ విధముగ మాట్లాడుతున్నారని, ఫలానా Sub-Inspectors of Khammam Rural, Chinthakani ఈ విధముగ చేస్తున్నారని అక్కడ ప్రజలు పెట్టిన పిటిషనులు ఉన్నవి. ఎప్పుడో, ముఖ్యమంత్రిగారు మా మీద ఏదో చేయమని బోనకల్ లో 11 వ తేదీన ఉపన్యసించిన తరువాత వ్రాసినవి కావు. బోనకల్ లో ముఖ్యమంత్రిగారు చేసిన ఉపన్యాసము అంతా నావద్ద ఉన్నది. తరువాత కనికల్లులో వారు చేసిన ఉపన్యాసము కూడ నావద్ద ఉన్నది. వారు ఉపన్యాసములలోని మాటలు అన్నీ నావద్ద paper cuttings ద్వారా ఉన్నవి. అవి అన్నీ ఇక్కడ ఉదహరించ

ఏము న్యాయముగ వుండదు కమ్యూనిస్టులను 'తన్నుతాము,చంపుతాము'అన్నారు. కమ్యూనిస్టులను తన్నవచ్చు, చంపవచ్చు. మేము ఏ కొద్దిమందిమో ఉన్నాము గనుక, ముఖ్యమంత్రిగారికి పార్టీ మెజారిటీ ఉన్నదని, పోలీసు బలము, సైన్య బలము ఉన్నదనే ధీమాతో వారు ఆ విధముగ చెప్పవచ్చు. - కాని మమ్ములను అందరిని చంపినంతమాత్రాన దేశములోని ఆహార సమస్యను ప్రభుత్వము పరిష్కరించగలిగినదవుతుందా? అది సాధ్యమవుతుందా? ముఖ్యమంత్రిగారు "నేను అనలేదని" అంటున్నారు సంతోషమే. కాని మాకు వచ్చిన information ను బట్టి వారు ఆ విధముగ ఉపన్యసించారని ఉన్నది పోలీసులు ఎనిమిది మంది కొట్టడము జరిగింది వారి జాబితా కూడ నావద్ద ఉన్నది. ఆ ఎనిమిదిమంది లంచములు తీసుకోవడం కూడ జరిగింది. కాని ఏ ఏ ఉద్యోగస్థుడు ఏమేమి చేశారో కూడ, ఆ వివరాలు నావద్ద ఉన్నవి. మంత్రులైనవారు ఉద్యోగస్థులముందు బహిరంగ సభలలో ఆ విధముగ ఉపన్యసించడము న్యాయమేనా? కాని నేను ఒక్క విషయము మాత్రము వారిని అడగదలచుకున్నాను. నిజముగ కమ్యూనిస్టులు కాంగ్రెసు కార్యకర్తలను కొట్టారని అంటున్నారు— సరే. అలాగైతే అక్కడ ఘర్షణ జరిగిందా? జరిగితే ముందు ఎవరు కొట్టారు? ఎవరు దీనికి బాధ్యులు? మేము తప్పు చేస్తే, అది మా బాధ్యత. వారు తప్పు చేస్తే, అది వారి బాధ్యత, వారు తప్పుచేస్తే, తప్పువారిది అని ఒప్పుకోండి. మంత్రిగారివద్దకు వెళ్ళి "మమ్ములను కమ్యూనిస్టులు కొట్టుతున్నారని చెప్పినంత మాత్రముచేత, దానియొక్క నిజానిజములు విచారించకుండానే, "మీరు తిరిగి వాళ్లను తన్నండి" అని చెప్పడము న్యాయమేనా? Opposition లో ఉన్నవారము, మమ్ములను కాంగ్రెసువారు కొట్టారని చెబితే, ఏమిచేయగలము? మాకు మెజారిటీ ఉన్నదా, పోలీసులు, సైన్యము బలము ఉన్నదా?— మాకేదీకూడ లేదు. మంత్రులు అంటే, వారికి అన్నివిధములా బలము ఉన్నది గనుక ఆవిధముగ చెప్పగలుగుతున్నారు. వారిని మేము కొట్టటానికి వస్తే, వారికి పోలీసులబలం, సైన్య బలము ఉన్నది గనుక వాళ్లను తమయొక్క రక్షణకొరకు పిలిపిస్తారు. మాకు రక్షణ ఏది? కనీసము కుక్కనైనా ఒక మూలకు కొట్టి ఎటూ పోనివ్వకుండా బాధిస్తే, ఆత్మరక్షణ కోసము అయినా ప్రయత్నిస్తుంది. తన్నులు తన్నిన తరువాత కూడ మామీద కేసులు పెట్టిన ఘటనలు చాలా ఉన్నవి. ఏసహాయము లేనివారమైన వారిమీద మేము ఆ విధముగ చేయడమనేది జరుగుతుందా అనేది ఆలోచించాలి. ఒకవేళ ఏపరిస్థితులలోనైనా, ఎటూ దారిలేకను, విధిలేకను తన్నుతుంటే చూచి, ఊరుకొనలేక, చివరికి విధిలేక ఆత్మరక్షణకోసమయినా- ప్రయత్నించటానికి, అంటే, కుక్కను మూలకు కొట్టి చంపుతుంటే, even a dog becomes desperate, and it will fight for its life—అదేవిధముగ కమ్యూ

నిస్టులను తన్ని, తుడిచిపెట్టటానికి, నాశనముచేయటానికి వారు, వారి పోలీసు బలముతో, సైన్య బలముతో వస్తే, అదేమి కార్యక్రమము? రాజకీయములు ఏవైనా ఉంటే, వాటిని గురించి మనము మంచిచెడ్డలు చర్చించవచ్చు వారు చేసే కార్యక్రమాంలో తప్పులుంటే చర్చించవచ్చు. మా కార్యక్రమములో తప్పులు ఉంటే మేము చర్చించవచ్చు. లేక మా సిద్ధాంతములోనే తప్పు ఉంటే చర్చించండి వారికి ఏదో మెజారిటీ ఉన్నది. మిగిలినది లోను మాకు 55% మందే ఓటుచేశారు అంతకంటే ఎక్కువ మంది ఓటుచేశారని మేము చెప్పడము లేదే!

మొత్తము భారతదేశములో చూస్తే, మాకు నూటికి పది మంది వోటు చేశారు. అధికారంలో వారు ఉన్నారు. అధికారంలో వారు ఉన్నప్పుడు, ఆంధ్ర దేశంలో నూటికి నూరుమంది ప్రజానీకం తరపున మేము మాట్లాడుతున్నప్పుడు, మేము తప్పులు చేస్తే, ప్రజానీకం నుంచి మమ్ములను isolate చేయించండి అంతే గాని, కాంగ్రెసు నాయకులు కమ్యూనిస్టులందరిని తుడిచిపెట్టి పారేస్తామని, అది చేస్తామని, ఇది చేస్తామని ఉపన్యాసాలు ఇవ్వడం సరియైన విధానం కాదు. నేను ఇదే సంగతి ముఖ్యమంత్రిగారితో కూడా చెప్పాను, శ్రీ ఎం నరసింగరావుగారు, Home Minister, ఇక్కడే ఉన్నారు వారు దివి తాలూకాకు వెళ్లినప్పుడు చెప్పారు. అయితే ఆ కాంగ్రెసు M. P. గారు, మండలి కృష్ణరావుగారు చెప్పినంత ఘాటుగా నేను చెప్పలేను. కాని అన్ని పరిస్థితులను తెలుసుకొని చూస్తాను అని చెప్పారు. ఆ మాత్రం చెప్పినందుకు చాలా సంతోషము. కాని Home Minister గా వారు అక్కడ ఉన్నప్పుడు, ఒక కాంగ్రెస్ నాయకుడు లేచి, మంత్రి గారితో "ఏమిటండి మీరు ఇక్కడ శాంతి భద్రతలు కాపాడలేక పోతున్నారు మీచేత కాకపోతే నాకు అధికారం ఇవ్వండి, నేను వారము రోజులలో శాంతి భద్రతలు కాపాడుతానని" చెప్పాడు. ఇది విశాలాంధ్ర, Indian Express, ఆంధ్రపత్రికలలో వచ్చినటువంటి వార్తలను బట్టి చెప్పుతున్నాను. ఒక ముఖ్యమైన మంత్రి దగ్గర ఒక కాంగ్రెసు నాయకుడు ఈ విధంగా మాట్లాడినాడంటే, ఇది కాంగ్రెసును ఏ దారికి తీసుకొని పోతుందో ఆలోచించవలసిందని అడుగుతున్నాను. మంత్రిగారి దగ్గరనే "మీకు చేతకాకపోతే, నేను చేస్తాను, నేను అదుపులో పెడతాను" అని ఆ రకంగా మాట్లాడేటటువంటి మనుష్యులు ఉన్నారు. ఎక్కడెక్కడ కాంగ్రెసు నాయకులు ఏమి చేస్తూంటేది నాకు ఆ విషయాలన్నీ తెలుస్తూ ఉంటాయి. నాకు information వస్తుంది. వాటి record అంతా నా దగ్గర ఉంటుంది. ఈ రోజు మీరు అధికారములో ఉన్నారని, పోలీసు మీ వెనుక ఉన్నదని, ప్రభుత్వ మంత్రాంగం మీ వెనక ఉన్నదని, అందుచేత, కేవలం కాంగ్రెసు నాయకులుగానే "మా పార్టీ మంచి చేసినా, చెడ్డ చేసినా, మా పార్టీనే

బలపరచుకొనే దానికే మా శక్తిని, మా బలాన్ని ప్రభుత్వ అధికారాన్ని ఉపయోగించుకోదలచుకొన్నాము" అంటే అది ఎంతవరకు parliamentary democracy అనిపించుకొంటుందో తెలియడంలేదు ఎన్నికలు అయిపోయిన తరువాత ప్రభుత్వం ప్రజలందరిని దృష్టిలో పెట్టుకొని వ్యవహారం చేయవలెనే గాని, కేవలం కాంగ్రెస్ వారినే దృష్టిలో పెట్టుకొనే దానికి లేదు. "మేము కాంగ్రెసు అధికారంలో ఉన్నాము కాబట్టి మా పార్టీవారు చెప్పిందే వేద వాక్యంగా తీసుకొని చేస్తాము అంటే అది కేవలం పార్టీ దృక్పథంతో చేసినట్లే అవుతుంది కొంతమంది కాంగ్రెస్ నాయకులు ఆవిధంగా ఉపన్యాసాలు చేస్తున్నారు. అనేక ఎన్నికలలో కాంగ్రెస్ మంత్రులు కూడా "మాకు వోటు చేయకపోతే, మీకు పనులు చేసిపెట్టము" అని చెప్పడం జరిగింది ఈ రకంగా చేసినట్లయితే, దేశాన్ని మీరు ఎక్కడికి తీసుకొని పోతున్నారో ఆలోచించండని అడుగుతున్నాను. "తన్నండి, చంపండి" అని ఉపన్యాసాలు చేయడం తెలిక కొంతమంది చంపవచ్చు, మమ్ములను ఇదివరకు కొంతమందిని చంపారు, చచ్చాము, కాని వారు అదే line లో తీసుకొనిపోయి కమ్యూనిస్టులందరిని తుడిచి పెట్టాలని అనుకొంటున్నారా? కాదు అనుకొంటాను ఒకవేళ అదే line లోనే తీసుకొని పోతున్నట్లయితే, అదే మీ నియమం అనుకొన్నట్లయితే, ఇదే వారు చేయదలచుకొన్నట్లయితె, నేను మీకు ఒకటే చెప్పదలచుకొన్నాను వారు ఇంకా కొంతమంది కమ్యూనిస్టులను కాల్చవచ్చు, 48-50 లో మాదిరిగా మరికొంతమందిని arrest చేసి జైలులో పెట్టవచ్చు, మరికొంతమంది కమ్యూనిస్టులకు శిక్ష వేయవచ్చు, కాని కమ్యూనిస్టు ఉద్యమాన్ని మాత్రం వారు నాశనం చేయలేరు, అది ఎవరి తరం కాదని మాత్రం నేను చాలా స్పష్టంగా చెప్పుతున్నాను వారు మమ్ములను అడవులకు కొట్టవచ్చు, కొండలకు కొట్టవచ్చు, కాల్చవచ్చు, కాని కమ్యూనిస్టు పార్టీని వారు తుడిచిపెడతామని కలలు కనడం మాత్రం అసంభవం, మా రాజకీయాలు తప్పు అయితే, మేము చేసేది తప్పు అయితే, ప్రజలకు చెప్పి, ప్రజల నుంచి మమ్ములను isolate చేస్తే వారికి భవిష్యత్తు గాని, కమ్యూనిస్టు పార్టీని తుడిచి పెట్టి నాశనం చేస్తామంటే మాత్రం అది వారి చేతకాదు; అది అసంభవం అనేదిమాత్రం మరో పర్యాయం చెప్పుతున్నాను. బహుశా వారు చంపదలచుకొంటె, నన్ను మొదట చంపవచ్చు. కాని ఒక సుందరయ్య చావడంతో గాని, కొంత మంది కమ్యూనిస్టు నాయకులు చావడంతో గాని, కొంత మంది కమ్యూనిస్టు కార్యకర్తలు చావడంతో గాని, కమ్యూనిస్టు ఉద్యమం నాశనం అవుతుంది అనేది మాత్రం కల్ల. దేశంలో ఆకలి ఉన్నంత కాలమూ, దేశములో ప్రజల కడుపులు కాలుతూ ఉన్నంత కాలమూ, ఈ సమస్యను కాంగ్రెసుపార్టీ పరిష్కరించలేనంత కాలమూ, ఈ రకంగా బెదరింపులతో కమ్యూ

నిస్టు పార్టీని తుడిచిపెట్టడం అనేది మాత్రం సాధ్యం కాదు ఆ పరిస్థితికి రాకండి. మీకు శక్తి ఉన్నదని నాకు తెలుసు. మీరు సైన్యం ఉన్నది, పోలీసు ఉన్నది, కాని మీరు దానిని ఈ విధంగా ఉపయోగిస్తే మాత్రం మా పార్టీని తుడిచిపెట్ట లేరు సరి కదా, దాని పర్యవసానంగా కాంగ్రెసు ఎక్కడ ఉంటుందంటే, చైనాలో క్యుమింటాంగ్ పార్టీ ఎక్కడ ఉన్నదో, హిట్లర్, ముస్సోలినీ పార్టీలు ఎక్కడ ఉన్నవో అక్కడ ఆ పరిస్థితికి వస్తుంది కాని దేశాన్ని మీరు ఆ దశకు తీసుకొని పోతారని నేను అనుకోవడం లేదు కాంగ్రెసు నాయకుడైన మహాత్మాగాంధి గాని, నెహ్రూ గాని మా రాజకీయలను విమర్శించవచ్చు. మేము దానికి తగిన సమాధానం చెప్పుకొంటాము మేము తప్పు పనులు చేస్తే, దానికి సమాధానం చెప్పుకొంటాము కాని దౌర్జన్యంతో, పోలీసుతో కమ్యూనిస్టు పార్టీని తుడిచిపెట్టాలని ఈ రకంగా చేయడం మాత్రం న్యాయం కాదు. అది దేశాన్ని చాలా ఘోర పరిస్థితికి తీసుకొనిపోతుంది. అందుచేత మంత్రులు ఏదో చెప్పినవన్నీ వినకుండా, జాగ్రత్తగా ఆలోచించి చేయండని చెబుతూ, బడ్జెటును గురించి ప్రధానంగా ఒక విషయం మీ దృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాను. నేను ఈ బడ్జెటును చాలా జాగ్రత్తగా చదువుకొన్నాను ఇన్ని కోట్లు ఖర్చు పెట్టినా, ప్రజల స్థితి బాగుపడటం లేదు ఈ విధంగా చెప్పుతున్నానంటే, ఇదేదో కాంగ్రెసును విమర్శ చేయాలని కాదు, మన ప్రజల స్థితి రోజురోజుకు క్షీణమవుతున్నదని మంత్రుల దృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాను విద్యా విషయం తీసుకొన్నట్లయితే, ప్రాథమిక విద్య అనేది ఎక్కడ వేశామో అక్కడే ఉన్నది. వాళ్ళు ఇచ్చిన లెక్కల ప్రకారమే చెప్పుతున్నాను. లెక్కలు తప్పు ఉంటే అది వేరేసంగతి— జనాభా పెరగడం తప్పితే మరేమీ కన్పడడం లేదు. ఆదేరకంగా వ్యవసాయ రంగంలో తీసుకొన్నప్పుడు, ఎన్నో కోట్లు ఖర్చు పెట్టి Irrigation projects కడుతున్నాము. అవి సగం సగం పూర్తి అవుతున్నాయి, ఇంకా నీరు రావడం లేదు, ప్రజల ఆహార సమస్య విపరీతం అవుతున్నది. ధరలు ఒక ప్రక్క పెరిగి పోతున్నాయి. ప్రతి రంగములోను, కోట్లకొలది ఖర్చు పెడుతున్నామని సంతృప్తే గాని దానివల్ల ఫలితం రావడంలేదు. ప్రజల జీవితప్రమాణం కొద్దో గొప్పో కూడా పెరగడం లేదు. దానికి ఏ మార్గాలు ఉన్నాయో అందరు కలిసి ఆలోచించవలసియుంటుంది. అంతే గాని కమ్యూనిస్టు పార్టీని తుడిచిపెట్టాలనే కార్యక్రమం ఉన్నట్లయితే, అది దేశాన్ని గోతిలోకి తీసుకొని పోతుందని, చాలా ఘోరపరిస్థితికి తీసుకొని పోతుందని మాత్రం హెచ్చరిక చేయవలసిన అవసరం ఉన్నదని చెప్పుతున్నాను.

*శ్రీ ఎస్. నారాయణప్ప (గుత్తి-జనరల్):— అధ్యక్షా, ఒక point of order ను raise చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు ఆ కమ్యూనిస్టులను తుడిచిపెట్టాలనేది

బడ్జెటులో ఎక్కడా లేదు, కనుక అటువంటివి గురించి చెప్పటం సక్రమం కాదు.

Temporary Chairman (Smt. T. Lakshmikanthamma) :- అది point of order క్రింద రాదు

Announcement re: Change in Party Position

ఒక చిన్న Announcement ఉన్నది. Legislative Congress Party Secretary దగ్గరనుంచి కొత్తపల్లి పున్నయ్యను Legislative Congress Party లో చేర్చుకొన్నట్లుగా స్పీకరుగారికి వ్రాశారు. "I am to inform you that Sri Kothapalli Punnayya, M.L.A., has been admitted to the Legislative Congress Party. This is for your information. Thanking you" అని వ్రాశారు.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:- ఇప్పుడు దానిని ఏ రూలు క్రింద చదువుతున్నారండి? మనకు ఏవో Rules of procedure ఉన్నాయికదా దాని ప్రకారం ఫలానా rule క్రింద తీసుకువచ్చి చదవడం అంటె అర్థం ఉన్నది. లేక మంత్రిగారు ఏదైనా move చేస్తే, పోనీ దానికైనా ఏదైనా చదివితే అర్థం ఉంటుంది. అదేమీ లేకుండా స్పీకరుగారు, స్పీకరుగారి Chair లో కూర్చొన్నటువంటి వారు, కొత్తపల్లి పున్నయ్య, మల్లయ్య, ఎల్లయ్య వాళ్లు ఇక్కడ చేరారు, అక్కడ చేరారని చదువుతూ ఉంటే ఎట్లా? మనము ఇక్కడ కూర్చొన్న ప్రతినిమిషముకు డబ్బుతో సంబంధం ఉన్నది.

Temporary Chairman (Smt. T. Lakshmikanthamma) :- స్పీకరుగారు పంపించారు. అందుకని చదువుతున్నాను.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:- స్పీకరుగారు పంపించారు సరే. నేను కాదనలేదు. ఏ రూలు క్రింద అది చదువుతున్నారని అడుగుతున్నాను.

Temporary Chairman (Smt. T. Lakshmikanthamma) :- స్పీకరుగారికి చదవడానికి అధికారం ఉన్నది. గనుక ఆ రూలు క్రింద చదువుతున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:- అధ్యక్షులవారు ఒక పద్ధతిని అవలంబించారు. మెంబరు ఎవరైనా పార్టీ మార్చుకొంటె, అతడు వ్రాస్తేనేగాని నేను అంగీకరించను అని చెప్పారు. ఇప్పుడు అతను కాంగ్రెసులో చేరినట్లు సెక్రటరీ వ్రాశాడు అన్నారు. కాని ఆ మెంబరు కూడా వ్రాశారా, అదికూడా చెబితే సరిపోతుంది.

Temporary Chairman (Smt. T. Lakshmikanthamma) :- వారు కూడా దానిని ఒప్పుకొన్నారు. ఆవిధంగా వ్రాశారు కూడా.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:- అట్లయితే సరిపోతుంది.

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మన్ దాస్:- శ్రీ గోపాలకృష్ణయ్యగారు procedure అడుగుతున్నారు. వారు కూడా ఏమైనా join అవుతారా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:- ఆ భయము వారికి అక్కరలేదు.

General Discussion on the Budget for the year, 1960-61

*శ్రీ ఎన్. సి. శేషాద్రి (రాయదుర్గం):- అధ్యక్షా, ఆర్థికశాఖామాత్యులు, శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు ప్రవేశపెట్టినటువంటి బడ్జెటును నేను హృదయపూర్వకముగా బలపరుస్తున్నాను. మూడు, నాలుగు సంవత్సరముల క్రిందట రాష్ట్రములో ఉన్న ఆర్థిక పరిస్థితిని గమనించినట్లయితే, ఈ స్వల్పకాలములో మన రాష్ట్రము యొక్క ఆదాయము ఏవిధంగా పెరిగింది, మనము ఏవిధంగా ఎక్కువగా ఖర్చుపెట్టేటటువంటి స్థితికి వచ్చాము అనేటటువంటి విషయాలన్నీ కూడా ఈ బడ్జెటులో మనకు స్పష్టంగా కనిపిస్తూనే ఉన్నాయి. పోతే ఒక వాదన తీసుకొని రావచ్చు. ఈ మూడు, నాలుగు సంవత్సరాలలో విపరీతంగా ప్రజలపైన పన్నులు వేసినారు. పన్నులువేయడం వల్ల మన ఆదాయం పెరిగింది. కాని ఆ పన్నులనుంచి వచ్చినటువంటి ఆదాయాన్ని అభ్యుదయకరమైన పనులకు కాకుండా అనవసరంగా ఇతర విషయాలకు ఖర్చుపెడుతున్నారు అనేటటువంటి వాదన మామూలుగా ప్రతిపక్షం తరపున వస్తుంది. అయితే మనము ఒక విషయము ముఖ్యంగా గమనించవలసి యున్నది. మనము కొద్దోగొప్పో పన్నులు వేశాము; ఈ పన్నులనుంచి వచ్చిన ద్రవ్యము ఏవిధంగా వినియోగించాము; ఈ నాలుగైదు సంవత్సరములలో ఏఏ రంగములలో ఏ విధంగా అభివృద్ధిని తీసుకువచ్చాము-అనే విషయాలు స్థూలంగా పరిశీలిస్తే తప్పకుండ ప్రతి రంగంలోను ఇంతో, అంతో, విజయాన్ని సాధించినామనేది సుస్పష్టముగా కనిపిస్తున్నది. మొత్తం దేశముపై ద్రవ్యోల్బణము గురించి మంత్రిగారు ప్రస్తావించారు. పోయిన సంవత్సరం ఆహార ధాన్యాల ధరలు ఎక్కువగా ఉన్నందువల్లనైతేనేమి, అనుకొన్నరీతిగా పంటలు రాకపోవడంవల్లనైతేనేమి దేశములో inflationary trends కనిపించాయి. ఆ విషయం ఆర్థిక మంత్రిగారు ఒప్పుకొన్నారు. అయితే ఆ inflationary trends ను curb చేయుటకు ప్రభుత్వం ఏమి చర్యలు తీసుకొన్నదో చెప్పలేకపోయినారు. ఆ విషయము కూడ ప్రస్తావించియుంటే ఏకారణాలవల్ల inflation ను curb చేయలేకపోయినారనేది ప్రజలకు తెలిసియుండేది.

పోయిన సంవత్సరం అత్యవసర వస్తువుల ధరలు, ఆహారధాన్యాలు, చింతపండు, చక్కెర మొదలైనవాటి ధరలు విపరీతంగా పెరిగిపోయినవి. అవి లభ్యం కావడం దుర్లభమైపోయింది. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం శ్రద్ధ తీసుకొనలేదని, కాని

స్తున్నాను. ముఖ్యంగా చక్కెర, చింతపండు గురించి ఆందోళన జరిగింది. చింతపండును మన రాష్ట్రమునుంచి బొంబాయికి ఎగుమతి చేస్తూ వచ్చారు. చింతపండుకు ఎక్కువ ధరలు ఉన్నప్పుడు, export చేయకుండ మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వము శ్రద్ధ తీసుకొనియుంటే ధరలను కంట్రోలు చేయుటకు వీలుండేది. Sugar distribution పద్ధతిలో కూడ ప్రభుత్వం తగు చర్యలు తీసుకొనలేదని భావిస్తున్నాను. ఇప్పటికి కూడ చక్కెర పరిస్థితిగాని, ఇతర ఆహార ధాన్యాల పరిస్థితిగాని ఆశాజనకంగా లేదు. ధరలు ఎక్కువేగాక, అవి దొరుకుటయే దుర్లభంగా ఉన్నది. వాటిని సామాన్య ప్రజల అందుబాటులోకి తెచ్చేందుకు ప్రభుత్వం అన్ని విధములా ప్రయత్నిస్తుందని భావిస్తున్నాను.

నిరుద్యోగ సమస్య గురించి మంత్రిగారు చెప్పారు. పారిశ్రామిక రంగంలో ఇతోధికమైన అభివృద్ధి జరిగింది. అయినప్పటికీ నిరుద్యోగ సమస్యను పరిష్కారం చేయలేకపోతున్నామని వారు express చేసినారు. అయితే దీనికి కారణం ఏమిటి ? ఈ నిరుద్యోగ సమస్యను పరిష్కరించుటకు ప్రపోజల్సు ఎక్కడా కనిపించుట లేదు. దేశంలో త్వరితగతిని పారిశ్రామికాభివృద్ధి సాగించడమే సరైన సమాధానమని మంత్రిగారు తమ ఉపన్యాసములో చెప్పియున్నారు. పారిశ్రామిక రంగములో cottage industries కు, small scale industries కు ఎక్కువ డబ్బు ఖర్చు పెట్టడం చూస్తున్నాము. దాదాపు 85 లక్షల రూపాయల వరకు (8 లక్షల 77 వేలు, 75 లక్షల 89 వేలు) ఖర్చు పెడుతున్నారు. అయితే దీనివల్ల మనము ఎంత మందికి ఉద్యోగాలు కల్పిస్తున్నాము? వీటికొరకు స్థాపించిన ట్రైనింగ్ సెంటర్సులో ఎంతమంది ట్రైనింగ్ తీసుకొంటున్నారు? ట్రైనింగ్ అయినవారికి ఉద్యోగములు దొరుకుచున్నవా? మొదలైన విషయములు స్పష్టముగా తెలియుటలేదు.

Industrial Development Corporation ఒకటి స్థాపించామని; ముందు ఒక కోటి రూపాయల వరకు పెట్టుబడి పెట్టి, నిదానంగా తరువాత 3 కోట్ల వరకు పెంచుతామని బడ్జెటు ఉపన్యాసంలో చెప్పారు. అయితే ఇదివరకు Industrial Finance Corporation అని ఒక సంస్థ ఉన్నది. అది స్థాపించబడి మూడు నాలుగు సంవత్సరములయినా దాని పని ఆశాజనకంగా కనిపించుటలేదు. కారణం ఏమిటి ? ఎందువల్ల ప్రజలు ఆ అవకాశాన్ని వినియోగించుకొని డబ్బు తీసుకొని పరిశ్రమలలో పెట్టుబడి పెట్టడము లేదు? అనే విషయం మంత్రివర్గం దృష్టిలో పెట్టుకొని ఈ Industrial Finance Corporotion యొక్క working సరిగా చూడాలని కోరుతున్నాను. ఈ పరిస్థితులలో Industrial Development Corporation పెట్టి దాని ద్వారా నిరుద్యోగ సమస్యను పరిష్కారము చేయగలుగుతామా అనే అనుమానము కలుగుతోంది.

Industrial Finance Corporation లో అప్పులు యిచ్చే విధానం చూస్తే చాల ఆలస్యం జరుగుతోంది. చాల formalities ఉన్నవి. ఈ procedure ను simplify చేసి, ఒక కమిటీని ఏర్పాటు చేసి ఈ Industrial Finance Corporation ఎందుకు సరిగా పని చేయుట లేదో ప్రజలు ఎందుకు అప్పులు తీసుకొనుట లేదో కారణాలు తెలుసుకొంటే తప్ప మనము స్థాపించబోయే Industrial Development Corporation సరిగా పని చేయదేమోననే విషయం మంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తున్నాను.

ప్రస్తుతము కేంద్ర ప్రభుత్వపు industrial policy resolution వల్లనైతే నేమి, కేంద్ర ప్రభుత్వ యితర పాలసీల వల్లనైతేనేమి ప్రైవేటు సెక్టర్‌లో పరిశ్రమలు స్థాపించుటకు అనుకూల వాతావరణము లేకుండ ఉన్నది. గవర్నమెంటు పేర్నద్వారా కొంత, ప్రైవేటు పెట్టుబడి ద్వారా కొంత, ఈ రెంటిని సమన్వయపరచి పెద్ద పరిశ్రమలను మన రాష్ట్రములో స్థాపించి తేనే గాని పారిశ్రామిక రంగంలో మనము ప్రగతిని సాధించలేమని, నిరుద్యోగ సమస్యను పరిష్కరించలేమని, ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను.

ప్రభుత్వపు commercial undertakings కొన్ని ఉన్నవి. రాజమండ్రి పేపరు మిల్సు, గూడూరు సిరమిక్ ఫ్యాక్టరీ మాస్తే మనకు బాగా లాభములు వస్తున్నట్లు తెలుస్తోంది. రాజమండ్రి పేపరుమిల్సు అభివృద్ధికి బడ్జెటులో కొంత డబ్బు కేటాయించారు; సంతోషించదగిన విషయము. దీనిని ఒక economic unit గా తయారుచేయాలనే ప్రతిపాదన దాదాపు రెండు మూడు సంవత్సరములుగా ఉన్నది. కాని ఇంతవరకు దాని విషయములో తగిన శ్రద్ధ తీసుకొన్నట్టు కనిపించదు. కేంద్ర ప్రభుత్వముతో సరైన రీతిగా represent చేయలేదేమోనని అనుమానము కలుగుతోంది. అయినప్పటికీ ఈ సంవత్సరం బడ్జెటులో రాజమండ్రి పేపరుమిల్సుకు కేటాయించిన మొత్తం తప్పకుండ సద్వినియోగము అవుతుందని భావిస్తున్నాను.

Government Block Glass Works, Gudur అని ఉన్నది. దీనిని 1956 సం. లో 1 లక్ష 75 వేల రూపాయలతో స్థాపించారు. దానిలో మొదటి సంవత్సరములోనే రు. 71,184 లు నష్టమువచ్చినట్లు వారి రిపోర్ట్సులో కనపడుతోంది. దాదాపు పెట్టుబడిలో సగంవరకు ఎందుకు నష్టంవచ్చింది? దానిని గురించి ప్రభుత్వము శ్రద్ధ తీసుకొని ఏమైనా ఎంక్వైరీ జరిపినదా? అని అడుగుతున్నాను.

తుంగభద్ర ఎగువ కాల్వకు బడ్జెటులో రు. 1,33,69000 లు కేటాయించారు. పోయిన సంవత్సరము రు. 50,60 లక్షలు కేటాయించారు. మొన్ననే

mid Pennar regulator వద్ద masonary work ప్రారంభించారు. అయితే ఒకటి విచారించవలసిన విషయం ఉన్నది. Canals excavation work యీనాటివరకు ఎక్కడా మొదలుపెట్టినట్లు కనపడదు. ఉద్యోగస్థులను అడిగితే ఒక సమాధానము చెబుతూ వచ్చారు. తుంగభద్ర బోర్డు ఏరియాలో పనులు ప్రారంభించ లేదు. కాబట్టి, ఇక్కడ Canal excavation work చేయుటకు వీలులేదని చెబుతూ వచ్చారు. ఏమయినప్పటికీ యిప్పటికి alignment finalise అయి ఉంటుంది కాబట్టి Canal excavation work కూడ ప్రారంభించినట్లయితే బాగుంటుంది. ఈ సంవత్సరం అనంతపురం జిల్లాలో గుత్తి, రాయదుర్గం తాలూకాలలో వచ్చిన క్షామం దృష్ట్యా ప్రజలు ఏవిధమైన పనిపాటలు లేకుండ ఉన్నారు. ఈ సమయంలో Canals excavation work ప్రారంభిస్తే వారికి వృత్తి కల్పించినట్లు ఉంటుంది. క్షామ నివారణకు పనులుచేయించి సహాయం చేస్తున్నట్లు కూడ ఉంటుంది. కనుక ఈ రు. 133 లక్షలలో canals excavation portion కు సంబంధించి పనులు ప్రారంభించుటకు వెంటనే గుత్తి, రాయదుర్గం తాలూకాలలో excavation work కు అనుకూలంగా ఒక Special Division వేసి పనులు ప్రారంభిస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

రాబోయే మూడు సంవత్సరాలవరకు ప్రత్తి, వేరుసెనగపైన ఇదివరకు వేసిన special assessment ముదరా యిస్తున్నాము, ఇకముందు వేయడంలేదు అని చెప్పారు. అయితే మాకు ఒక విషయం ఆశ్చర్యాన్ని కలిగిస్తున్నది. Commercial Crops పైన tax వేయడం న్యాయసమ్మతం కాదు. దానివల్ల మనకు లెక్కలు సరిగా తెలియవు. Commercial Crops పైన పన్ను వేయడం వల్ల గ్రామోద్యోగస్థులు తప్పుడు లెక్కలు తయారు చేయుటకు అనుకూలమైన పరిస్థితిని ఏర్పాటు చేసినట్లు అవుతుందని శాసనసభా వేదికపైన ఎన్నో తూరులు తమ దృష్టికి తీసుకురావడం జరిగింది. ఏమైతేనేమి మూడు సంవత్సరాలు మాత్రం వాటిమీద tax వేయడం లేదని చెప్పినారు. కేవలం మూడు సంవత్సరాలే గాకుండా శాశ్వతంగా దానిని తీసివేసే ఏర్పాటు చేయాలని నేను ప్రభుత్వానికి విన్నవిస్తున్నాను. దానివల్ల ప్రభుత్వానికి వచ్చే నష్టం ఏమంత ఎక్కువగా ఉండదు. దానికి బదులుగా అనంతరామన్ కమిటీ సిఫార్సులలో సూచించినట్లుగా land revenue లో కొంత percentage పెంచి, Surcharge, Commercial Crops పైన ఉండే tax యివన్నీ తీసివేసి ఒకే విధమైన రెవెన్యూ విధానాన్ని అనుసరించినట్లయితే మనకు collections easy అవుతాయి. రైతులకు కూడ చాల సౌలభ్యంగా ఉంటుంది అని తమద్వారా ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకొనివస్తూ నాకు ఈ అవకాశం యిచ్చినందుకు తమకు కృతజ్ఞత తెలుపుతున్నాను.

*శ్రీ ఎ. వెంకటరామయ్య (తెనాలి) సభాపతి, ఈనాడు మన ఆర్థికామాత్యులు...

టెంపొరరీ ఛైర్మన్ :- Address చేసేటప్పుడు 'అధ్యక్షా' అంటే చాలు. వేరే పదములు ఉపయోగించనక్కరలేదు.

శ్రీ ఎ వెంకట్రామయ్య :—'సభాపతి' 'అధ్యక్షా' అని అన్నా ఒకటేనని నా భావం.

టెంపొరరీ ఛైర్మన్ :—అది correct కాదు.

శ్రీ ఎ. వెంకటరామయ్య :— అధ్యక్షా, ఈనాడు మన ఆర్థికామాత్యులు ప్రవేశపెట్టిన budget ను అభినందించడమే కాకుండా హృదయపూర్వకంగా బలపరచవలసిన ఆవశ్యకత కూడ ఉన్నది. రైతులపైన గాని, వర్తకులపైన గాని ఏవిధమైన tax లు లేకుండా ప్రవేశ పెట్టిన ఈ budget ను అభినందించక తప్పదు. ప్రభుత్వానికి, ప్రభుత్వంలో ఉన్న మంత్రివర్గానికి, ఆర్థికామాత్యులకు అభినందనలు చెప్పుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది. Budget లో రాష్ట్రంలోని మునిసిపాలిటీలలో జరగవలసిన కార్యక్రమాలకు కూడ కొంత డబ్బు కేటాయించారు. Non-plan క్రింద 4 లక్షలు రూపాయలు, Plan క్రింద 8 లక్షలు రూపాయలు కేటాయించి ఉన్నారు. పట్టణాలలో ఆయా మునిసిపాలిటీలకు వచ్చే అయివేజుతో ప్రజోపయోగకరమైన కార్యక్రమాలు చేసేటందుకు అవకాశాలు చాల తక్కువగా ఉంటూ ఉన్నాయి. ఇటువంటి పరిస్థితిలో ఆంధ్రప్రాంతానికి non-plan క్రింద రూ. 4 లక్షలు, తెలంగాణాకు రూ. 11 లక్షలు కేటాయించి ఉన్నారు. ఈ నాలుగు లక్షలు దుమ్ము లేనటువంటి రోడ్లను నిర్మించుటకొరకు ప్రత్యేకించారు. కేవలం రోడ్లు మాత్రమే నిర్మించడం భావ్యం కాదు, మునిసిపాలిటీలలో చేయవలసినటువంటి కార్యక్రమాలు చాల ఉన్నాయి. మునిసిపాలిటీలలో నివసించే టటువంటి scavengers ను, municipal elementary schools మొదలైన కార్యక్రమములను నిర్వహించాలంటే, వాళ్లకు వచ్చేధనం చాలడంలేదు. Plan లో Scavangers' Colonies కు కావలసిన అవకాశాలు కలుగజేశాము అంటారు. కాని యిళ్ళ స్థలాలను మునిసిపాలిటీవారు కొన్నట్లయితే ఆ స్థలాలలో గృహవసతికి మాత్రమే Plan లో అవకాశాలు ఉన్నాయి. స్థలాలు కొనడానికి అవకాశాలు Municipality లకు చాల తక్కువగా ఉన్నాయి. Municipality లకు స్థలాలు కొనడానికి కావలసిన ధనాన్ని చేకూర్చేదానికోసం ప్రభుత్వం ఈ 4 లక్షలే కాకుండా యింకా అదనంగా కొన్ని లక్షలు కేటాయించడం గాని, లేక అప్పు రూపంగా గాని యిచ్చినట్లయితే మునిసిపాలిటీలు ఎక్కువ కార్యక్రమాలు నిర్వహించే దానికి అవకాశాలు కలుగుతాయి. Repaying capacity ట్లు

ఉంటుందని ప్రభుత్వం అనుకోవచ్చు. Scavengers కు ప్రతి నెల యింటి ఒకటికి మూడు రూపాయలు చొప్పున మినహాయించేటటువంటి శాసనం ప్రభుత్వంవారు చేసిఉన్నారు. ఆ రూపంగా వచ్చే ధనాన్ని ప్రతి సంవత్సరము ప్రభుత్వానికి చెల్లించ డానికి వారికి అవకాశం ఉంటుంది. Elementary Schools విషయంకూడ అట్లాగే ఉన్నది సామాన్యంగా ప్రతి మునిసిపాలిటీ కూడ ఎలిమెంటరీ పాఠశాలలను నిర్వహిస్తుంది, అద్దె భవనాలలోను, సరైన విద్యావకాశాలు లేని పాకలలోను, సూర్యచంద్రులు నివశించే గృహాలలోను ఎలిమెంటరీ పాఠశాలలు నడపబడేటటు వంటి ఘట్టాలు కూడ లేకపోలేదు. ఇటువంటి పరిస్థితులు ఉన్నాయి గనుక ఎక్కువ ధనం కేటాయించవలెనని ఈ సందర్భంలో ప్రభుత్వానికి సూచన చేయడం ఉత్తమం అని నేను భావిస్తున్నాను. ఇప్పుడు ఉన్న పరిస్థితులలో ఏ మునిసిపాలిటీ కూడ ప్రజానీకానికి ఉపయోగించే కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించేదానికి వీలు లేకుండా పోతున్నది. ప్రతి మునిసిపాలిటీ కూడ tax లు పెంచుకోవచ్చునని చెపుతున్నారు. ఇళ్ళమీద వేసే పన్నులు వేరే యితరత్రా income వచ్చే అవకాశాలు Municipality లకు చాల తక్కువ. తెనాలిలో 12 మాసములు అద్దెలో నుండి దాదాపు మూడు మాసముల అద్దె tax క్రింద మునిసిపాలిటీ, వేయడం జరుగుతూ ఉన్నది. వైజాగ్ మొదలైన యితర మునిసిపాలిటీలలో మూడు మాసముల అద్దె కంటె యింకా ఎక్కువే వసూలు చేసే పరిస్థితులు ఉన్నాయి. ఆరకంగా వసూలు చేసే tax, sanitary conditions బాగుచేసే దానికి, సిబ్బందికి సరిపోతుంది గాని ప్రజానీకానికి ఉపయోగించే కార్యక్రమాలను తీర్చి దిద్దేదానికి అవకాశం లేకుండా పోవడం జరుగుతున్నది. ఈ విధంగా ధనా భావంతో కూడిన మునిసిపాలిటీలకు ప్రభుత్వం loan రూపకంగా సహాయం చేసి నట్లయితే ప్రజలకు కావలసిన వసతులు ఏర్పాటు చేసి ఆ ధనాన్ని 20 instalments లో తీర్చుకొనే దానికి ఎక్కువ అవకాశాలు కలుగుతాయి. ప్రభుత్వం దగ్గర కూడ డబ్బులేదనే అభిప్రాయం రావచ్చు. ప్రజలదగ్గర నుండి కనీసం కోటి రూపాయలు loan float చేయడానికి ప్రభుత్వానికి ఎక్కువ అవకాశాలు ఉన్నాయి. ప్రభుత్వం ఏ loan float చేసినప్పటికీ కావలసిన దానికంటె ఎక్కువ గానే వస్తున్నది. అందువల్ల ప్రత్యేకంగా Local boards కొరకు loan ను float చేసి కోటి రూపాయలు వచ్చినట్లయితే తీసుకుని ఆంధ్రలోనే కాకుండా తెలంగాణాలోని మునిసిపాలిటీలకు కూడ ప్రభుత్వం loan యిచ్చి ప్రజానీకానికి అవసరమైన కార్యక్రమాలు చేసేదానికి ఎక్కువ అవకాశం కలుగుతుంది. Revised scales గురించి ప్రభుత్వం ఒక కార్యక్రమాన్ని తలపెట్టి ఉన్నది. Revised scales వల్ల ఆంధ్ర దేశంలోని ప్రతి మునిసిపాలిటీకి దాదాపు 70 లక్షల రూపాయలు కావలసి ఉంటుంది. ఆ 70 లక్షల రూపాయలలో 35 లక్షల

రూపాయలు ప్రభుత్వం యిస్తుంది. 35 లక్షల రూపాయలు మునిసిపాలిటీలు భరించవలసి ఉన్నది. ఇది నిజంగా అభినందనీయమైన కార్యక్రమం. ప్రజా నీకం యొక్క మేలుకొరకు చేసేటటువంటి కార్యక్రమాలలో యిది చాల ఉత్తమ మైన కార్యక్రమం. మునిసిపాలిటీల యొక్క ఆదాయవనరులను గమనించి, సానుభూతితో పరిశీలించి వారికి ఒకటి, రెండు కోట్ల రూపాయలవరకైనా అప్పురూపములో యిచ్చి, ఆదుకొనవలసిందిగా కోరుతున్నాను. పట్టణములో నివసించే ఉద్యోగులు మొదలగు వారికి చక్కని సౌకర్యములు కలిగించి వారిపై tax విధించినప్పటికీ వారు బాధపడరని తెలుపుతూ, యిటువంటి కార్యక్రమమును ప్రభుత్వం వెంటనే తీసుకుంటుందని ఆశిస్తున్నాను.

Iron, steel పంపకమునకు సంబంధించి ప్రభుత్వమునకొక ముఖ్యవిషయ మును తెలుపవలసి వుంటుంది ప్రభుత్వం ఎరువులు మొదలగునవి కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలద్వారా పంపకము చేస్తున్నది. అందుబాటులో నున్న యీ చక్కని కార్యక్రమమునకు ప్రజానీకమెంతో హర్షిస్తున్నది. అయితే iron, steel విషయ ములో మాత్రం రైతులు ఎంతో బాధపడుతున్నారు. వారి అవసరాలు తీరడము లేదు. ఇది అంతా మధ్యవర్తుల పంపకమువలన సంక్రమిస్తున్నది. కోటా అంతయు బ్లాకుమార్కెటుకు పోతున్నది. ఒక్కొక్కసారి సంవత్సరముల తరబడి మునిసిపా లిటీలకు కూడా iron, steel దొరకని పరిస్థితులున్నాయి. ఈ విషయాన్ని ప్రభు త్వము పరిశీలించి, అన్నివసతులు, సహకార సంఘములద్వారా చేయుటకు తగు చర్యలు గైకొంటారని ఆశిస్తూ, ఈ అవకాశ మొసంగినందుకు అధ్యక్షులవారికి ధన్యవాదములు తెలుపుతూ యింతటితో విరమిస్తున్నాను.

*శ్రీ వి. రాజగోపాల్‌నాయుడు (తవనంపల్లి):- అధ్యక్షా, ప్రతిపక్షము నుండి ఏమైనా సలహాలు తెలిపినట్లయితే, వాటిని తప్పనిసరిగా పరిశీలించి, అవసర మైనంతవరకు ఆచరణలో పెట్టడానికి మంత్రిగారు ప్రయత్నిస్తారనే ఆశతో నా ఉపన్యాసాన్ని ప్రారంభిస్తున్నాను.

ఈనాడు మన ఆర్థిక సంవత్సరం యొక్క ప్రారంభం ఏప్రిల్ మొదటితేది. దీనివలన కొన్ని చిక్కులు ఏర్పడుతున్నవని నేను మంత్రిగారికి ప్రత్యేకంగా తెలుపనవసరం లేదు. మార్చినెలలో మనము బడ్జెటు పాస్ చేసుకుంటాము. ఏప్రిల్ నుండి మే నెలలోపల grants అన్నీ జిల్లా కలెక్టర్లకు, యితర శాఖలకు పంపుట జరుగుతుంది. పనులు జూన్, జులై నెలలో ప్రారంభించవలయునని అనుకుంటాము. కాని, అప్పుడే వర్షాకాలము ప్రారంభమవుతుంది. సుమారు నాలుగైదు నెలలు వర్షాలుపడి, ఏపనులు చేయడానికి అవకాశం దొరకదు. తత్ఫలితంగా ఏ 60,70 వంతులో సంవత్సరం మొత్తంమీద ఖర్చు పెట్టినప్పటికీ, అందులో ఎన్నోలోట్లు

కలగడం, ఎంతో దుబారా అవడం జరుగుచున్నది. పనులు కూడా సక్రమంగా జరగని పరిణామమే కలుగుతున్నది. తొందరగా పూర్తి చేయవలయునని ఏదైనా భవనాలు నిర్మించితే అవి త్వరలోనే నెర్రెలుగా చీలడం, చేసిన పని అంతా వృధా కావడం జరుగుతున్నది. అందువలన, మన దేశ వాతావరణమునకు అనుగుణముగా ఈ 'ఆర్థిక సంవత్సర ప్రారంభము'ను మార్చుటకు మంత్రిగారు ఆలోచించవలయునని కోరుతున్నాను. ఏప్రిల్ మొదటి తేదీ నిర్ణయించుకున్నది బ్రిటిషువారు. వారి దేశ పరిస్థితులకు అది అనుగుణముగా వుండవచ్చు అంతేగాక న్యూజిలాండు, జర్మనీ, గ్రీసు మొదలగు దేశాలలో వారి దేశపరిస్థితులకు సంబంధించి వున్నది గనుక ఈ తేదీయే 'ఆర్థిక సంవత్సర ప్రారంభము'గా నున్నది. అయితే ఫ్రాన్సు, బెల్జియం, ఆస్ట్రేలియా, జెకోస్లోవేకియా, పోలెండు, ఫిన్లెండు దేశాలలో వారి దేశ పరిస్థితులకు అనుగుణముగా వారు జూన్ మొదటి తేదీని 'ఆర్థిక సంవత్సర ప్రారంభము'గా నిర్ణయించుకున్నారు. అలాగే, హంగెరీ, ఇటలీ, స్వీడన్, యు యస్.ఎ., ఈజిప్టు, నార్వే, మొదలగు దేశాలలో జులై మొదటి తేది 'ఆర్థిక సంవత్సర ప్రారంభము'గా నిర్ణయించుకున్నారు. మనము బడ్జెటు పాస్ చేసుకున్న తరువాత, పనులు పూర్తి చేసుకొనునప్పుడు మధ్యలో వర్షాకాలము రాకుండ 'ఆర్థిక సంవత్సర ప్రారంభము'ను నిర్ణయించుకొనవలసి యున్నది. ఆవిధముగా యోచించవలసిందిగా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

ఈనాడు దేశంలో కొన్ని autonomous commercial concerns మనకు వున్నది. ఉదాహరణకు—విద్యుచ్ఛక్తి సంస్థ, ప్రారిశ్రామిక ఆర్థిక, సంస్థ, రోడ్డు రవాణా సంస్థలు అటువంటివి. వీటితోబాటుగా పారిశ్రామికాభివృద్ధి సంస్థను నెలకొల్పుకోబోతున్నాము. అయితే ఈ సంస్థలయొక్క లాభనష్టాలకు సంబంధించిన వివరాలు సభ్యులకు అందజేస్తే చర్చకు ఎంతో విలుకలుగతుంది. మంత్రిగారు యికముందు అటువంటి సౌకర్యమును కలుగజేస్తారని ఆశిస్తున్నాను

తరువాత బడ్జెటు తయారు చేసేప్పుడు దానిని commercial basis మీద account చేస్తున్నారని చెబుతున్నాను. ఉదాహరణకు—deep water paddy అనే sub-head క్రింద pay of establishment, allowances. contingencies అని వరుసగా వ్రాశారు. అలాగే 'Scheme for land acquisition' అని వుంది. దాని క్రింద కూడా మరల pay of establishment, allowances, contingencies అని మరల వ్రాశారు. అలాగే 'Establishment of model orchards', భూమికి సంబంధించి, విత్తనాలు వాడకం, పండ్లతోటలు పెంచడం మొదలైనవి వుంటాయి. వీటికి సంబంధించిన ఉద్యోగస్థుల జీతాలు యింత, అలవెన్సులు యింత,

అని వ్రాశారు తప్ప వాటి క్రింద ఎంత ఖర్చు పెడుతున్నారో చెప్పడంలేదు. పండ్లతోటలు పెంచవలయును అంటారు. ఎన్ని ఎకారాల పరిమితిలో పీటిని పెంచాలి? అలాగే అడవులు కూడాను ఈ విధమైన లెక్కలు ఎంత ఖర్చు చేశారో తెలుస్తుందిగాని, అభివృద్ధిని ఏవిధంగా సాధించవచ్చునో తెలియదు ఆ దృష్టితో ఈ లెక్కలు యివ్వవలయునని తెలుపుతున్నాను. ఈ విషయంలో అన్ని రాష్ట్రాలకు ఆంధ్రప్రదేశం ఆదర్శవంతముగా నుండుటకు కృషిచేయవలసి యున్నది ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళికలో సాధించిన physical achievements అని కొన్ని విషయాలు మనముందర పెట్టారు. అది అభినందించ దగిన విషయము. అయితే, గత సంవత్సరములో మనం సాధించిన ఆర్థికాభివృద్ధిని బడ్జెటు ఉపన్యాసములో మంత్రిగారు తెలుపుటయే గాక, ఒక ఎకరములో scientific గా research చేయించి, పొందనగు అభివృద్ధిని కూడా అచ్చొత్తించి సభ్యులకే గాక ప్రజలకు కూడ ఒక వారం రోజులకు ముందుగా అందజేసినట్లయితే బాగుంటుందని మనవిజేస్తున్నాను. దాని ప్రకారం బడ్జెటును ప్రతివారు అర్థము చేసుకొనడానికి అవకాశము కలుగుతుంది. బడ్జెటు సారాంశము శాసనసభ్యులకే గాక, ప్రజలకు గూడ తెలియవలసివుంది గదా! అందుకుగాను Finance Department లో ఒక Research section ను open చేయించి, వారు మనం సాధించవలసిన అభివృద్ధి, సాధించిన అభివృద్ధి, ఏర్పడు ఆటంకాల పరిష్కారములు ఈ మొదలు గాగల విషయములు వారు పరిశీలించడానికి వీలుంటుంది. నా యీ సూచనను మంత్రిగారు దృష్టిలోనికి తీసుకొని వెంటనే Finance Department లో ఒక Research section ను open చేయవలసిందిగా మరొకసారి కోరుతున్నాను. కాంగ్రెసు వారే కాదు, కమ్యూనిస్టుపార్టీవారు కూడ దీనిని ఒప్పుకొన్నారు. Whip లేకపోతే ప్రతి కాంగ్రెసువారు కూడ దీనిని ఒప్పుకొంటారు. Vote చేసేటప్పుడు కాంగ్రెసు పార్టీకే ఓటు చేసినా అభిప్రాయాలను తెలియజేసేటప్పుడు ప్రతిపక్షాల యొక్క అభిప్రాయాలను ప్రతిబింబిం చుతూ ఉండడం చాల సంతోషకరమైన విషయం. 'సత్యం' దాచడానికి వీలు లేనిది. దాగదు. కనుక వారుకూడ తప్పనిసరిగా ఇట్టి అభిప్రాయాలనే చెబుతూ ఉన్నారు ధరలు హెచ్చుతున్నాయి. అయితే, ఎందువల్ల హెచ్చుతున్నాయో పరిశీలించవలసి యున్నది. ధరలు హెచ్చుతున్నాయే; వాటిని ప్రభుత్వం తగ్గించ డానికి వీలున్నదా, యీ ధరలు ఇట్లాగే నిలుస్తాయా; హెచ్చకుండా ఉంటాయా అనేది ప్రశ్నగానే ఉన్నది. Plan చూచినట్లయితే సులభంగానే అర్థం చేసుకో వచ్చు. మనకు పంచవర్ష ప్రణాళికలున్నాయి. మొదటి, రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలు ఉన్నాయి మన ఆర్థిక శాఖా మాత్యులకు ఆర్థిక సూత్రం తెలియ కుండా పోలేదు. అందరికీ కూడ తెలుసును. 100 రూపాయలు circulation లో

ఉన్నప్పుడు, వంద వస్తువులున్నప్పుడు ఒక వస్తువు వెల ఒక రూపాయి ఉంటుంది. 200 రూపాయలు circulation లో ఉండి 100 వస్తువులే ఉన్నట్లయితే, ఉత్పత్తి పెరగకపోతే ఒక వస్తువు వెల రెండు రూపాయలు అవుతుంది. అట్లాగే 125 రూపాయలున్నప్పుడు ఒక వస్తువు వెల రు. 1–4–0 లు అవుతుంది. కాబట్టి ఉత్పత్తి కొద్దిగా పెరిగినా, circulation లో ఉండే డబ్బు ఎక్కువ అవుతున్న కొద్దీ, ఎంత ప్రయత్నం చేసినప్పటికీ కూడ ధరలు తగ్గడానికి వీలులేదు. ఉదాహరణకు మొదటి పంచవర్ష ప్రణాళికలో మొత్తం దేశంమీద 1960 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేశారు. అందులో deficit financing ద్వారా 420 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుచేశారు. మొత్తం వచ్చిన డబ్బు 1960 కోట్ల రూపాయలు. 220 కోట్ల రూపాయల కరెన్సీ. 420 కోట్ల రూపాయలు అదనంగా అచ్చు వేయించి పంచిపెట్టారు. మొదటి పంచవర్ష ప్రణాళికలో 420 కోట్ల రూపాయలు అదనంగా నోట్లు అచ్చువేయించి పంచిపెడితే, రెండవ ప్రణాళికాకాలంలో 1,200 కోట్ల రూపాయలు (కరెన్సీ) విడుదల చేశారు. అంటే మొత్తం ప్రణాళిక ఖర్చు రు. 4,800 కోట్లలో నాల్గవ భాగమునకు అదనంగా నోట్లు అచ్చువేయించడం జరిగినదన్నమాట. రు. 4,800 లు కోట్లు ఖర్చుచేస్తే circulation లోకి వచ్చిన డబ్బు విపరీతంగా పెరిగిపోయింది. ఇప్పుడు శ్రీసుందరయ్యగారు కొన్ని లెక్కలు చెప్పారు. నేను వాటిని పునశ్చరణ చేయనక్కర లేదనుకొంటాను. ఆలెక్కలనుబట్టి ఉత్పత్తి అనుకున్నంతగా పెరగలేదని తేలిపోయింది. కొద్దిగా పెరిగింది- లేదని చెప్పడానికి లేదు. కాని వ్యవసాయోత్పత్తి ఎంతగా పెరిగిందో, పారిశ్రామికోత్పత్తి ఎంతగా పెరిగిందో అంతకంటె 4,5 రెట్లు ఎక్కువగా నోట్లు దేశంలోకి వస్తే ఇక ధరలు హెచ్చుగా ఉంటాయో, లేదో ఆర్థికమంత్రిగారే చెప్పాలి. మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక రాబోతున్నది. 10 వేలకోట్ల రూపాయలు ఖర్చుచేయబోతున్నారు. నాలుగవ భాగం— 2,500 కోట్ల రూపాయల కరెన్సీ రాబోతున్నది. ఈవిధంగా రు. 420 కోట్లు, రు. 1200 కోట్లు....వానితోపాటు 2,500 కోట్లు రూపాయలు అంటే సుమారు 4 వేల కోట్ల రూపాయలనోట్లు, ఉత్పత్తితో నిమిత్తం లేకుండా circulation లోకి వస్తే తప్పనిసరిగా ధాన్యాలధరలు గాని, మరే ఇతర వస్తువుల ధరలుగాని ఆకాశాన్నంటడమనేది తప్పనిసరిగా జరుగుతుంది. అట్లా జరిగినప్పుడు ఆర్థికశాఖామాత్యులేకాదు, ఇండియా గవర్నమెంటేకాదు, మరే గవర్నమెంటు కూడ ధరలను తగ్గించడానికి వీలుండదు. మరి, ఈలోపం ఎక్కడ ఉన్నది? సర్క్యులేషన్‌లోకి ఎక్కువగా నోట్లు తెచ్చి inflation హెచ్చు చేయడానికి కారకులెవరు? దానికి కారణం గవర్నమెంటే. అందువల్ల, ఉత్పత్తి హెచ్చుకాకుండా, నోట్లు తీసుకురావడంవల్ల వచ్చే స్థితిని అరికట్టడానికి మన ఆర్థిక మంత్రిగారికి అధికారం లేకపోయినా Central Government కు తప్పనిసరిగా సూచనైనా

చేయాలి. Inflation ఎక్కువ కావడానికి ప్రభుత్వమే కారణమయి, ఎవరో ఉత్పత్తి చేయలేదనీ, ఎందువల్లనో ఉత్పత్తి కాలేదనీ చెప్పటం సరైనది కాదు. కాబట్టి యీ మూలసూత్రాన్ని, మూలకారణాన్ని గ్రహించి ఈలోటును తీర్చడానికి ప్రయత్నం చేయాలని నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

ఇక పన్నుల విధానం ఉన్నది. ఆర్థికశాఖామాత్యులు రెండు రకాల పన్నులు తీసేస్తున్నామని చాల చక్కగా చెప్పారు. అంతమట్టుకైనా చేసినందుకు తప్పనిసరిగా వారి నభినందించవలసినదే. ఇదివరకున్న మంత్రులకు ఏ పన్నులనైనా గాని తీసేయాలనే ఆలోచనే లేదు. వారు రెండు విధాలయిన పన్నులను తీసేసినందుకే కాదు వారి నభినందించవలసినది. వారు ఒక కొత్త విధానాన్ని అవలంబిస్తున్నారు. అందులో చాల చతురతను ప్రదర్శిస్తున్నారని చెప్పవలసియున్నది. ఇంతకుముందున్న ఆర్థికశాఖామాత్యులకూ, ప్రస్తుతం ఉన్నవారికీ ఒక భేదం ఉన్నది. వారు తామే స్వయంగా పన్నులు వేసి unpopularity సంపాదించుకున్నారు. కాని, యీనాడున్న ఆర్థికశాఖామాత్యులు ప్రభుత్వం ద్వారా పన్నులు వేయకుండా, ప్రభుత్వం వేయవలసిన పన్నులన్నీ కూడా స్థానిక సంస్థల ద్వారా వేయించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఈనాడు సెస్సులు 5 అణాల నుంచి, 8 అణాల వరకు పెంచుతున్నారు. వాటిని ప్రభుత్వం పెంచడం లేదు. ఎవరు పెంచుతున్నారు? పంచాయతీ సమితులు పెంచుతున్నాయి. ఇది పంచాయతీ సమితులే పెంచుతున్నాయి గాని, ప్రభుత్వం పెంచడం లేదని రేపు శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డి గారు బ్రహ్మాండంగా ఉపన్యాసం చేయడానికి ఉపయోగిస్తుంది. కాని పన్నులు పెరగలేదని మాత్రం చెప్పడానికి సాధ్యంకాదని మనవిచేస్తున్నాను. ఈనాడు పంచాయితీలలో land transfers మీద ఉన్నటువంటి పన్నులన్నీ కూడ పెంచుతున్నారు. భూమి అమ్ముకోవాలంటే, ఇతరులకు ఇచ్చుకొనే లంచాలు, కరణంగారికి చెల్లించేది గాకుండా యీనాడు licence holders ఏదో ఇవ్వాలంటున్నారు. Stamp fee పెంచారు. పంచాయితీలలో 100 రూపాయలకు తనఖా పెట్టినట్లయితే పంచాయితీకి 5 రూపాయలు చెల్లించుకోవాలి. బీదవాడు, డబ్బు లేకపోవడం వలననే కదా తనఖా పెట్టేది? ఏ అప్పులు తీర్చుకోడానికో భూమి విక్రయం చేసుకుంటే 100 రూపాయలకు 5 రూపాయలు పంచాయతీలకు చెల్లించాలి. ఈ విధంగా పేదవారందరిమీద ప్రభుత్వం పన్నులు వేయనట్లుగా చూపి, పంచాయితీల ద్వారానే వేయించడానికి పూనుకొంటున్నారు. గ్రామీణ ప్రజానీకం మీద పన్నులు వేయడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. ఈ మధ్యనే non-agricultural lands మీద పన్నులు వేయడానికి ప్రయత్నం జరిగింది. అది ఇప్పుడు Select Committee లో ఉన్నది కనుక నేను దానిమీద మాట్లాడడం లేదు. గ్రామీణ ప్రజానీకం మీదనే గాక పట్టణాలలోనివారి మీద కూడ విపరీ

తంగా పన్నులు పెంచే అవకాశం ఉన్నది. ఈనాడు 27 లక్షల రూపాయల తరుగు వచ్చింది. ఆ తరుగును భర్తీ చేయడానికి ప్రయత్నం కోసం పన్నులు వేయబోతున్నామని చెప్పారే కాని పన్నులు వేయడం లేదని శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు చెప్పినట్లయితే చాల సంతోషించేవాళ్ళము ఖడ్గమును చూపుతూనే ఉన్నారు. ఆ కత్తి ఎవరిమీదికి వచ్చి పడుతుందోనని జనులు భయంతో ఉన్నారని మంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను.

క్షామం ఉన్నది. దురదృష్ట వశాత్తు రాయలసీమలో ఎక్కువగా క్షామం వస్తూ ఉంటుంది వారు క్షామం, క్షామం అని చెబుతూ వుంటే పులి వచ్చింది; పులి వచ్చిందని చెబుతూంటే నిజముగా పులి వస్తేకూడ నమ్మేవారు లేకపోయిన రీతిగా ఉన్నది. క్షామం ఉన్నదని నేనేకాదు; అన్ని జిల్లాలవారు కూడ చెబుతున్నారు. ఈనాడు ప్లానింగ్ మంత్రిగా వున్న శ్రీ పిడతల రంగారెడ్డిగారు కూడ చెప్పారు కర్నూలు జిల్లాలో క్షామపరిస్థితులు ఏర్పడినాయి, త్రాగడానికి నీరుకూడ లేకుండా వున్నదని వారు చెప్పారు. అనంతపురం జిల్లాలో క్షామపరిస్థితులున్నాయి. కదిరి తాలూకాలోనూ, కడప జిల్లాలోని రాయచోటి మున్నగు ప్రాంతాలలోను క్షామపరిస్థితి ఉన్నది. మొత్తం చిత్తూరు జిల్లా అంతా క్షామ పరిస్థితులకు లోనైయున్నది. నెల్లూరు జిల్లాలోకూడ క్షామపరిస్థితు లేర్పడుతున్నాయి ఇంగ్లీషువారి కాలంలో Famine Code అని ఉండేది. Seasonal conditions fail అయితే relief works వెంటనే start చేయాలని అందులో ఉన్నది. ఏ బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యాన్ని కూకటివేళ్ళతో సహా పెకలించివేయడానికి గాంధీగారి నాయకత్వాన కాంగ్రెసుపార్టీ పూనుకున్నదో అటువంటి సామ్రాజ్యవాదులు చేసినటువంటి ఆ famine code ను కూడ అమలు చేయడానికి మనవారు పూనుకోవడం లేదు. ప్రజలమీద ఎంత శ్రద్ధ ఉన్నదో దీనినిబట్టి తెలుస్తుంది. ఇంతవరకు ఎక్కడైనా relief works ప్రారంభించారా? ఇద్దరు మంత్రులు వెళ్ళి దేశమంతా తిరిగివచ్చారు. వారు వెళ్ళకముందు 4,5 పనులు జరిగాయేమోగాని, వారు పర్యటించిన తరువాత ఒక్క పని కూడ జరగలేదు. దేశంలో ఏమి జరుగుతోంది? Budget speech లో కరువును గురించి ఉన్నదా? లేదు. ఎందువల్ల? రాజులు ఉండేకాలంలో — ఏ రాజరికాన్ని మనం వద్దు అనుకున్నామో — ఆ కాలంలో కూడ "జనులెట్లా ఉన్నారు; వర్షాలు కురిసినాయా; లేదా? పంటలు ఎట్లా ఉన్నాయి?" అని అడిగి తెలుసుకునే ప్రయత్నం ఉండేది. కాని, యీనాడు ప్రజలు త్రాగడానికి నీరు లేకుండా, తినడానికి తిండి లేకుండా కూలికోసం 100 మైళ్ళు, 200 మైళ్ళు దూరం పరుగెత్తి పోతుంటే దానిని గురించి మంత్రిగారు ఆలోచించడం లేదు. బడ్జెట్టులో దీనికి సంబంధించి ఒక్క మాట అయినా చెప్పలేదంటే ఆశ్చర్యమే గాకుండా విషాదకరంగా కూడ ఉన్నది.

ఈనాడు దేశంలో వున్న పరిస్థితులను గుర్తించి, పేదవారికి సామాన్య ప్రజలకు త్రాగడానికి నీళ్లు కూడా లేకుండా వున్నప్పుడు ఏమిచేయాలనేది ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. ఇకనైనా ఏమైనా చేస్తారనే మంత్రిగారితో మనవిచేస్తున్నాను. వికేంద్రీకరణ చేశాము అంటున్నారు. కాదని మేము చెప్పము. అందులో ప్రజలను ఇబ్బందిపెట్టే కార్యాలను చేయకూడదనే నేను మనవిచేస్తున్నాను. రైతులనేవారు వ్యవసాయం చేయాలనే విషయం ఆర్థిక శాఖామాత్యులకే కాకుండా ప్రభుత్వంలో వున్న ప్రతివారికి తెలుసును. వ్యవసాయం చేయాలంటే అదును దున్నుతూనే పైరుపెడుతూనే ఎరువులు వేయవలసి ఉంటుంది. ఎరువులు వేయాలంటే రైతుగా వుండేవారు ఏమిచేయాలి? రైతుగా ఉండేవాడు మొదట కరణంగారిదగ్గరకు పోయి సర్టిఫికేటు తీసుకోవాలి తనకు భూమి ఉన్నదని చెప్పి. సర్టిఫికేటు తీసుకొన్న తరువాత పంచయతీబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారిదగ్గరకు పోయి సర్టిఫికేటు తీసుకోవాలి, ఆపైన అగ్రికల్చర్ డిమాన్‌స్ట్రేటర్ గారి దగ్గరకుపోయి సర్టిఫికేటు తీసుకోవాలి, ఆమీద అగ్రికల్చరు ఆఫీసరుగారిదగ్గరకుపోయి సర్టిఫికేటు తీసుకోవాలి, ఆమీద పంచాయతీ సమితిలో వారు శాన్‌క్షన్ చేసిన తరువాత ఎరువు తీసుకొని వచ్చి అయన వేసినట్లయితే ఆహారోత్పత్తి ఎట్లా ఏర్పడునో కాని అసలు ఏరైతుకైనా అదునులో ఎరువు వేయడానికి, పంట పండించడానికి వీలు కలుగుతుందేమో మీరే చెప్పాలి. నాన్‌బ్లాక్ ఏరియాలలో ఎరువులే ఇవ్వడం మానివేశారు. చాలా కాలంగా అయనెవరో రిప్రజెంటటివ్ గారున్నారట! ఆ రిప్రజెంటటివ్ గారి దగ్గరకు వెళ్లాలి. రిప్రజెంటేటివ్‌ను నేను అపహాసించడం లేదు. రైతులుగా ఉండేవారు సామాన్యంగా బజారుకువెళ్ళి ఎరువులు కొనుక్కోవడానికి మారుగా నలుగురు దగ్గర తిరిగి సర్టిఫికేట్లు తీసుకొని ఎక్కడో వున్న—ఎక్కడో ఎవరికో ఇచ్చి వుంటే— ఆ సహకార సంఘంవద్దకు పోయి ఎరువులు తీసుకోవాలంటే, ఆయన 'అయిపోయాయి, నాదగ్గర ఎరువులు లేవు' అంటే ఇంటికి తిరిగి వచ్చిన గాథలు, సంఘటనలు ఎన్నో వున్నాయి. ఎందువల్ల రైతులను ఇలాగా త్రిప్పించేది? ప్రభుత్వం దగ్గరకువస్తేనే — కరణం దగ్గరకు వస్తేనే — రిప్రజెంటేటివ్ దగ్గరకు వస్తేనే — అగ్రికల్చరల్ డిమాన్‌స్ట్రేటర్ దగ్గరకువస్తేనే ఏదైనా వీలు అవుతుంది అంటే ఏమిటి? రైతాంగాన్ని అంతా ప్రభుత్వోద్యోగుల దగ్గరకు ప్రభుత్వ యంత్రాంగంతో నిమిత్తం వుంటూ ప్రభుత్వం క్రింద పనిచేసే జనాంగం దగ్గరకు నడిపించడం తప్ప ఏమైనా ఉన్నదా? ఇదేనా వికేంద్రీకరణ? వికేంద్రీకరణ జరిగితే వెనువెంటనే పనులు కావాలి. ఎందువల్ల వికేంద్రీకరణ జరగాలని అన్నాము? 'నా పనులు కావడంలేదు; మంత్రిగారిని హైదరాబాదు వచ్చి ఎక్కడ చూచేది చిత్తూరునుంచి వచ్చి; నా గ్రామంలో నాకు పని కావాలి' అని నేను అనుకుంటే నన్ను మరల కరణంగారిదగ్గరకు, పంచాయతీ

బోర్డు ప్రెసిడెంటుగారి దగ్గరకు, అగ్రికల్చర్ డిమాన్‌స్ట్రేటర్‌గారి దగ్గరకు, ఇంకొక రిప్రజెంటేటివ్ దగ్గరకు, పంచాయతీ సమితి అధ్యక్షునివద్దకు పరుగెత్త వలెనని అంటే రైతుగా నేను నా బాధ్యతను ఏవిధంగా నిర్వర్తించగలను? ఏవిధంగా ఆహారోత్పత్తిని అధికంచేయడానికి ప్రభుత్వానికి తోడ్పడగలను? అమాత్య వర్యులే చెప్పవలసి ఉన్నది.

*శ్రీ బసవ మానయ్య (అంధోల్):- అధ్యక్షా, ఈ సంవత్సరం సమర్పించిన పుస్తకంలో పేజీలు బాగా ఎక్కువగా వున్నాయి. శ్రీ అధ్యక్షులవారికి పద్మ భూషణ్ బిరుదు ఇచ్చినారని సంజీవయ్యగారు సరసుడు అని వర్ణించి చెప్పారు. ఇంతమట్టుకు మాత్రం బాగానే కన్పిస్తోంది. ఇంకా పోయి చూస్తే కొన్ని కొన్ని కనిపిస్తాయి. Political prisoners మొదలైన వాటి క్రింద నైజాం పోలీస్ సిల్వర్ మెడల్ హోల్డర్సు అనే పద్దులో 515 పేజీలో రు. 1600 లు, మొత్తం ఖర్చు రు. 27,45,000 లు చూపించారు. ఇందులో Charges in England అని ఒకటి చెప్పారు. ఇంకా ఇంగ్లండులో మనకు ఏమి ఉన్నది? ఎందుకు ఇంగ్లండులో ఖర్చు పెట్టడం? ఈ పాత విధానం ఏమిటో తెలియడంలేదు. Charges in England అనే పద్దు ఎంతవరకు పోయిందంటే 110 వ పేజీలో General Administration క్రింద రు. 9,000 లు, 157 వ పేజీలో జస్టిస్ భాగంలోను 171 వ పేజీలో పోలీసు క్రింద కూడా ఈ పేరుతో ఖర్చు పెట్టారు. Charges in England అనే పద్దు క్రిందనే 192 వ పేజీలో ఎడ్యుకేషన్ క్రింద రు. 65,800 లు 259 వ పేజీలో మెడికల్ పద్దు క్రింద రు. 55,000 లు, 413 వ పేజీలో ఇన్‌డస్ట్రీస్ క్రింద రు. 10,000 లు, పేజి 440 లో other miscellaneous క్రింద రు. 31,800 లు, 517 వ పేజీలో పెన్‌షన్సు క్రింద రు. 51,400 లు చూపించారు అంటే, సుమారు మూడు లక్షల రూపాయలు వరకు Charges in England క్రింద చూపించారు. ఈ విధంగా డబ్బు దుర్వినియోగం అవుతుంటే అర్థం ఏమిటి? ఇంగ్లండులో ఎవరున్నారు; ఆంధ్రప్రదేశ్ డబ్బు అక్కడ ఖర్చు పెట్టవలసిన అవసరం ఏమిటి? ఈ డబ్బు అంతా బీదల నుండి పన్నుల ద్వారా వసూలు చేసిన డబ్బు అనేది ఆలోచించాలి. గుంటూరు జిల్లాలో 22 కాలేజీలున్నాయి. తెలంగాణాలో ఒక్క కాలేజి వున్న జిల్లాలు కూడా చాలా తక్కువగా దొరుకుతాయి. ఈ విషయం కూడ ఆలోచించవలసి ఉన్నది. గవర్నరుగారి మందులకోసం రు. 21,000 లు ఖర్చు చూపించారు. రు. 21,000 ఒక వ్యక్తి కుటుంబానికి మందు అంటే ఏమైనా అర్థం వున్నదా? దీనికేమైనా కొలబద్ద ఉన్నదా తెలియడం లేదు. గవర్నరుగారు వారి అతిథులను సత్కరించడానికని రు. 60,000 లు చూపించారు. ఫర్నిచరుకై రు. 30,000 లు చూపించారు. మన దేశంలో ప్రజలు తినడానికి తిండి లేక అవస్థపడుతుంటే, per capita ఆదాయం రు. 150లు ఉంటుంటే, ఒక వ్యక్తి ఫర్నిచర్

కోసం రు. 30,000 లు ఖర్చు అంటే ఆలోచించవలసిన విషయం. గవర్నరుగారు కూడా మన దేశంవారే కాని ఇంగ్లండు నుంచో జర్మనీ నుంచో మరే పరాయి దేశం నుంచో వచ్చినవారు కారు. మంత్రులకు సంబంధించిన ఖర్చులు రెండు లక్షల రూపాయిలు ఈ సంవత్సరం ప్రత్యేకంగా పెంచారు. డిపార్టుమెంటుకు సంబంధించి మంత్రిగారికి రు 20,000 లు టెలిఫోన్, టెలిగ్రాఫ్ చార్జీల క్రింద చూపించారు. ఎన్ని టెలిగ్రాములిస్తారు, ఎంత టెలిఫోనుకు అవుతుంది, మంత్రికి రు. 20,000 లు ఖర్చు అంటే ఇది అంతా ఆఫీసుపనులకే అవుతుందా, ఇంకా ఏమైనా ఇతర ఖర్చులవుతాయా అనిపిస్తుంది. పొదుపుతనం అంటూ ఎన్.జి. వోలను కొంతమందిని తక్కువ చేస్తున్నారు. మంత్రుల ఖర్చులను రెండు లక్షల రూపాయిలు పెంచుకున్నారంటే ఎంత పొదుపుతనమో, ఎంతటి సహృదయతో, ఎంత గట్టితనమో అర్థం అవుతుంది పోలీసు ఖర్చు క్రింద 16 లక్షల రూపాయిలు ఎక్కువ చేసారు- 171 పేజీలో. దానికి కారణం ఏమిటి ? డిఫెన్సు క్రింద శాంతి భద్రతల పేరిట తక్కువ ఖర్చుచేయాలని ఒకవైపు చెబుతూ సోషలిస్టు పాటరన్‌లో ఆదర్శప్రాయమైన ప్రభుత్వం వుండాలని అనుకుంటూ ప్రజలమీదనే ఎక్కువ విశ్వాసం ఉంచాలని అంటూ పోలీసు బలగాన్ని ఎక్కువ పెంచుకోవడం ఎందుకు ? ప్రభుత్వానికి భయం వుంటే పోలీసు బలగాన్ని పెంచుకోవాలి కాని నిర్భయంగా శాంతి, అహింస తత్వాలమీద నడిచే పరిస్థితులలో పోలీసుల పెంపకం ఎందుకో తెలియడం లేదు పన్నులు తగ్గించారనే సంతోషాన్ని కొందరు సభ్యులు వెలిబుచ్చారు. పన్నులు వ్యాపారం మీద మాత్రం తగ్గించారు కాని ప్రజలకు అవసరమైన రాగులు, తమిదెలు మొదలైన తిండి గింజల మీద తగ్గించలేదు. విశ్వాసం, అహింస, సత్యం, అశోక—.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—అధ్యక్షా, వాటిపై పన్ను లేదు అసలు ఒకసారి వేసి మరల తగ్గించమంటూరా గౌరవ సభ్యులు ?

శ్రీ బసవ మానయ్య:–తమిదెల మీద పచ్చజొన్నల మీద పర్చేజ్ ట్యాక్సు ఉంది. తీసుకుంటున్నారు, పట్టీలు వున్నాయి, మేము చూస్తున్నాము. కొనేవారు ఈ పన్ను చెల్లించుకోవలసి వస్తున్నది. అశోకుడు, హర్షుడు ప్రతి రెండు సంవత్సరాలకు బుద్ధగయలో ప్రజలకు భోజనాలు పెట్టేవారు. మేము భోజనాలు అడగడంలేదు; బీదలు తినే ధాన్యాల మీద పన్నులు వేయకుండా వారిని బ్రతుకనివ్వాలని అంటున్నాము. ఆహారసమస్య విషయం ఉపన్యాసంలోనే ఒప్పుకున్నారు. ఆకాశానికి ధరలు అంటుతున్నాయని అన్నారు. కేంద్ర ప్రభుత్వంనుంచి కొంత బియ్యాన్ని ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం తీసుకుంటుందని చెప్పారు. మన రాష్ట్రం సర్‌ప్లస్ రాష్ట్రమా, డెఫిసిట్ రాష్ట్రమా అనేది అప్పుడు తెలిపోతుంది. కోట్ల

కొలది రూపాయలు ఖర్చు చేసి చేస్తున్న ప్లానింగ్ ఏమైనది కూడా బోధపడుతుంది. పంచవర్ష ప్రణాళిక వచ్చే సమయంలో 1951 లో 400 కోట్ల రూపాయలు ప్రభుత్వం ప్రింటు చేసినది 1951-52 లో బియ్యం పల్లా రేటు రు 32 లు వుంటే ఈనాడు పల్లా ధర రు. 64 లు, రు. 65 లు వున్నది. అంటే ప్రింటు చేసిన 400 కోట్ల రూపాయలు ఈ ద్వారంగా పోతున్నా యన్నమాట పెరుగుతున్న మన జనాభాకు మన ఆహారోత్పత్తికి proportion కుదరడంలేదు ప్రింటు చేసిన డబ్బు ప్రాజెక్టులు కట్టడానికి కూలీలకు ఖర్చుపడి మరల ధరలు ఎక్కువైపోతున్నాయి. ప్రాజెక్టులు కట్టడమైనా successful గా జరుగుతున్నదా అంటే అనేకం కూలి పోతున్నాయని వింటున్నాము. ఉత్తర హిందూదేశానికి వస్తున్నట్లు పెద్ద ప్రాజెక్టులు దక్షిణ భాగానికి ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు రావడం లేదు. దీనికోసం మన రాష్ట్రప్రభుత్వము యొక్క ఒత్తిడి కేంద్రము మీద చాలా అవసరమై ఉన్నది. నూర్ల కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేస్తున్నాము మెదక్ జిల్లాలో దేవనూరు ప్రాజెక్టు ఉండేది అది పోయింది 12 కోట్ల రూపాయల ఆ ప్రాజెక్టు పోగా ఆ మొత్తమును ఇంకే పనులమీదనైనా ఖర్చుపెట్టినారంటే అదీ లేదు. కేంద్రప్రభుత్వము దానిని ఒప్పుకొన్నప్పటికీ దానిని మనం చేయజాల లేదు ఇక నిరుద్యోగ సమస్య రోజురోజుకి నిరుద్యోగ సమస్య ఎక్కువై పోతున్నది. ద్వితీయ ప్రణాళికలో సరిగ్గా డబ్బు ఖర్చు అయినదని మనము ఎప్పుడు అనుకోజాలుదుము ? కొంత మందికి పనిచూపించి, భోజనము వస్తువుల ధరలు, తగ్గి బియ్యము సరిగ్గా దొరికితే అప్పుడు సరిగ్గా ఖర్చయినదని అనుకో జాలుదుము. కొన్ని జిల్లా పరిషత్తులలో అధ్యక్షులకు వేయి రూపాయలు నెల ఒక్కంటికి జీతం కావాలని తీర్మానాలు జరిగినవి. మనం ఆలోచించాలి ఒక జిల్లా పరిషత్తు అధ్యక్షులే వేయి రూపాయలు వేతనం తీసుకుంటే ఏమి బాగుంటుంది ? కొందరు జిల్లా పరిషత్తులో ఉంటూ ఎం.ఎల్.ఏగా ఉంటూ స్థానిక కాంగ్రెసు సంస్థలలో ఇంకా వేరే సంస్థలో యీ విధముగా ఒకే వ్యక్తి ఎన్ని బాధ్యతలను నిర్వహించజాలుదురో ఆలోచించవలసి ఉంది.

శ్రీ జి చిన్నప్ప (మహబూబ్ నగర్) :— వేయి రూపాయలు కావలెనని అడిగినట్లు ఎక్కడ ఉన్నది?

శ్రీ బసవ మానయ్య :- విషయాలు తరువాత తెలుస్తవి. పేపర్లలో తరువాత వస్తవి. ఇండస్ట్రీస్ విషయం కూడా గట్టిగా ఆలోచించాలి. పెద్దపెద్ద ప్రాజెక్టులు, ఫ్యాక్టరీలు, పంజాబు, బెంగాలు రాష్ట్రాలలో ఉన్నవి చూస్తే మన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో చాలా తక్కువ అని తెలుస్తుంది. ఇంకా ఎక్కువ రావడానికి ప్రయత్నం చేయవలసి ఉంది. రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో 175 కోట్ల

రూపాయలలో 73 కోట్లు రూపాయలు మాత్రమే ఖర్చు పెట్టగలిగినా మంటే ఎంత efficient గా పనిచేస్తున్నదీ ఆలోచించవలసి వస్తున్నది. ఒక సంవత్సరం అయిపోయింది. ఇచ్చిన పైసలకు ఖర్చుపెట్టే స్థితిలో లేము. ఖర్చుపెట్టి కట్టినవి మళ్ళీ తిరిగి చూచే లోగానే కూలిపోతున్నవి. కోగిపేటలో N.E.S. block ప్రారంభించిన తరువాత ఏమి జరిగింది? గ్రామంలంతా అప్లికేషనులిచ్చి సహకార సంఘం కావాలని, ఎక్కువ అవసరమని త్వరగా గ్రాంటును రాకముందే B D O. శ్రీ కృష్ణారెడ్డి గారు కమిటీని అడగకుండా 93 వేల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టారు. ఇదివరకు శ్రీ రావి నారాయణ రెడ్డిగారు చెప్పారు, వారి ప్రాంతంలో కూడా యీ విధముగా చేస్తే మా ప్రాంతానికి పంపించారు. ఒక జాగాలో పనిచేసి లక్షల రూపాయలు దుర్వినియోగము చేసినతరువాత వారిని మళ్ళా ఇంకొక చోటికి పంపిస్తున్నారంటే అది ఏమి కావాలనో, అది ఎవరికోసము, దానిని ఎట్లా ఆపడము, అనే విషయాలు చాలా దీర్ఘముగా ఆలోచించవలసి ఉంది. ఈ రోజు పండిత నెహ్రూ గారు అమెరికా రష్యా మొదలైన దేశాలలో అప్పులు తీసుకుని వస్తున్నారు. ఆ అప్పుల క్రింద ఇళ్లు, భూములు ఆస్తి ఇచ్చుకోవలసి వస్తుంది. పన్నులు వేసుకోవలసి వస్తుంది. కేంద్ర ప్రభుత్వం సంవత్సరానికి 147 మార్లు కోట్లు ఖర్చుచేస్తున్నది. ఆ ధనము వృధాగా వ్యయంచేస్తే ఏమవుతుందో గట్టిగా ఆలోచించవలసి వస్తుంది బస్సులను కార్పొరేషను స్వాధీనం చేసిన తరువాత మరీ అధ్వాన్నముగా ఉన్నది. హద్దు, పద్దు లేక గుడ్డిగా జరుగుతున్నది. సంవత్సరానికి 400 గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి ఇస్తామని చూపించారు ఈ రోజు ప్రశ్నల సమయంలో దీనిగురించి వచ్చింది. ఒక గ్రామానికి విద్యుచ్ఛక్తి ఇవ్వడానికి ఆరు మాసాలు ఆలస్యం జరిగింది. 400 గ్రామాలకు సంవత్సరంలో ఎట్లా ఇస్తారు? ఇక మందులను గురించి చూద్దాము. మన బడ్జెటు 1956 లో 87 కోట్ల రూపాయలున్నవి ఇప్పుడు 80 కోట్లకు పెరిగింది. ఒకటి ఒకటికి పెరిగింది. కాని గ్రామాలలోని సౌకర్యములు, ఆసుపత్రులు పెరగలేదు. పాత వ్యవహారమే తప్ప హెచ్చింపు ఏమీలేదు. పన్నులు ఒకటికి రెండైనవి. ధరలు ఒకటికి రెండు అయినవి. సౌకర్యములు పెరుగలేదు. చిన్న ఉద్యోగులకు ధరలు పెరిగిన మేరకు వారి జీతాలు ఎక్కువ కాలేదు. టీచర్లకు, చిన్న ఉద్యోగులకు, నాలుగవ తరగతికి చెందిన ఉద్యోగులకు జీతములు పెంచడం చాలా అవసరమై ఉన్నది. సమయము అయిపోయింది, కనుక ముగిస్తున్నాను

*శ్రీ కె. పున్నయ్య (చీపురుపల్లి-రిజర్వుడు):—అధ్యక్షా, మన బడ్జెటు ఆదాయమునకు సంబంధించి సంతవరకు ప్రతి సంవత్సరము కూడ హెచ్చు అవుతూ ఉండడము నిజముగా సంతోషించ తగ్గ విషయమే. అయితే public debt విషయమై, Ways and means విషయమై విమర్శసాధారణముగా ఉన్నది.

"ప్రభుత్వము ఋణగ్రస్తమైపోతున్నది. సుమారుగా 209 కోట్ల రూపాయల వరకు ప్రభుత్వము ఋణభారముతో కృంగి పోతున్నది." అని సాధారణ విమర్శ. నిజమునకు ఆలోచిస్తే ఇది అంత ఋణభారము కాదేమోనని, public debt గురించి పెద్దగా భయపడవలసిన అవసరం లేదేమోనని నా అభిప్రాయము. నిజమునకు ఋణము ఎందుకు జరుగుతున్నదని ఆలోచిస్తే పూర్వము మదరాసు రాష్ట్రము నుంచి విడివడిన ఫలితముగా క్రొత్తగా ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడిన తరువాత హైదరాబాదు మూలముగా మన వాటాకు చెల్లించవలసిన ఋణమున్నది. ఇది ఏ పరిస్థితులలో కూడా తప్పించుకోడానికి వీలులేదు కాబట్టి యీ ప్రభుత్వము వలన యీ ఋణము జరుగుతున్నదని అనడానికి అవకాశము లేదు. అటులనే ప్రణాళిక పథకాల విషయమై మనం ఎక్కువగా ఖర్చు చేయవలసి ఉన్నది. వాటి విజయము కోసము public market లోకి వెళ్లుతున్నాము. కాబట్టి అత్యవసర పరిస్థితులలో మన రాష్ట్ర అభివృద్ధికి అవసరమైన ఆర్థిక వసతిని చేకూర్చుకోనడానికి అభివృద్ధి కార్యక్రమములను నిర్వహించుకోనడానికి మనము కొంత అప్పు చేయడము అవసరముగా ఉన్నది. కాబట్టి యీ విషయమై పెద్దగా అపోహాలకు గాని లేక భయమునకు గాని తావు ఉండకూడదని నా అభిప్రాయము. అలాగే ways and means యొక్క position కూడా చూస్తే అంత పెద్ద బ్రహ్మాండంగా ఉండేటట్లు లేదు. ఇక ప్రభుత్వము నిర్వహిస్తున్న కార్యక్రమాలు చూసినపుడు సంవత్సరానికి, సంవత్సరానికి మనం ముందుకు పోతున్నాం గాని యీ కార్యక్రమాల సందర్భములో మనం ఎక్కడా కూడా వెనుకపడడం అనేది జరుగుట లేదు. ఇప్పుడే మిత్రుడు శ్రీ బసవమానయ్య గారు చెప్పారు. ఆ గ్రామంలో ఉన్న ఒక ఆసుపత్రి అభివృద్ధి అవడంలేదని అతాలూకాలో ఒకటే ఆసుపత్రి ఉండి ఎక్కువ ఆసుపత్రులు పెరగలేదని చెప్పారు. ఆ గ్రామంలో ఒకటే ఆసుపత్రి ఉంటే చాలు ఎక్కువ ఆసుపత్రులు పెట్టనక్కరలేదు. కాని ఆసుపత్రిలో మందులను సమకూర్చుటలో మాత్రం ప్రభుత్వము శ్రద్ధ తీసుకుని మందులకోసం ఎక్కువగానే ఖర్చు పెట్టడం జరుగుతున్నది. అలాగే N. E. S. పథకముల సందర్భములో ఆ ప్రాంతానికి అవసరమైన P. H. centres ఏర్పాటు చేసి వైద్య సౌకర్యములను అధికముగా కలుగజేయడం జరుగుతున్నది. కాబట్టి ఇందులో అభివృద్ధి జరుగుతున్నదా లేదా అంటే తప్పకుండా అభివృద్ధి జరుగుతున్నదని చెప్పకతప్పదు. N. E. S పథకముల సందర్భములో wastage జరిగిందనే విమర్శ ఉంది. ఈ విషయమై కూడా ప్రభుత్వం ప్రత్యేకంగా శ్రద్ధ తీసుకుని నిజముగా అక్కడ wastage జరుగుతున్నదా లేదా అని పరిశీలన చేయాలి. కనీసము ఎస్టిమేట్స్ కమిటీవారు పరిశీలన చేసి ఒక రిపోర్టు ఇస్తే బాగుండును. ఎస్టిమేట్సు కమిటీవారు యీ విషయమై ఎందుకు దర్యాప్తు చేయకుండా ఉన్నారో అర్థం కావడం లేదు. వారి యొక్క purview లో ఇది ఉందో లేదో తెలియ

కుండా ఉంది. ప్రజలలో ఉండే అపోహలను తొలగించే బాధ్యత ఎస్టిమేట్సు కమిటీ వారిపై ఉంది. ఎస్టిమేట్సు కమిటీవారు N. E. S పథకముల సందర్భములో జరుగుతున్న wastage విషయమై పూర్తిగా దర్యాప్తుచేయాలని నాఅభిప్రాయము

ఆహార పరిస్థితి చాల భయాందోళనలు కలిగిస్తున్నది. దీనికి కారణము ప్రత్యేక ఆహార మండలము లేకపోవడమే దానివల్ల ఆహార ధాన్యాల ధరలు విపరీతముగా పెరిగిపోతున్నవి. వాటినుంచి తప్పించుకోనేందుకు అవకాశము లేదని ప్రభుత్వము సమాధానము చెపుతున్నది. ఆహారధాన్యాల ధరలు విపరీతముగా పెరిగిపోయేందుకు కారణము inflation అని ఇప్పుడు రాజగోపాలనాయుడుగారు చెప్పారు. కనుక ఈ inflation తగ్గితెగాని ఈ ధరలు తగ్గవని వారు చెపుతున్నారు Inflation అనేది వుంది దానివల్లనే ఈ ప్రమాదము, ఉపద్రవము జరుగుతున్నదని అంగీకరించవలసినదే, అయితే ఇంక ధరలు తగ్గేందుకు వీలులేదా? ఈ సమస్యను పరిష్కారము చేయలేమనేందుకు వీలులేదు. నిజముగా పరిష్కారము చేయాలనుకొన్నపుడు ఉద్యోగస్థులకు సంబంధించిన standard of living ను increase చేయాలి. సామాన్య ప్రజలయొక్క ఆర్థిక స్తోమతను increase చేయాలి Inflation ను తగ్గించేందుకు వీలులేని పరిస్థితుల్లో ఆ పనియైనా చేయాలి. అటుకానిచో ఆంధ్రదేశానికి ప్రత్యేక ఆహార మండలాన్ని ఏర్పాటుచేసిన ఈ సమస్య పరిష్కారమవుతుంది. ప్రత్యేక మండలముగా చేసుకొనడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వమువారు తమకున్న కారణాలచేత అంగీకరించుటలేదు. ప్రజలు ఇలా సతమతమవుతూండేటప్పుడు ప్రభుత్వము కూడ ప్రజలతోపాటు ఆందోళన వెలిబుచ్చితే లాభములేదు. ఈ సమస్యను పరిష్కారము చేసేందుకు గట్టి చర్యలు తీసుకోవాలి. కేంద్ర ప్రభుత్వము అంగీకరించేటట్లయినా చూడాలి, లేకపోతే ప్రజల ఆర్థిక స్తోమతను అయినా పెంచడానికి పూనుకోవాలి. ఈ సమస్యను సమస్యగానే వుంచకుండా, సాధ్యమైనంత త్వరలో పరిష్కారము చేయాలి. Procurement విషయమై కొన్ని కట్టుబాట్లను సడలింపుచేశామని ఆహార శాఖామాత్యులు చెప్పారు. అదికూడ ఒక మార్గమని చెప్పవచ్చు. సంజీవయ్యగారు ముఖ్యమంత్రిగా వున్నారు. అల్లూరి సత్యనారాయణరాజుగారు పబ్లిక్ వర్క్స్ శాఖామాత్యులుగా వున్నారు. రంగారెడ్డిగారు P.V.G. రాజుగారు, ఇంకా తదితరులంతా socialism దృక్పథము కలిగినవారే socialist సిద్ధాంతాలకు తమ జీవితాలను అంకితముచేసినవారే. ఈ బడ్జెటు సందర్భములో land reforms గురించి ప్రస్తావన జరుగుతుందనుకొన్నాను కాని జరగలేదు. త్వరలోనే అటువంటి బిల్లు వస్తోంది కాబట్టి అది అవసరములేదని వారభిప్రాయము కావచ్చు. ఇంతవరకు శాసనసభకు బయటవుండి land reforms గురించి ప్రచారము చేసేవారు, కాని ఇప్పుడు సంపూర్ణమైన అధికారమును కలిగిన వారుగా వున్నారు. Land reforms లో defective గా

వున్న పోటీని గురించి బాగా ఆలోచించాలి ఇదివరకున్న బిల్లు సరియైనది కాదని నా అభిప్రాయము. ఇదివరకటి బిల్లువలన ప్రజలెవ్వరు సంతోషపడలేకుండా వున్నారు సెలక్టు కమిటీవారు దానిని ఇంకా ఏవిధముగా తయారు చేస్తున్నారో మాకు తెలియదు. ఈ బిల్లువలన, సక్రమమైన ఫలితాలు లభించవనే అపోహలున్నవి వాటిని పోగొట్టి, సోషలిస్టు దృక్పథాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని, సక్రమమైన పద్ధతిలో ఈ బిల్లును తీసుకొని రావాలని కోరుతున్నాను. దీనిపైన లేచిన దుమారానికి ఏమాత్రము భయపడనక్కరలేదని నా అభిప్రాయము. మనము ఒక సంస్కరణను తెచ్చేటప్పుడు ఒక దుమారము వేస్తుంది అందులోను ఇది భూములకు సంబంధించిన బిల్లు. ప్రజలనందరను సంతృప్తిపరచే విధముగా ఈ సంస్కరణను తీసుకొని రావాలని కోరుతున్నాను బంజరు భూముల సమస్య ఇంకా సమస్యగానే వుంది. వ్యవసాయదారులకు సంతృప్తికరముగా వుండేటట్లు ఈ బంజర్ల సమస్యను పరిష్కారము చేయాలి మొత్తము మీద బడ్జెటు సంతృప్తికరముగానే వుంది విమర్శ చేసేందుకవకాశములేదు. ఒకవేళ వున్నా స్థానిక విషయాలకు సంబంధించిన వాటిని గురించి మాత్రమే. Public debt గురించి భయపడనక్కరలేదు. ఇటువంటి సంతృప్తికరమైన బడ్జెటును ప్రవేశపెట్టినందుకు ఆర్థికశాఖామాత్యులకు అభినందనలు తెలియచేస్తున్నాను.

*శ్రీ మౌలాసాహెబ్ :— అధ్యక్షా, మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన ఈ బడ్జెటును నేను బలపరుస్తూ, మొత్తము మీద వారు ఈ బడ్జెటులో చూపిన అంకెలు అభివృద్ధికరముగా వున్నవి కనుక వారిని అభినందిస్తున్నాను ప్రతిపక్షాలవారు అనేకరకాలుగా విమర్శించారు ఇప్పటివరకు జరిగిన అభివృద్ధిని గురించి పొగడి వుంటే చాల బాగుంటుంది. అలా పొగడలేదు. లోపాలు లేకపోలేదు అయితే ఈ బడ్జెటు స్వరూపము గత సంవత్సరము మార్చి 27 వ తేదీన నేనిచ్చిన ఉపన్యాసానికి నిదర్శనముగా కనపడింది. దానికి తగినట్లుబడ్జెటు యొక్క అంచనా కూడ పెరిగింది శాశ్వతముగా పెరిగే అవకాశాలున్నవి. మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో పరిశ్రమలు చాల వున్నవి అనేక ఖనిజాలతో కూడిన గనులున్నవి. అవి ప్రభుత్వానివే ఆయినా ప్రభుత్వ యాజమాన్యములో నడవడంలేదు. ఒక్క సిరిపూర్ సిల్కు క్లాతు, పేపరు మిల్లు విషయములోనే సవాలు చేసి చెప్పగలను. దానిని కనుక ప్రభుత్వమే నడిపితే సంవత్సరం 1 కి 3 కోట్ల రూపాయలు ఆదాయము పెరుగుతుంది. అయినా వాటికి పెట్టుబడి పెట్టిన యెడల ప్రజల మీద క్రొత్త పన్నులు వేయకుండా ఆదాయమును పెంచుకొనవచ్చు. తద్వారా 80 కోట్లు కాదు, యింకా 100 కోట్ల వరకు బడ్జట్ పెంచుకొనే అవకాశముంటుంది. మన రాష్ట్రములో అభ్రకము, ఇనుము, అల్యూమినియమ్, రాగి మొదలైన ఖనిజపు గనులున్నవి. వాటిని contract కు ఇచ్చి

contractors లాభపడే దానికంటె ప్రభుత్వమే స్వయముగా నిర్వహించినట్లయితే ఈ బడ్జెటు విపరీతముగా పెరుగుతుంది ప్రజల మీద పన్నులు వేయనక్కరలేదు. ఈ బడ్జెటు మొత్తము మీద పారిశ్రామికులకు, వాణిజ్యులకు, వ్యవసాయదారులకు, అభివృద్ధిచెందిన వారికి ఇంకా అభివృద్ధిని కలుగ చేసే విధముగా వుంది. దానికి కూడ సంతోషించవలసినదే. దానికి తోడు ఈనాడు తిండికి, గుడ్డకు లేక మలమల మాడి చస్తున్న పేదప్రజానీకము గురించి ఆలోచించాలి. ఎంతమంది పస్తులుండి ఆకలితో రోజులు గడుపుతున్నారో ఆలోచించి దానిని నిర్మూలించడానికి ప్రయత్నించాలి. ఈ పేదప్రజానీకానికే భారీపరిశ్రమలలో ఎక్కువ ప్రోత్సాహమిచ్చి ఎక్కువ డబ్బును కేటాయిస్తువుండాలి. మన బడ్జెటులోని సగము భాగాన్ని అయినా బీద ప్రజానీకము అభివృద్ధికోరకు కేటాయిస్తే బాగుంటుంది. ఈ బీద ప్రజానీకము సంఖ్య నూటికి పాతిక వంతు వుంది ఇండియాప్రభుత్వము కూడా అదే దృక్పథముతో వుందని, వారు కూడ ఆరకముగా చేయడానికి ఆలోచిస్తామనిచెప్పారు. రాబోయే బడ్జెటులో నయినా బీద ప్రజానీకానికి తిండి గుడ్డ చేకూరేటట్లు చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. మద్రాసులో చేసిన మన చట్టాలు ఆంధ్రప్రాంతానికి వర్తిస్తవి. కాని ఆనాడు నైజాము ప్రత్యేకము స్టేటుగావుంది. ఈ Estate Abolition and Conversion Act మొదలైనవి హైదరాబాద్‌కు వర్తించవు. హైదరాబాదు ప్రభుత్వము చేసిన చట్టాలు తెలంగాణాకు వర్తిస్తాయి. ఈనాడు మూడు ముక్కలై తెలంగాణా ముక్క ఒక్కటి ఆంధ్రలో కలిసింది ఆంధ్రతో వున్న ఆ Estate Abolition Act and Conversion Actలు మొదలైనవి ఈ ప్రాంతానికి వర్తిస్తవో లేదో. అందుచేత దానికిగాను ప్రత్యేకమైన ఆక్టును చేయాలని అనుకొంటూను. అటువంటి Act చేసి estate గ్రామాలలోను, జమీందారీ గ్రామాలలోను వున్న రైతుల ఇబ్బందులను తీరుస్తారని ఆశిస్తున్నాను. పంటలు లేకుండా, వ్యవసాయము లేకుండా వుండి, అభివృద్ధి చెందకుండా వున్న ప్రాంతాన్ని వెనుకబడిన ప్రాంతమని అంతా అంటూవుంటారు. అటువంటి ప్రాంతాలలో త్రాగడానికి మంచినీళ్ళు కూడ లేవు అందుచేత అటువంటివి ఒక యూనిట్‌గా తీసుకొని మొత్తము డబ్బులో 3 వ భాగము ఆ వెనుకబడిన ప్రాంతాలవారికి కేటాయించి, తద్వారా ఆ ప్రాంతాలను అభివృద్ధిలోనికి తీసుకొని రావాలి. అటువంటివాటిని ఒక limit గా చేసి వాటికి priority ఇవ్వాలి. జిల్లా స్థాయిలో జరిగేపనులన్నిటికి బ్లాకుల వారీగా డబ్బును కేటాయించాలి. ఆ డబ్బు ఆయా బ్లాకులలో ఖర్చు చెయ్యాలి. గత సంవత్సరము ఏమి అభివృద్ధిపనులు జరిగినాయి, ఎంత డబ్బు ఖర్చు అయింది అనేవాటి వివరాలన్నీ మారుమూలలోని పల్లెటూళ్ళవారికి కూడ తెలిసేటట్లు లెడ్జర్‌లోని మాదిరి నియోజకవర్గమునకు ఒక పేజీ వేసి పుస్తక రూపములో రచించి బడ్జెటుతో అంద చేయమని కోరాము. అలా అందచేయని కొరత వుంది. ప్రతి పల్లెలోను కనపడే

నీళ్లు లేవు. కరువని చెప్పి ముఖ్యమంత్రి గారికి లెటరు వ్రాశాను రెవెన్యూశాఖ వారికి పంపించామని అన్నారు. మేము ఇక్కడకు స్వయముగా వచ్చాము కాబట్టి టట్లుగా వారి ఆశయాలను, అభివృద్ధి పనులను గురించి ఒక పుస్తకము తెస్తేరు (ఆ వర్గ) నియోజకవర్గంవారీగా విడివిడి పేజీలలో ప్రకటించి ఈ demands ను బలపరచడానికి ముందే అందచేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఆహారపదార్థములను ఈనాడు బీద ప్రజానీకముకొనే పరిస్థితులలో వున్నారా? ఈరోజున వారి గతి ఏమిటి? మనము శుభ్రముగా తిని ఇక్కడ కూర్చుకొన్నాము. వారు ఏ రకముగా ఈపూట వస్తులున్నారు, రాత్రికి యెంతమంది వస్తున్నారు అనేది గుర్తించాలి. అలా గుర్తించిననాడే ప్రభుత్వానికి బలము చేకూరుతుంది. లేక పోతే క్షీణిస్తుందని గుర్తించాలని కోరుతున్నాను. గుర్తించవలసిన సమయమూ సన్నమవుతున్నా మన రాష్ట్ర బడ్జెటు లోటు అంటే ఆశ్చర్యముగా వుంటుంది. మనము స్వరాజ్యమును పొంది 12 సంవత్సరములయింది. ఈ 12 సంవత్సరముల నుంచి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు పొగాకుమీద tax అని, duty అని రెండూ కట్టాము. బీహారు రాష్ట్రము లోటు రాష్ట్రమని గుర్తించి జనపనారమీద dutyని మన్నించింది. ఈ 12 సంవత్సరములలోను మన రాష్ట్రము నుంచి కేంద్రప్రభుత్వమునకు రు. 200/- కోట్లు పోయివుంటుంది. అది ఏ రక్షణ క్రింద ఖర్చు పెట్టలేదు. అటువంటి పరిస్థితి ఎప్పటికీ రాదు. అటువంటి పరిస్థితి వచ్చినపుడు ఇతర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలతో పాటు మన ప్రభుత్వము కూడ చెల్లించడానికి సిద్ధముగా వుంది. కనుక ఆ డబ్బును మన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రము ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి యింండే ఖాకీలో చెల్లు వేసుకోమని ఇండియా ప్రభుత్వాన్ని మనప్రభుత్వము కోరాలి. బీహారురాష్ట్రాన్ని గుర్తించి నట్లుగానే మన రాష్ట్రాన్ని కూడ గుర్తించి ఈ పొగాకుమీద duty ని మన్నించమని కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరి, మన ఆదాయాన్ని ఎక్కువ చేయాలి. నా నియోజకవర్గము గురించి గత సంవత్సరము 21 వ తేదీన చెప్పాను. ఆర్థికమంత్రిగారు "ఇదిగో రెండు స్కీమ్సు. ఒక్కొక్కటి రెండు లక్షలతో కూడిన స్కీమును మీ నియోజకవర్గములో అమలు జరుపుతున్నాము. ఇరిగేషన్ మంత్రిగారు చెప్పార"ని అన్నారు. ఏ స్కీము అమలు జరుపలేదు నా నియోజకవర్గములో ఏమి చేశారో పుస్తకరూపంగా నాకిస్తే సంతోషించి వుండేవాణ్ణి. ప్రపంచ శాంతిదూత అయిన జవహర్‌లాల్ నెహ్రూగారు కూడ ఉదయగిరి ప్రాంతము వెనుకబడిన ప్రాంతమని గుర్తించినట్లు 15 జనవరి 1955 న వెంట ఉన్న రాష్ట్రకాంగ్రెసు అధ్యక్షులు జాబు వ్రాశారు. ఆ జాబు నావద్ద వుంది. పూర్వపు ముఖ్యమంత్రిగారిని మా ప్రాంతానికి వచ్చి దర్శించమంటే రాలేదు. ఏ మంత్రిగారు మా ప్రాంతాన్ని దర్శించకుండానే వున్నారు. ఈ సంవత్సరం ఇప్పుడు అక్కడ కరువు ఏర్పడింది. త్రాగడానికి మంచి

"ఇదిగో ఇది ఖర్చు పెట్టి ఈ రోడ్లు వేయిస్తున్నాము— ఈ చెరువులు, బావులు త్రవ్విస్తున్నాము" అని చెపితే బాగుంటుంది. పాత rules ను అనుసరించే ఇప్పుడు వ్యవహారము చేయడం జరుగుతోంది. గోడవృను పాలసీగా పాత rules ప్రకారముగానే slow down policy అని చెప్పి కాగితాలను క్రిందికి, పైకి పంపుతున్నారు మన ప్రాజెక్టులు పాత రూల్సు ప్రకారము అమలు జరిపితే సఫలము కాలేవు. ప్రజలను తృప్తిపరచలేవు కాబట్టి rules ను మార్చాలి మన ఆర్థికమంత్రిగారు చాల నిపుణులు. Law తెలిసినవారు. వారు బీద ప్రజానీకానికి తిండి, గుడ్డ చేకూరుస్తారని ఆశిస్తూ ఈ అవకాశమిచ్చినందుకు అధ్యక్షుల వారికి నా హృదయపూర్వక నమస్కారములు చెపుతూ విరమిస్తున్నాను.

డిప్యూటి ఛైర్మన్ (శ్రీమతి టి లక్ష్మీకాంతమ్మ):— ఈరోజు సమావేశము ఇంతటితో ముగిసింది రేపు ఉదయము 9 గంటలకు meet అవుదాము. ఎల్లుండి నుండి గం. 8—30 కి అసెంబ్లీ వుంటుంది రేపటికి అప్పుడే నోటీసులు పోయినవి కాబట్టి రేపు మాత్రము 9 గంటలకే meeting వుంటుంది.

The House then adjourned till Nine of the Clock on Friday, the 26th February, 1960.